

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

SÉANCE PLÉNIÈRE

PLENUMVERGADERING

mercredi

woensdag

15-09-2004

15-09-2004

Après-midi

Namiddag

<i>cdH</i>	<i>centre démocrate Humaniste</i>
<i>CD&V</i>	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
<i>ECOLO</i>	<i>Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
<i>FN</i>	<i>Front National</i>
<i>MR</i>	<i>Mouvement réformateur</i>
<i>N-VA</i>	<i>Nieuw-Vlaamse Alliantie</i>
<i>PS</i>	<i>Parti socialiste</i>
<i>sp.a-spirit</i>	<i>Socialistische Partij Anders – Sociaal progressief internationaal, regionalistisch integraal democratisch toekomstgericht</i>
<i>VLAAMS BLOK</i>	<i>Vlaams Blok</i>
<i>VLD</i>	<i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>

<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>		<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>	
<i>DOC 51 0000/000</i>	<i>Document parlementaire de la 51e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>	<i>DOC 51 0000/000</i>	<i>Parlementair document van de 51e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>
<i>QRVA</i>	<i>Questions et Réponses écrites</i>	<i>QRVA</i>	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>
<i>CRIV</i>	<i>version provisoire du Compte Rendu Intégral (couverture verte)</i>	<i>CRIV</i>	<i>voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)</i>
<i>CRABV</i>	<i>Compte Rendu Analytique (couverture bleue)</i>	<i>CRABV</i>	<i>Beknopt Verslag (blauwe kaft)</i>
<i>CRIV</i>	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)</i>	<i>CRIV</i>	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)</i>
	<i>(PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)</i>		<i>(PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)</i>
<i>PLEN</i>	<i>séance plénière</i>	<i>PLEN</i>	<i>plenum</i>
<i>COM</i>	<i>réunion de commission</i>	<i>COM</i>	<i>commissievergadering</i>

<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>	<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>
<i>Commandes :</i>	<i>Bestellingen :</i>
<i>Place de la Nation 2</i>	<i>Natieplein 2</i>
<i>1008 Bruxelles</i>	<i>1008 Brussel</i>
<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.laChambre.be</i>	<i>www.deKamer.be</i>
<i>e-mail : publications@laChambre.be</i>	<i>e-mail : publicaties@deKamer.be</i>

SOMMAIRE

Excusés	1
Admission, vérification des pouvoirs et prestation de serment de nouveaux membres	1
Agenda	3
Communication	3
DÉBAT SUR LE VIEILLISSEMENT DE LA SOCIÉTÉ	3
Le vieillissement de la société: les défis en matière d'emploi et de financement de la sécurité sociale et des pensions (1325/1-2)	3
<i>Discussion</i>	3
<i>Orateurs: Nahima Lanjri, rapporteur, Maggie De Block, rapporteur, Greta D'hondt, Hans Bonte, Pierrette Cahay-André, Benoît Drèze, Guy D'haeseleer, Jean-Marc Delizée, Jo Vandeuren, Zoé Genot</i>	

ANNEXE

DECISIONS INTERNES	61
COMMISSIONS	61
COMPOSITION	61
DEMANDES D'INTERPELLATION	66
DEPOTS	66
PROPOSITIONS	70
AUTORISATION D'IMPRESSION	70
COMMUNICATIONS	72
SENAT	72
PROJETS DE LOI TRANSMIS	72
PROJETS DE LOI ADOPTES	73
EVOCATION	74
AVIS DU CONSEIL D'ÉTAT	74
GOVERNEMENT	74
DEPOT DE PROJETS DE LOI	74
RAPPORTS	75
ARRETES ROYAUX TRANSMIS	76
DEPENSES FAITES EN MARGE DU BUDGET	76
COUR D'ARBITRAGE	76
ARRETS	76
RECOURS EN ANNULATION	80
QUESTIONS PREJUDICIELLES	82
COMPTES 2003	84
BUDGET 2005	84
COUR DES COMPTES	84
OBSERVATIONS	84
BUDGET 2004	84
ARRETE ROYAL DU 12 JUILLET 2004 PORTANT REPARTITION DU CREDIT PROVISIONNEL INSCRIT AU PROGRAMME 04.31.2 DU BUDGET GENERAL DES DEPENSES DE L'ANNEE BUDGETAIRE 2004 (M.B. DU 12 AOUT 2004)	85
COMITE PERMANENT DE CONTRÔLE DES SERVICES DE RENSEIGNEMENT	86
COMPTES D'EXECUTION BUDGET 2003	86
RAPPORTS ANNUELS	86
COMITE CONSULTATIF DE BIOETHIQUE	86
COUR DES COMPTES	86
COUR D'ARBITRAGE	86

INHOUD

Berichten van verhindering	1
Toelating, onderzoek van de geloofsbrieven en eedaflegging van nieuwe leden	1
Agenda	3
Mededeling	3
DEBAT OVER DE VERGRIJZING VAN DE SAMENLEVING	3
De vergrijzing van de samenleving: de uitdagingen inzake werkgelegenheid en financiering van de sociale zekerheid en de pensioenen (1325/1-2)	3
<i>Bespreking</i>	3
<i>Sprekers: Nahima Lanjri, rapporteur, Maggie De Block, rapporteur, Greta D'hondt, Hans Bonte, Pierrette Cahay-André, Benoît Drèze, Guy D'haeseleer, Jean-Marc Delizée, Jo Vandeuren, Zoé Genot</i>	

BIJLAGE

INTERNE BESLUITEN	61
COMMISSIES	61
SAMENSTELLING	61
INTERPELLATIEVERZOEKEN	66
INGEKOMEN	66
VOORSTELLEN	70
TOELATING TOT DRUKKEN	70
MEDEDELINGEN	72
SENAAT	72
OVERGEZONDEN WETSONTWERPEN	72
AANGENOMEN WETSONTWERPEN	73
EVOCATIE	74
ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE	74
REGERING	74
INGEDIENDE WETSONTWERPEN	74
VERSLAGEN	75
OVERGEZONDEN KONINKLIJKE BESLUITEN	76
UITGAVEN GEDAAN BUITEN DE BEGROTING	76
ARBITRAGEHOF	76
ARRESTEN	76
BEROEPEN TOT VERNIETIGING	80
PREJUDICIËLE VRAGEN	82
REKENINGEN 2003	84
BEGROTING 2005	84
REKENHOF	84
OPMERKINGEN	84
BUDGET 2004	84
KONINKLIJK BESLUIT VAN 12 JULI 2004 HOUDENDE VERDELING VAN HET PROVISIONEEL KREDIET INGESCHEVEN IN HET PROGAMMA 04.31.2 VAN DE ALGEMENE UITGAVENBEGROTING VOOR HET JAAR 2004 (B.S. VAN 12 AUGUSTUS 2004)	85
VAST COMITE VAN TOEZICHT OP DE INLICHTINGENDIENSTEN	86
REKENINGEN BEGROTING 2003	86
JAARVERSLAGEN	86
RAADGEVEND COMITE VOOR BIO-ETHIEK	86
REKENHOF	86
ARBITRAGEHOF	86

COMITE PERMANENT DE CONTROLE DES SERVICES DE POLICE	86	VAST COMITE VAN TOEZICHT OP DE POLITIEDIENSTEN	86
CONSEIL SUPERIEUR DE LA JUSTICE	86	HOGHE RAAD VOOR DE JUSTITIE	86
AVIS	87	ADVIES	87
COMITE CONSULTATIF DE BIOETHIQUE	87	RAADGEVEND COMITE VOOR BIO-ETHIEK	87
DIVERS	87	VARIA	87
CONSEIL SUPERIEUR DE LA JUSTICE	87	HOGHE RAAD VOOR DE JUSTITIE	87
COLLEGE DES MEDiateURS FEDERAUX	87	COLLEGE VAN DE FEDERALE OMBUDSMANNEN	87
COMMISSION NATIONALE D'EVALUATION DE L'INTERRUPTION VOLONTAIRE DE GROSSESSE	88	NATIONALE EVALUATIECOMMISSIE VRIJWILLIGE ZWANGERSCHAPSAFBREKING	88

SÉANCE PLÉNIÈRE

du

MERCREDI 15 SEPTEMBRE 2004

Après-midi

PLENUMVERGADERING

van

WOENSDAG 15 SEPTEMBER 2004

Namiddag

La séance est ouverte à 14.15 heures par M. Herman De Croo, président.
De vergadering wordt geopend om 14.15 uur door de heer Herman De Croo, voorzitter.

Ministres du gouvernement fédéral présentes lors de l'ouverture de la séance:
Tegenwoordig bij de opening van de vergadering zijn de ministers van de federale regering:
Gisèle Mandaila Malamba, Freya Van den Bossche.

Le **président**: La séance est ouverte.
De vergadering is geopend.

Une série de communications et de décisions doivent être portées à la connaissance de la Chambre. Elles seront reprises en annexe du compte rendu intégral de cette séance.
Een reeks mededelingen en besluiten moet ter kennis gebracht worden van de Kamer. Zij zullen in bijlage bij het integraal verslag van deze vergadering opgenomen worden.

Excusés**Berichten van verhindering**

Alisson De Clercq, Annemie Roppe, pour raisons de santé / wegens ziekte;
Elio Di Rupo, Joëlle Milquet, pour devoirs de mandat / wegens ambtsplicht;
Luc Goutry, Conseil de l'Europe / Raad van Europa.

Met het akkoord van de fractieleiders heb ik dit instrument voor beeldopname voor één keer laten installeren. Mijnheer Van Parys, ik had uw blik gezien. Het is voor een goed doel.

Collega's, het is niet de tweede dinsdag van september, maar de derde woensdag van september. De Kamer doet echter alsof de Grondwet reeds veranderd is.

Nous ne sommes que le troisième mercredi de septembre, mais nous faisons comme si la Constitution avait déjà été révisée.

01 Toelating, onderzoek van de geloofsbrieven en eedaflegging van nieuwe leden**01 Admission, vérification des pouvoirs et prestation de serment de nouveaux membres**

De heer Daan Schalck, vertegenwoordiger voor de kieskring Oost-Vlaanderen, is ontslagnemend met ingang van 10 september 2004.

M. Daan Schalck, représentant de la circonscription électorale de Flandre orientale, est démissionnaire en date du 10 septembre 2004.

De opvolger die in aanmerking komt om hem te vervangen, is de heer Cemal Cavdarli.
Le suppléant appelé à le remplacer est M. Cemal Cavdarli.

Op 14 juli 2003 werd hij toegelaten zitting te hebben in de hoedanigheid van lid van de Kamer van volksvertegenwoordigers ter vervanging van mevrouw Freya Van den Bossche, die toen minister van Leefmilieu, Consumentenzaken en Duurzame Ontwikkeling was, en zolang het ambt van deze duurde.

Le 14 juillet 2003, ce dernier avait été admis à siéger en qualité de membre de la Chambre des représentants en remplacement de Mme Freya Van den Bossche, ministre de l'Environnement, de la Protection de la consommation et du Développement durable, et pour la durée des fonctions de celle-ci.

Er dient dus niet meer te worden overgegaan tot onderzoek der geloofsbrieven van de heer Cemal Cavdarli in de hoedanigheid van lid van de Kamer. Wij kunnen onmiddellijk overgaan tot zijn toelating als effectief lid van de Kamer van volksvertegenwoordigers

Il n'y a, dès lors, plus lieu de procéder à la vérification des pouvoirs de M. Cemal Cavdarli en qualité de membre de la Chambre et nous pouvons passer aussitôt à son admission comme membre effectif de la Chambre des représentants.

Ik roep de heer Cemal Cavdarli tot lid van de Kamer van volksvertegenwoordigers uit.
Je proclame M. Cemal Cavdarli membre de la Chambre des représentants.

Ik memoreer de bewoordingen van de eed: "Ik zweer de Grondwet na te leven" "Je jure d'observer la Constitution" "Ich schwöre die Verfassung zu beachten".

Je rappelle les termes du serment: "Je jure d'observer la Constitution" "Ik zweer de Grondwet na te leven" "Ich schwöre die Verfassung zu beachten".

Ik verzoek de heer Cemal Cavdarli de grondwettelijke eed af te leggen.
Je prie M. Cemal Cavdarli de prêter le serment constitutionnel.

*De heer Cemal Cavdarli legt de grondwettelijke eed af in het Nederlands.
M. Cemal Cavdarli prête le serment constitutionnel en néerlandais.*

De heer Cemal Cavdarli zal deel uitmaken van de Nederlandse taalgroep. (*Applaus*)
M. Cemal Cavdarli fera partie du groupe linguistique néerlandais. (*Applaudissements*)

Wij moeten overgaan tot de toelating en eedafllegging van de opvolger die in aanmerking komt om mevrouw Freya Van den Bossche, minister van Werk, te vervangen overeenkomstig artikel 1bis van de wet van 6 augustus 1931 houdende vaststelling van de onverenigbaarheden en ontzeggingen betreffende de ministers, gewezen ministers en ministers van Staat, alsmede de leden en gewezen leden van de Wetgevende Kamers.

Nous devons procéder à l'admission et à la prestation de serment du suppléant appelé à siéger en remplacement de Mme Freya Van den Bossche, ministre de l'Emploi, en application de l'article 1bis de la loi du 6 août 1931 établissant des incompatibilités et interdictions concernant les ministres, anciens ministres et ministres d'Etat, ainsi que les membres et anciens membres des Chambres législatives.

De opvolger die in aanmerking komt om haar te vervangen, is de heer Dylan Casaer, tweede opvolger voor de kieskring Oost-Vlaanderen.

Le suppléant appelé à la remplacer est M. Dylan Casaer, deuxième suppléant de la circonscription électorale de Flandre orientale.

Zijn verkiezing tot opvolger werd in de vergadering van 5 juni 2003 goedgekeurd. Daar het aanvullend onderzoek door artikel 235 van het Kieswetboek voorgeschreven, uitsluitend slaat op het behoud van de verkiesbaarheidsvereisten, gaat het gelet op de voorgelegde stukken, om een loutere formaliteit.

L'élection de ce dernier comme membre suppléant de la Chambre a été validée au cours de la séance du 5 juin 2003. Comme la vérification complémentaire prévue par l'article 235 du Code électoral ne porte que sur la conservation des conditions d'éligibilité, il apparaît que cette vérification n'a, au vu des pièces produites, qu'un caractère de pure formalité.

Ik stel u dan ook voor de heer Dylan Casaer onmiddellijk uit te roepen tot lid van de Kamer ter vervanging van mevrouw Freya Van den Bossche, minister van Werk, en zolang het ambt van deze duurt, zonder dat tot verzending naar een commissie tot onderzoek der geloofsbrieven wordt besloten.

Je vous propose donc de passer aussitôt à l'admission de M. Dylan Casaer comme membre de la Chambre en remplacement de Mme Freya Van den Bossche, ministre de l'Emploi et pendant la durée des fonctions de celle-ci, sans renvoi à une commission de vérification des pouvoirs.

Geen bezwaar? (*Nee*)
Pas d'observation? (*Non*)

Ik roep de heer Dylan Casaer tot lid van de Kamer van volksvertegenwoordigers uit.
Je proclame M. Dylan Casaer membre de la Chambre des représentants.

Ik memoreer de bewoordingen van de eed: "Ik zweer de Grondwet na te leven" "Je jure d'observer la Constitution" "Ich schwöre die Verfassung zu beachten".
Je rappelle les termes du serment: "Je jure d'observer la Constitution" "Ik zweer de Grondwet na te leven" "Ich schwöre die Verfassung zu beachten".

Ik verzoek de heer Dylan Casaer de grondwettelijke eed af te leggen.
Je prie M. Dylan Casaer de prêter le serment constitutionnel.

*De heer Dylan Casaer legt de grondwettelijke eed af in het Nederlands.
M. Dylan Casaer prête le serment constitutionnel en néerlandais.*

De heer Dylan Casaer zal deel uitmaken van de Nederlandse taalgroep. (*Applaus*)
M. Dylan Casaer fera partie du groupe linguistique néerlandais. (*Applaudissements*)

Ik maak van de gelegenheid gebruik om de heer Daan Schalck een goede vaart toe te wensen.

02 Agenda

Chers collègues, vous avez reçu un projet d'ordre du jour qui a fait l'objet d'un consensus de la Conférence des présidents. Comme il n'y a pas d'observation, je suppose que cet ordre du jour est approuvé. (*Assentiment*)

03 Communication

03 Mededeling

Par lettre du 8 septembre 2004, le groupe cdH de la Chambre m'a informé de la désignation de M. Melchior Wathelet en qualité de président de groupe. (*Applaudissements*)
Bij brief van 8 september 2004 heeft de cdH-fractie van de Kamer mij medegedeeld dat de heer Melchior Wathelet als fractievoorzitter werd aangesteld. (*Applaus*)

Débat sur le vieillissement de la société

Debat over de vergrijzing van de samenleving

04 Le vieillissement de la société: les défis en matière d'emploi et de financement de la sécurité sociale et des pensions (1325/1-2)
04 De vergrijzing van de samenleving: de uitdagingen inzake werkgelegenheid en financiering van de sociale zekerheid en de pensioenen (1325/1-2)

Discussion

Bespreking

Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion (Rgt 85,4) **(1325/2)**
De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(1325/2)**

La discussion est ouverte.
De bespreking is geopend.

Ik dank iedereen die opbouwend heeft meegewerkt aan de subcommissie die zich over de vergrijzing van

de samenleving heeft gebogen, alsook zij die het rapport hebben geformaliseerd en alle andere punten van belang naar voren hebben gebracht. Ik vind het persoonlijk een goed rapport. Het document 1325/1 is het rapport zelf, dat u allemaal tijdig hebt gekregen. Het telt 413 bladzijden.

Après avoir consulté M. Bonte, j'ai fait tirer à part les résolutions pour obtenir un document de travail plus facile pour nos débats d'aujourd'hui.

De verslaggeefsters zijn onze collega's mevrouw Maggie De Block en mevrouw Nahima Lanjri.

04.01 Nahima Lanjri, rapporteur: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, de commissie voor de Sociale Zaken onder voorzitterschap van de heer Hans Bonte, heeft zich zes maanden gebogen over de thematiek van de vergrijzing. Wij hebben daarbij verschillende experts gehoord, gaande van het federaal Planbureau, de verschillende administraties, verschillende professoren van onze universiteiten, de sociale partners over het middenveld en anderen.

Wij werden ook bijgestaan door twee vaste deskundigen, met name professor Bea Cantillon en professor Alain Joustien. Zij formuleerden, op basis van al het materiaal, vijftien vaststellingen en vijftien aanbevelingen. Die tekst werd door de commissie, na uitleg en kleine aanpassingen, unaniem aanvaard.

Ik breng, samen met mevrouw De Block, verslag uit van de werkzaamheden. Ik zal het hebben over het algemene luik, de verhoging van de werkzaamheid, de gezondheidszorg en de zorg. Mevrouw De Block zal zich concentreren op het budgettaire luik, houdende de budgettaire kost, de overheidsfinanciën en het Zilverfonds, de verdelingsaspecten tussen en binnen de verschillende generaties en het inkomen en de pensioenen.

Een eerste vaststelling is dat er eigenlijk al heel wat voortreffelijk werk is geleverd door alle experts. Er werd heel wat materiaal verzameld, waarop het beleid kan worden gebaseerd.

Ten tweede, wij stellen vast dat heel wat personen ongerust zijn over hun pensioen. Die ongerustheid zit eigenaardig genoeg vooral bij mensen met een laag pensioen. Waarom zeg ik eigenaardig? Omdat de pensioenverhogingen zich precies bij de laagste pensioenen hebben voorgedaan. Wij stellen vast dat daaraan iets moet gebeuren.

Ten derde, wij worden, net zoals de andere geïndustrialiseerde landen, met een dubbele vergrijzing geconfronteerd. Wij worden enerzijds alsmaar ouder, wat kosten, maar ook uitdagingen met zich meebrengt. Anderzijds is er een dalende nataliteit. Dat brengt lasten, maar ook kansen met zich mee. Ter illustratie, in 1961 waren er per 100 werkenden 33 bejaarden. In 2050 zullen er per 100 werkenden 66 bejaarden zijn.

In die vergrijzing zitten ook kansen vervat. Er komt heel wat potentieel van kennis en ervaring vrij. Als wij dat optimaal inzetten, zou dat ook kunnen worden gebruikt om de vergrijzingskosten te betalen.

Er werd ook vastgesteld dat het geen oplossing is om de dubbele vergrijzing aan te pakken door maatregelen te nemen, bijvoorbeeld door de nataliteit te verhogen of door meer migratie, zoals in sommige landen werd geprobeerd. Dat heeft alleen effecten op korte termijn. Men verschuift immers het probleem. De pensioenen van de kinderen

04.01 Nahima Lanjri, rapporteur: La commission des Affaires sociales s'est penchée sur le problème du vieillissement de notre société pendant six mois. Elle a entendu divers experts, deux experts permanents, les professeurs Bea Cantillon et Alain Joustien, qui ont fait quinze constats et autant de recommandations. Elle a adopté ce texte à l'unanimité après y avoir apporté de légers aménagements.

Les experts ont accompli un travail remarquable. Ils ont glané une masse de matériel sur la base de laquelle une politique pourra être échaufaudée.

Fait surprenant: ce sont surtout les retraités percevant une petite pension qui sont préoccupés, même si les petites pensions ont été de nouveau augmentées récemment. Donc, c'est dans ce secteur qu'il faudra travailler.

D'autre part, nous constatons un double vieillissement: non seulement nous vieillissons mais nous sommes confrontés à une natalité en baisse. En 1961, il y avait 33 personnes âgées pour 100 travailleurs. En 2050, ce chiffre aura doublé puisqu'il sera de 66. C'est un défi énorme. Comment financer ce vieillissement? L'accroissement de l'immigration et de la natalité ne fera sentir ses effets qu'à court terme, comme on l'a déjà observé dans divers pays.

J'en arrive à présent aux recommandations. Nous recommandons en premier lieu de poursuivre le travail. De nombreuses lacunes subsistent en

of migranten zal men op termijn immers ook moeten betalen. Dat is dus geen oplossing.

De aanbevelingen. Ten eerste, het goede werk dat is gebeurd in rapporten en onderzoeken moet worden voortgezet. Er zijn immers nog een aantal lacunes, zoals de uitgaven in de overheidspensioenen, de zorgbehoevendheid van mensen op oudere leeftijd, de welvaartverdeling tussen en in de generaties en de omvang en de spreiding van belastingvoordelen met een sociaal doel. Ten tweede, wij zullen de bevolking correct moeten informeren om vooral de meest zwakken niet onnodig te verontrusten. Ten derde, er zullen maatregelen moeten worden uitgewerkt om ouderen te stimuleren om voort te werken. Daarnaast moet men de werkgevers ook laten inzien dat bij de ouderen heel wat ervaring en potentieel ligt.

Niet alleen op economisch vlak leveren ouderen een bijdrage: uiteraard kunnen zij ook op sociaal en cultureel vlak en in de politieke sfeer verder ingezet worden.

De vierde aanbeveling stelt, zoals gezegd, dat maatregelen om de nataliteit te verhogen of om in nieuwe migraties te voorzien, weinig realistisch zijn. Als wij in België de vergrijzing tot en met 2050 willen opvangen, zouden wij een migratiesaldo moeten hebben van 60.000 mensen per jaar. Dat is natuurlijk niet realistisch. Uit de cijfers blijkt dat de tewerkstellingsgraad er veel te laag ligt. Er moet gewerkt worden aan integratie en dan vooral aan economische integratie, namelijk de werkgelegenheid.

We stellen ook vast dat de werkzaamheidsgraad bij laaggeschoolden, ouderen en allochtonen zeer laag ligt: wij werken niet tot 65. Gemiddeld treden wij uit wanneer wij 58,5 zijn. Dat leidt ook tot heel wat verliezen en kraptes op de arbeidsmarkt, en ook tot het verlies van een achtste van ons bruto binnenlands product. Langer werken zal dus nodig zijn om enerzijds het hoofd te bieden aan de kraptes op de arbeidsmarkt en anderzijds om kennis en ervaring van mensen niet verloren te laten gaan. Het is ook sociaal wenselijk om wat wij nu doen, tegen te gaan. Nu concentreren wij werken vooral in bepaalde fasen. Als wij jong zijn, combineren wij het grootbrengen van kinderen met werken. Dat maakt dat men op zijn vijftigste uitgeput en buiten adem is en naar meer tijd voor zichzelf snakt.

Het zal niet gemakkelijk zijn om ervoor te zorgen dat mensen langer werken. Ervaring uit het buitenland toont aan dat genomen maatregelen vaak leiden tot verschuivingen. Men gaat dan niet vroeger met pensioen, maar wel vroeger in de werkloosheid of in de ziekteverzekering.

Dat is natuurlijk ook niet de bedoeling.

Ten tweede, zolang werkgevers dit zien als een instrument om een goedkoop personeelsbeleid te voeren, is er natuurlijk een probleem. Uit een studie van professor Elchardus blijkt dat 40% van de mensen er niet voor heeft gekozen om vervroegd uit te treden. Voor 40% van de mensen was het een gedwongen keuze. Ze werden verplicht om vervroegd met pensioen te gaan. Dat blijkt uit cijfers. Het blijkt ook dat, onder andere, de loonkosten daarbij een rol spelen.

Aan de andere kant is het op dit ogenblik ook voor de werknemer heel

effet en ce qui concerne les pensions publiques, l'état de dépendance des personnes âgées, la répartition intergénérationnelle du bien-être, la répartition des avantages fiscaux à finalité sociale.

Il se recommande deuxièmement d'informer correctement l'opinion publique afin de ne pas inquiéter inutilement les catégories les plus vulnérables. Il convient ensuite de prendre des mesures pour inciter les personnes plus âgées à rester actives plus longtemps. Leur expérience peut être exploitée sur les plans économique, social, culturel et politique. Il faut éviter que ce potentiel ne soit perdu.

L'intégration économique des immigrés et l'augmentation du taux d'activité font également partie des recommandations. Les Belges quittent en moyenne le marché du travail à l'âge de 58,5 ans. Il s'agit d'une perte de potentiel, de connaissances et d'expérience et cela provoque des pénuries sur le marché du travail. Il est clair qu'il convient d'allonger les carrières.

Il n'est pas si simple d'allonger le temps de travail. A l'étranger, des mesures ont souvent entraîné des glissements. Les gens n'optent pas pour une retraite anticipée, mais ils dépendent plus tôt de l'assurance soins de santé ou du chômage. Il apparaît en outre que 40 pour cent des personnes ayant pris une retraite anticipée y ont été contraintes. Les coûts salariaux, notamment, interviennent sur ce plan. Le départ anticipé présente d'ailleurs un attrait financier pour le salarié aussi. Enfin, notre profil de carrière est tel que les gens se retirent plus tôt. Le fait de combiner l'éducation des enfants et le travail pèse lourd.

Le taux d'emploi des aînés doit connaître une augmentation immédiate et draconienne. De plus, il faut élargir le groupe des

aantrekkelijk om vervroegd uit te treden. De financiële regimes die er tegenover staan zijn heel aantrekkelijk. Het is vaak financieel nog beter om vervroegd uit te treden dan langer te blijven werken.

Ten slotte, zoals ik u reeds zei, zorgt ons loopbaanprofiel ervoor dat mensen vroeger uittreden. We combineren het grootbrengen van kinderen met werken, wat tot een dubbele belasting leidt.

Wat zal er moeten gebeuren? Ten eerste, moet de werkzaamheidsgraad van oudere werknemers drastisch verhogen. Daarmee kunnen we niet wachten, want zelfs als we nu onmiddellijk maatregelen nemen, zullen de effecten pas voelbaar zijn over 15 jaar. Ten tweede, moet men de groep die werkt ook verruimen, vooral in de groepen die oververtegenwoordigd zijn bij de werklozen, met name de laaggeschoolden - vooral vrouwen -, de allochtonen en ook de jongeren.

Er moet dus een algemeen beleidsplan worden uitgewerkt waarbij men zowel aandacht heeft voor de pullfactoren of de stimuli die er zijn om vroegtijdig uit te treden - de aantrekkelijkheid van de sociale zekerheidssystemen moet worden bekeken - als voor de pushfactoren. Hoe komt het dat mensen worden uitgestoten? Dat heeft te maken met het onvriendelijke ondernemingsklimaat en ook met het feit dat men in België te weinig inspanningen doet om ouderen in te zetten. Men investeert ook veel te weinig middelen om oudere mensen op te leiden.

Ten slotte zou er een betere verdeling moeten zijn van het werk over de jaren heen. We zullen wel langer moeten werken, maar met onderbrekingen om het gezin te kunnen grootbrengen.

Ten slotte is er de gezondheidszorg en de zorg.

Er wordt een uitgavenstijging van 3,4% vooropgesteld door de experts. Het cijfer van 3,4% ligt echter ver beneden het huidige groeiritme en gaat uit van een aantal veronderstellingen, zoals bijvoorbeeld dat de kinderbijslagen zullen dalen, dat slechts evenveel aan onderwijs zal worden uitgegeven of dat de werkzaamheidsgraad wordt opgetrokken. Het percentage van 3,4% is dus nog een heel voorzichtige berekening. Andere experts stellen het dubbele voorop.

Dat de groei in de gezondheidszorg stijgt, is onvermijdelijk. Het zal geen kwestie zijn van te bepalen of de stijgende uitgaven er zijn of niet. Ze zijn er en er zullen onvermijdelijk zijn, omdat de stijging niet alleen verbonden is met de stijgende loonkosten, maar ook met de duurdere technieken die in de gezondheidszorg worden gebruikt. Het is heel belangrijk erover te waken dat we niet naar een gezondheidszorg met twee snelheden evolueren. Dat dreigt nochtans te gebeuren zodra sommige zaken niet meer door het wettelijk systeem zouden worden opgevangen, maar de betrokkenen zich tot een privé-partner zouden moeten wenden. Dan dreigen we natuurlijk een gezondheidszorg te krijgen met twee snelheden.

Ik kom thans tot de aanbevelingen.

Belangrijk voor de gezondheidszorg is dat de uitgaven werkelijk worden beheerst en dat er wordt gewaakt over de toegankelijkheid ertoe voor iedereen. Dat moeten we kunnen garanderen.

actifs. Les femmes peu scolarisées, les allochtones et les jeunes, surtout, méritent notre attention dans ce contexte. Un plan de politique globale doit prendre en compte les facteurs "pull" et "push". Des personnes sont exclues en raison d'un climat d'entreprise hostile et parce que nous consentons trop peu d'efforts pour embaucher des anciens. Enfin, le travail doit être mieux réparti sur l'ensemble de la carrière: nous travaillerons certes plus longtemps, mais avec des interruptions de carrière.

En matière de soins de santé, les experts prévoient une augmentation des dépenses de 3,4%. Cette estimation est néanmoins très prudente. D'autres experts pensent que l'augmentation sera deux fois plus élevée. Les dépenses augmentent inévitablement. Les coûts salariaux sont en hausse et l'on recourt à des techniques plus coûteuses. Nous devons éviter de créer une politique de soins de santé à deux vitesses. Cette menace se profile si nous renvoyons des individus vers des acteurs du secteur privé. Les dépenses doivent en tout cas être maîtrisées. Nous devons également garantir l'accessibilité des soins à tous.

Le texte adopté par la commission en matière de soins est fondé sur trois modèles de gestion. Le premier modèle porte sur l'offre de services, le deuxième sur l'assistance, essentiellement du CPAS, et le troisième sur le soutien aux prestataires de soins par le biais du crédit-temps et des chèques-services. Les instruments sont donc disponibles, mais l'offre et la demande doivent être mises en concordance et la transparence accrue. Le rapport d'expertise envisage une quatrième mesure: l'assurance-soins. Cet instrument permet de sortir les risques en matière de soins de l'enveloppe 'assistance'. Une correction

Ik kom thans tot de zorg. Volgens de tekst die werd aangenomen in de commissie, gaan we, om de zorg op te vangen, uit van drie beleidsmodellen.

Een eerste beleidsmodel omvat het aanbod van diensten. Dat gaat van thuiszorg tot intra-, semi- en extramurale zorg. Het tweede is de bijstand, vooral van het OCMW. Dat is het systeem van hulp aan bejaarden en andere OCMW-tussenkomen. Het derde is de ondersteuning van zorgverstrekkers onder de vorm van tijdskrediet en dienstencheques. Degenen die tijdskrediet opnemen worden daarbij vergoed voor de informele zorg die ze verstrekken en zorgbehoevenden moeten via de dienstencheques zelf kunnen zorgen voor verzorging aan huis.

De instrumenten zijn dus voorhanden, maar het grootste probleem is dat van de regie, te weten het afstemmen van vraag en aanbod op elkaar.

Ik wil er nog aan toevoegen dat in de commissie drie aspecten aan bod kwamen, terwijl in het verslag van de deskundigen sprake is van vier maatregelen. De vierde maatregel gaat over de zorgverzekering. Om een of andere reden is deze maatregel niet doorgedrongen tot in de commissie. Ook de zorgverzekering, die nu weliswaar alleen op Vlaams niveau bestaat, is een belangrijk instrument, omdat daardoor de zorgrisico's uit de bijstandssfeer worden gehaald. Volgens de experts is het belangrijk hiervoor aandacht te hebben, maar zij geven wel toe dat er nog bijsturing nodig is.

Wat zal er moeten gebeuren op het vlak van zorg? Ten eerste, er moet een betere afstemming komen tussen vraag en aanbod en er moet een betere doorzichtigheid komen. Ten tweede moeten er ook nog wat analyses gebeuren. Ik verwijs dan naar hetgeen ik daarstraks heb gezegd over de betaalbaarheid en de toegankelijkheid van de zorg. Ten slotte, omwille van de groeiende groep ouderen, door de vergrijzing, moeten we ervoor zorgen over een adequaat aantal zorgverleners te beschikken. Wij zullen ervoor moeten zorgen dat we voldoende personeel hebben om die verzorging toe te dienen. Wat moet er daarvoor gebeuren? De zorgberoepen moeten aantrekkelijker gemaakt worden en de arbeidsomstandigheden in de zorgberoepen moeten verbeteren.

Mijnheer de voorzitter, dit was hetgeen ik wilde zeggen over het verslag. Collega Maggie De Block zal de financiële aspecten uiteenzetten.

04.02 **Maggie De Block**, rapporteur: Mijnheer de voorzitter, dames en heren minister, collega's, tegen 2030 wordt de budgettaire kost van de vergrijzing geraamd op 3,4% van het bruto binnenlands product. In vergelijking met de andere Europese landen beschikt ons land over een minder goede uitgangspositie, om het niet te sterk uit te drukken. In België worden we immers niet alleen geconfronteerd met een lage tewerkstellingsgraad, maar ook met een hoge overheidsschuld en met hoge parafiscale en fiscale lasten.

De Europese Commissie heeft ons land in haar advies er dan ook voor gewaarschuwd dat de huidige situatie onhoudbaar dreigt te worden, gezien onze hoge overheidsschuld en de stijging van de

s'impose toutefois en la matière.

D'autres analyses sont nécessaires, surtout en ce qui concerne l'accessibilité notamment financière des soins. Enfin, les professions de la santé et les conditions de travail dans ce secteur doivent devenir plus attrayantes, si l'on veut continuer à disposer de prestataires de soins en nombre suffisant.

04.02 **Maggie De Block**, rapporteur: D'ici à 2030, le coût budgétaire du vieillissement est estimé à 3,4% du produit intérieur brut. En comparaison avec les autres pays européens, ce n'est pas une bonne base de départ. La Belgique n'a pas seulement un faible taux d'emploi, elle a également une dette publique élevée et de fortes charges (para)fiscales. La Commission

uitgaven in de gezondheidszorg. Het een en ander heeft tot gevolg dat we de eerstkomende jaren een zeer strak begrotingsbeleid zullen moeten volgen.

De commissie stelt in haar aanbevelingen dan ook voor om inzake de budgettaire kost van de vergrijzing, belangrijke beleidsingrepen te realiseren. Die zouden onder meer moeten leiden tot een verhoogde tewerkstellingsgraad, dat is voor de minister van Werk, tot een verdere afbouw van de overheidsschuld, dat is voor de regering, en, ten slotte, tot een betere beheersing van de uitgaven in de gezondheidszorg en die taak komt toe aan minister Demotte. Deze maatregelen dienen natuurlijk gepaard te gaan met een blijvende hoge graad van sociale bescherming en van kwaliteit van onze gezondheidszorg.

In 2001 werd door de vorige regering het Zilverfonds opgericht. Dit fonds wordt gespijsd door begrotingsoverschotten en door de verkoop van financiële activa. Dit fonds werd opgericht met als doel de toekomstige wettelijke pensioenen verder te kunnen garanderen.

Voor de pensioenen en het Zilverfonds volgt de commissie de aanbeveling van de Hoge Raad voor Financiën om tegen 2011 een begrotingsoverschot te realiseren van 1,5% van het bruto binnenlands product en dit gedurende enkele jaren aan te houden. Dat is gemakkelijk gezegd, maar waarschijnlijk niet zo gemakkelijk verwezenlijkt. We weten dat allemaal. Andermaal wordt er dus gewezen op de noodzaak om een strak begrotingsbeleid te volgen. Voorts is het ook belangrijk dat er voor het Zilverfonds naar meer en naar andere middelen wordt uitgekeken, onder meer op basis van een regelmatige financieringsbron, zodat het fonds niet alleen afhankelijk is van begrotingsoverschotten.

Op die manier is het Zilverfonds niet alleen afhankelijk van begrotingsoverschotten – wij weten allemaal dat begrotingsoverschotten niet zo vaak voorkomen – en van de verkoop van financiële activa. Op die manier moeten de toekomstige wettelijke pensioenen gegarandeerd blijven.

Bij de aanbevelingen werd dan ook gezegd dat het Zilverfonds een nuttig instrument is, maar slechts één van de instrumenten om de pensioenen in de toekomst veilig te stellen.

De verdeling van het vergrijzingsvraagstuk dient volgens de commissie te gebeuren tussen en binnen de generaties. Daarbij dient natuurlijk met een aantal factoren rekening gehouden te worden. Enerzijds moet rekening gehouden worden met het feit dat de solidariteit van de actieven met de ouderen ook zijn grenzen kent en anderzijds is er binnen de groep ouderen een zeer grote ongelijkheid als men kijkt naar de vermogensinkomsten. De commissie stelt in haar aanbeveling dat men moet vermijden dat enkel de werkende bevolking de lasten van de vergrijzing draagt. Wij moeten op zoek gaan naar een manier om de solidariteit tussen de ouderen te vergroten. Daarbij werd wel opgemerkt dat men moet vermijden dat mensen die voor een relatief goede pensioenopbouw gezorgd hebben daarvoor gestraft worden.

Inzake inkomen en pensioenen stellen wij vast dat het huidige stelsel reeds zijn diensten bewezen heeft, zowel wat de

européenne estime que la situation de la Belgique est devenue presque intenable. Au cours des prochaines années, nous serons donc contraints de mener une politique budgétaire très stricte.

Il faudrait notamment intervenir sur le plan politique pour atteindre les résultats suivants : augmenter le taux d'emploi, poursuivre le démantèlement de la dette publique et mieux maîtriser les dépenses de soins de santé. Ces mesures devraient aller de pair avec un taux élevé et constant de protection sociale et une qualité optimale de soins de santé.

En 2001, le fonds de vieillissement a été créé pour pouvoir garantir le financement des futures pensions légales. La commission suit à cet égard la recommandation du conseil supérieur des finances visant à réaliser d'ici à 2011 un excédent budgétaire de 1,5% du PIB et à maintenir cet excédent pendant quelques années. Mais c'est plus facile à dire qu'à faire. Donc, là encore, il s'agira de mener une politique budgétaire stricte. En outre, il faudra rechercher, pour financer le fonds de vieillissement, des sources de financement régulières et plus nombreuses. Ainsi, le fonds de vieillissement ne dépendra plus seulement des excédents budgétaires et de la vente d'actifs financiers, et les futures pensions légales seront garanties.

Mais le fonds de vieillissement n'est qu'un outil parmi d'autres. La répartition des charges du vieillissement devra s'effectuer entre les générations et au sein de chaque génération. La solidarité de la population active avec les personnes âgées n'est cependant pas illimitée. D'autre part, les revenus patrimoniaux dans la catégorie des personnes âgées sont répartis très inégalement. Il faut éviter que la population active soit la seule à supporter le fardeau

inkomensbescherming als de waarborg van de verworven levensstandaard betreft. Toch zijn er nog een aantal punten die onze bijzondere aandacht verdienen. Zo blijven de inkomensgarantie voor ouderen en het minimumpensioen voor zelfstandigen ontoereikend. Verder is men er niet in geslaagd om de pensioenen van de oudere gepensioneerden te laten aansluiten met de nieuwe pensioenen. In de onmiddellijke toekomst zal er dus ook op die vlakken nood zijn aan een aantal structurele ingrepen in het stelsel van de pensioenen van zelfstandigen en werknemers.

Daarnaast beveelt de commissie ook aan om het pensioenstelsel van de ambtenaren grondig door te lichten. Over dat pensioenstelsel hadden wij in de commissie eigenaardig genoeg de minst nauwkeurige en minst precieze cijfers. Wij hebben dus meer informatie nodig om dat stelsel door te lichten. Ook werd opgemerkt dat de wetgeving betreffende het stelsel van ambtenarenpensioenen dateert van 1844 en volgens de commissie dringend aan herziening toe is, aangezien het aantal ambtenaren dat in de toekomst op pensioen gaat enorm zal toenemen.

Wij mogen volgens de commissie ook niet uit het oog verliezen dat de tweede noch de derde pijler van de pensioenen budgettair neutraal zijn. Dat moet ook in ogenschouw worden genomen. De laatste jaren zijn er inderdaad een aantal stappen gezet om de tweede pijler, de aanvullende pensioenen, verder uit te bouwen. Dat is niet onbelangrijk, omdat ook gebleken is dat de verwerving van een aanvullend pensioen een aantal mensen ertoe aanzet om niet vervroegd uit het arbeidsproces te treden.

Wat de gezondheidszorg betreft, blijft het ook meer dan ooit noodzakelijk om de uitgavengroei te beheersen. Een aantal van de posten die verantwoordelijk zijn voor de stijging van de uitgaven, zijn evenwel niet te vermijden.

Gelet op het feit dat de bevolking ouder wordt, gelet op de evolutie van de wetenschap, gelet op de toename van de medicatie en gelet op het feit dat acute ziekten chronische ziekten worden, zullen wij – zoals dat in heel Europa het geval is – in de toekomst nog meer middelen moeten vrijmaken voor de gezondheidszorg. Ondertussen moet er echter wel een streng budgettair beleid worden gevoerd en moeten de beschikbare middelen optimaal gebruikt worden.

Ongeacht de maatregelen die het beleid neemt, moet er over de toegankelijkheid en de kwaliteit van onze gezondheidszorg gewaakt worden, iets waarnaar in heel Europa wordt opgekeken.

Dames en heren, op 14 juli 2004 heeft de commissie het verslag en de aanbevelingen unaniem goedgekeurd. Ik wens de diensten en de twee experts die de commissie bij het maken van het verslag hebben bijgestaan, te danken voor het vele werk.

du vieillissement. En outre, il faut trouver un moyen d'accroître la solidarité entre personnes âgées. Toutefois, il est exclu de pénaliser ceux qui se sont constitué une pension relativement solide.

Le système en vigueur a fait ses preuves en matière de revenus et de pensions. La garantie de revenus aux personnes âgées et les pensions minimales des travailleurs indépendants demeurent toutefois insuffisantes. En outre, les pensions des retraités âgés ne sont pas équivalentes aux nouvelles pensions. Par conséquent, des réformes structurelles s'imposent.

Le régime de pension des fonctionnaires requiert également une analyse en profondeur. Les chiffres dont la commission disposait sont, c'est étonnant, les moins précis. La législation date du reste de 1844 et doit être revue dans les meilleurs délais. Le nombre de fonctionnaires qui vont être admis à la retraite va en effet croître très largement.

Les deuxième et troisième piliers des pensions ne sont budgétairement pas neutres. Les pensions complémentaires ont encore été étendues ces dernières années. C'est important, car elles amènent certains à ne pas quitter prématurément la vie professionnelle.

Plus que jamais, il faut contrôler les dépenses dans le secteur des soins de santé. Certaines dépenses supplémentaires sont toutefois inévitables. La population vieillit, la science évolue, la consommation de médicaments augmente et les maladies aiguës deviennent des maladies chroniques. Néanmoins, il faut mettre en œuvre une politique budgétaire rigoureuse et les moyens disponibles doivent être utilisés de façon optimale. Il s'agit avant tout d'assurer l'accessibilité et la qualité des soins de santé.

La commission a adopté le rapport et les recommandations à l'unanimité le 14 juillet 2004.

De **voorzitter**: Collega's, vooralsnog hebben zich een zeventiental collega's ingeschreven voor het debat. Nous avons convenu avec les chefs de groupe...

Mevrouw D'hondt, ik zal u eerst het woord geven...

Mevrouw D'hondt, u bent de eerste om het woord te nemen na de rapporteur.

04.03 Greta D'hondt (CD&V): Mijnheer de voorzitter, dames en mijnheer de minister, collega's, ik had graag begonnen met hier te zeggen "mijnheer de eerste minister". De eerste minister heeft bij herhaling via de media kond gedaan dat het debat over de vergrijzing het debat moet zijn voor het politieke jaar. Ik hoop dus, mijnheer de voorzitter, gezien de eerste minister het niet nodig vond om aan dit debat deel te nemen, dat u het ons wel zult willen besparen dat wanneer de eerste minister volgende week misschien hier in de Kamer verschijnt voor de beleidsverklaring hij zou doen alsof dit debat hier vandaag niet zou hebben plaatsgevonden.

Mijnheer de voorzitter, collega's, zoals de rapporteurs, die ik uiteraard bedank voor hun...

Collega Cortois, het gaat hem echt niet over mij hoor, zelfs al begint het grijs in mijn haren te komen. De vergrijzing, daarover gaat het debat, niet over wat ik ervan vind en of ik het belangrijk vind waar de eerste minister is, wel dat het politiek belangrijk is dat dit debat gevoerd wordt in aanwezigheid van de eerste minister.

Na het bedanken van de rapporteurs voor hun gedegen verslag zou ik toch ook mijn genoegen en mijn erkenning willen uitdrukken voor het feit dat wij met de commissie voor de Sociale Zaken met het aangaan van het debat over de vergrijzing een zeer ernstige bijdrage geleverd hebben aan de opwaardering van het parlementaire werk. Wij hebben in de commissie met grote aandacht geluisterd naar alle mogelijke experts, gaande van de sociale partners over de socialezekerheidsinstellingen tot de mutualiteiten, de universiteiten, de diverse hoge raden die dit land kent, de commissie voor de Vergrijzing, het Planbureau enzovoort om hier vandaag voor deze plenaire vergadering ons verslag te kunnen geven en onze bedenkingen erbij te maken. Ik wil onze commissievoorzitter Hans Bonte en ook alle collega's uit de commissie voor de Sociale Zaken bedanken voor het samen opzetten van dit werk. Ik wil zeker ook onze experts, mevrouw Bea Cantillon en de heer Alain Joustien, danken en ook u, mijnheer de voorzitter, en de Conferentie van de Voorzitters omdat zij aanvaard hebben dat wij een beroep mochten doen op deze experts wat voor deze Kamer toch wel een extra financiële last betekende.

De **voorzitter**: Er was niets zo eenvoudig, mevrouw D'hondt. Ik kan u dat zeggen.

04.04 Greta D'hondt (CD&V): Wij hebben als commissieleden van CD&V actief en heel intensief meegewerkt aan de werkzaamheden van deze commissie. Ik meen zonder enige overdrijving te mogen zeggen dat wij mede de motor zijn geweest opdat de commissie voor

04.03 Greta D'hondt (CD&V): Le premier ministre a régulièrement déclaré dans les médias que le débat sur le vieillissement serait le grand débat de l'année à venir. Or, il n'est pas présent dans l'hémicycle.

La commission des Affaires sociales a largement contribué à la revalorisation du travail parlementaire. De nombreux experts ont été entendus. Le président, les membres de la commission et moi-même les remercions pour leur collaboration. Je remercie également le président de la Chambre pour avoir réuni les conditions permettant d'entendre les experts.

04.04 Greta D'hondt (CD&V): On a trop tardé à relever les défis du vieillissement. Dans une carte blanche remarquable publiée dans

de Sociale Zaken deze taak op zich zou nemen.

Mijnheer de voorzitter, collega's, er is geen tijd te verliezen. Juister gezegd: er is reeds te lang getalmd om de uitdagingen, die nu bedekt worden onder de term vergrijzingdebat, aan te pakken. In een opmerkelijke vrije tribune in De Standaard hebben de sp.a-ministers Vande Lanotte en Vandenbroucke, toen nog federaal minister voor Werk en Pensioenen, begin dit jaar gepleit voor een meerjarenplan 2005-2007 geënt op vier sporen: de vermindering van de overheidsschuld, de grondige hervorming van de arbeidsmarkt, de aanpassing van de gezondheidszorg aan de veroudering en de aanpassing van de wettelijke en aanvullende pensioenen. CD&V heeft toen onmiddellijk gereageerd en gezegd dat de partij beschikbaar is om dit debat te voeren. Wij hebben dit gedurende maanden in de commissie voor de Sociale Zaken gedaan. Wij zijn terzake opnieuw vragende partij en wij bieden onze medewerking aan om dit debat ook in deze Kamer en op alle politieke fora te voeren. Spijtig genoeg is het stil gebleven na het aankondigen van dit ambitieuze meerjarenplan op vier sporen.

De ministers Vande Lanotte en Vandenbroucke zeiden begin dit jaar dat moest worden gewacht op de sociale en politieke verkiezingen. Die verkiezingen zijn voorbij. Wij hebben de indruk dat er sprake is van het volkse gezegde: "Sorry schat, nu niet. Ik heb hoofdpijn". Minister Vandenbroucke is ondertussen weg. Wij wachten met grote spanning op de concretisering van dit meerjarenplan op vier sporen door minister Vande Lanotte en de opvolger van minister Vandenbroucke.

Zeggen dat het probleem na de verkiezingen moet worden aangepakt, doet mij denken aan wat ik over de radio hoor op zondagmorgen. Ik ben geen duivenmelker, maar ik hoor dan de duivenberichten en dat gaat als volgt: "Orléans, zes graden, strakke zuidenwind, zwaar bewolkt tot betrokken, de begeleiders wachten". Dan weet men dat de duiven niet worden gelost.

Dat is ook mijn indruk van de aankondiging van de ministers Vande Lanotte en Vandenbroucke. Het plan is niet gelost. Ik denk dat het hier om dezelfde redenen gaat als in het duivenbericht: een te sterke zuidenwind, zeer zwaar bewolkt, de begeleiders wachten. Nochtans, ook wegens het feit dat wij moeten wachten op een signaal van de regering, is het werk van de commissie voor de Sociale Zaken belangrijk. Daarom wil ik in de aanbevelingen van het voorliggend rapport, naast de ondersteuning, ook een aantal duidelijke accenten van CD&V leggen en concretiseren.

De term vergrijzingdebat zou de indruk kunnen wekken dat de vergrijzing van de bevolking het probleem is. Voor CD&V is de vergrijzing eigenlijk een heuglijke vaststelling. Het bewijst immers dat CD&V in de 60 naoorlogse jaren waarin ze dit land hoofdzakelijk mee heeft bestuurd, heeft bijgedragen tot de opgebouwde welvaart en welzijn waardoor mensen - gelukkig - langer mogen leven. (*Protest*) De waarheid mag gezegd worden. Dat is onze verdienste. Vraag dat thuis maar eens aan de ouderen. Wat u zult hebben gedaan, moet nog blijken.

CD&V wil een van de 15 aanbevelingen warm aanprijzen aan alle niveaus in dit land, namelijk het uitwerken van beleidsmaatregelen om

"De Standaard", MM. Vande Lanotte et Vandenbroucke, ministres, ont préconisé, au début de cette année, un plan pluriannuel 2005-2007 reposant sur quatre piliers: la diminution de l'aide publique, une réforme fondamentale du marché du travail, l'adaptation des soins de santé et celle des pensions. Le CD&V a d'emblée proposé sa collaboration mais, malheureusement, cette déclaration ambitieuse est restée sans suite. Nous attendons avec impatience de voir ce plan se concrétiser, mais je crains que ce soit comme pour la colombophilie : les pigeons ne volent pas en raison d'un vent du sud trop violent et d'une trop grande nébulosité.

Que l'on parle de vieillissement est en soi une constatation réjouissante pour le CD&V: cela démontre que les soixante années d'après-guerre au cours desquelles le CD&V a assumé le pouvoir ont apporté prospérité et bien-être, permettant ainsi un allongement de l'espérance de vie. Le CD&V soutient pleinement la recommandation selon laquelle des mesures doivent être prises sur le plan politique pour exploiter ce potentiel économique, social et politique.

Le vieillissement de la population s'accompagne également d'un phénomène de dénatalité. Le CD&V approuve également la recommandation selon laquelle des mesures destinées à modifier de manière structurelle la pyramide des âges, en stimulant la natalité ou l'immigration contrôlée, ne sont pas efficaces. Il convient par contre d'investir dans le développement des talents des jeunes et de veiller à ce que chaque famille puisse réaliser ses projets parentaux. Il convient par ailleurs également de veiller à l'intégration sur le marché du travail des immigrés résidant déjà dans notre pays.

al het potentieel dat oudere mensen in zich hebben optimaal in te zetten in de economische, sociale en politieke sfeer. Oud mag niet oud zijn. Wij kunnen die mensen in onze samenleving zeer goed gebruiken.

Dat in ons land, zoals in alle westerse landen, onze bevolking niet alleen grijzer wordt, maar ook ontgroent, toont onze bevolkingspiramide overduidelijk aan. CD&V onderschrijft de aanbeveling waarin staat dat beleidsmaatregelen gericht op structurele veranderingen van de leeftijds piramide, hetzij door te trachten de nataliteitscijfers te verhogen, hetzij door een gecontroleerde migratie te organiseren, niet effectief en niet realistisch is. Er moet echter wel worden geïnvesteerd opdat de talenten van onze kinderen en jonge mensen ten volle kunnen worden ontwikkeld en opdat ieder gezin zijn kinderwens kan realiseren.

Wat de migratie betreft, is er op de eerste plaats een beleid nodig dat de integratie bevordert van allochtonen die zich reeds in België bevinden, inzonderheid op de arbeidsmarkt.

Mijnheer de voorzitter, dames en heren ministers, collega's, de commissie voor de Vergrijzing en de Hoge Raad voor de Financiën ramen de budgettaire kosten van de Vergrijzing tegen 2030 op 3,4% van het bbp. 3,4% van het bbp is zeker geen peulschil, maar ik denk dat wij de correctheid te kort zouden doen mochten wij in dit debat niet de juiste nuancerings, reserves en kanttekeningen maken. Die 3,4% geldt in de veronderstelling dat een aantal ingrepen daadwerkelijk zal gebeuren en dat er ombuigingen zullen optreden. Als dat niet gebeurt, loopt de begrotingslast op een onaanvaardbare en onmogelijk hoge wijze op.

Ik wil dat verduidelijken met drie voorbeelden. Als bijvoorbeeld de uitgaven voor gezondheidszorg tot 2030 met 4,5% per jaar blijven stijgen, verdubbelt de kostprijs van de vergrijzing van 3,4% tot 6,7% van het bbp. In de loop van de besprekingen vannamiddag zal collega Vandeuren op dat onderwerp nog uitvoerig terugkomen. Het is duidelijk dat, als er geen ingrepen gebeuren, de kostprijs niet 3,4% is maar 6,7%. Die 3,4% van de Hoge Raad en van de commissie voor de Vergrijzing is ook gebaseerd, collega's, op de veronderstelling dat de activiteitsgraad tegen 2030 zou opgevoerd zijn tot 68,5%. Weet dat wij op dit ogenblik onder de 60% geduikeld zijn. Mocht de activiteitsgraad niet zijn opgevoerd, betekent het dat bij de kostprijs van de vergrijzing 2,1% bijkomt. Als wij die tewerkstellingsgraad niet halen, is de vergrijzingskostprijs niet 3,4% van het bbp, maar komt er 2,1% erbij.

Er wordt van uitgegaan dat de werkloosheidsgraad, die op dit ogenblik 14,3% van de beroepsbevolking bedraagt – eind jaren '70 en begin jaren '80 dachten wij dat dit ons nooit meer zou overkomen: 14,3% werkloosheid van de beroepsbevolking – om onder de 3,4% te blijven, moet gehalveerd worden tot 7,5%. Daarvoor zullen meer inspanningen moeten worden geleverd dan in de voorbije jaren.

Dit zijn de uitdagingen. De Hoge Raad van Financiën heeft echter de uitgaven nog onderschat, door op geen enkele wijze rekening te houden met de zo noodzakelijke welvaartsaanpassingen die aan de pensioenen moeten gebeuren, willen wij ons pensioenstelsel nog enigszins geloofwaardig houden. Dit is nog veel meer het geval voor

La commission du vieillissement et le conseil supérieur des finances estiment le coût du vieillissement à 3,4% du PIB d'ici à 2030. Si toutefois nous nous abstenions de procéder à une série d'interventions, les charges budgétaires enfleraient dans des proportions inacceptables.

Si les dépenses dans le secteur des soins de santé continuaient d'augmenter de 4,5% par an, le vieillissement aurait tôt fait de coûter 6,7% du PIB. Si nous ne faisons pas en sorte que notre taux d'activité atteigne 68,5% d'ici à 2030, le coût du vieillissement augmentera de 2,1 nouveaux pour cent. En outre, nous devons réduire à 7,5% le taux de chômage dans la population active, ce taux étant actuellement de 14,3%. A cette fin, il faudra fournir plus d'efforts que ceux que nous avons consentis jusqu'ici.

Le Conseil supérieur des finances a en réalité encore sous-évalué les dépenses car il n'a pas tenu compte de la nécessaire adaptation au bien-être des pensions les plus basses, de la garantie de revenus pour les personnes âgées et de la nécessité de revaloriser la pension de misère accordée aux indépendants. En ce qui concerne les charges de pensions dans le secteur public, nous ne disposons pas de suffisamment de données chiffrées pour pouvoir évaluer le coût réel du vieillissement pour les pensions des fonctionnaires. Nous pouvons toutefois déduire de la pyramide des âges du personnel de la fonction publique que c'est à ce niveau que se fera sentir en premier lieu l'incidence du vieillissement. Si rien ne change, les pensions des fonctionnaires deviendront nettement moins attrayantes à l'avenir. Au cours des dernières années, des augmentations de revenus ont été accordées dans le secteur public indépendamment des salaires, de sorte que celles-ci n'ont pas

de lage pensioenen, de minimumpensioenen en de bestaansminima of de inkomensgarantie voor ouderen.

Als wij het over de pensioenen hebben, moet hoe dan ook gesteld worden – daarmee heeft de Hoge Raad ook te weinig rekening gehouden – dat er nu eens werkelijk daadkrachtig komaf gemaakt moet worden met de armoedepensioenen van de zelfstandigen. Dit kost geld en daarmee heeft de Hoge Raad van Financiën in de berekening van 3,4% onvoldoende rekening gehouden.

Een ander punt daarin is dat wij ook rekening moeten houden met de pensioenlast van de openbare sector. De collega's uit de commissie voor de Sociale Zaken zullen kunnen getuigen dat wij inzake de werkelijke kostprijs van de vergrijzing betreffende de ambtenarenpensioenen op onze honger zijn gebleven wat het cijfermateriaal betreft. Dit is natuurlijk heel belangrijk, want wij weten uit de leeftijdspiramide van het personeel van de openbare diensten dat daar het snelst de grote kost van de vergrijzing op ons af komt.

Nu we het toch over de ambtenarenpensioenen hebben: het is ook een aanbeveling dat wij daarin met het nodige realisme de toekomst tegemoet kunnen zien. De kreet dat de ambtenarenpensioenen de honingpotten zijn, zal niet lang meer zo zijn als wij niet ingrijpen. De politiek van de inkomensverhoging in de openbare sector is van die aard dat men probeert de actieven in de openbare sector inkomensverhogingen te geven los van de lonen, met maaltijdcheques en dergelijke, zodat zij niet kunnen doorspelen in de perequatie. Dat betekent dat binnen dit en vijftien jaar wij daarvan het volle gewicht zullen voelen. Waar nu inderdaad het minimumpensioen van een ambtenaar anderhalve keer het maximumpensioen van een werknemer is, zal dit op een snel tempo worden afgebouwd als deze politiek wordt voortgezet.

Dan zijn we nog iets vergeten dat ik in de commissie voor de Sociale Zaken al bij herhaling heb gezegd en waarvoor ik de regering hier oproep om er dringend iets aan te doen: de massa's contractuelen in ons overheidsapparaat. Dames en heren ministers, het is onverantwoord dat wij in sommige diensten en besturen met een vijftig procentverhouding tussen statutairen en contractuelen de contractuelen die hetzelfde werk doen, binnen enkele jaren met pensioen zullen sturen met enkel het gewone wettelijke pensioen.

Hun statutaire collega zal een ambtenarenpensioen ontvangen en iemand met dezelfde functie uit de private diensten moet alle hoop stellen op een tweede pensioenpijler. Voor de contractuelen is in niets voorzien. Dit is onverantwoord! We moeten iets ondernemen, echter mits ervoor te zorgen dat deze paarse regering, die de gemeenten reeds financieel uitgemolken heeft, deze last niet opnieuw kan afschuiven op de schouders van de gemeenten.

Wat de afbouw van de overheidsschuld betreft, is de boodschap van de Hoge Raad van Financiën overduidelijk. Om onze welvaartsstaat op het spoor te houden, om onze sociale zekerheid betaalbaar te houden, is het noodzakelijk om onze overheidsschuld gestaag te doen dalen. Dit is onze vaste overtuiging, niet van vandaag en evenmin van gisteren, maar vanaf het ogenblik dat CD&V mee het beleid heeft gevoerd en ervoor gezorgd heeft dat de Maastricht-normen gehaald werden. De overheidsschuld moet afgebouwd

d'incidence sur la péréquation. Les pouvoirs publics emploient en outre de très nombreux contractuels: dans certains services, le rapport serait d'ailleurs déjà de 50-50. Nous devons veiller à ce que le personnel contractuel puisse également bénéficier d'une pension convenable, sans que les communes n'aient à en supporter les conséquences.

En ce qui concerne la réduction de la dette publique, le message du Conseil supérieur des Finances est clair: il faut continuer à réduire la dette. Présenter chaque fois un budget en équilibre ne suffit pas: pour un pays qui connaît une dette aussi élevée que la nôtre, l'équilibre équivaut à une régression. L'effet psychologique et pédagogique du Fonds de vieillissement est positif mais le fait que le même argent soit comptabilisé deux fois me dérange: une première fois pour la réduction de la dette et une deuxième fois pour la constitution d'un fonds de réserve pour les pensions. L'Union européenne admet cette opération comptable mais le simple citoyen comprend bien que le système n'est pas satisfaisant.

worden. Wat deze regering met de gouden jaren van economische groei gedaan heeft in het niet afbouwen van de overheidsschuld is onverantwoord en zal ons nu reeds maar vooral in de komende jaren zeer zuur opbreken.

Als de eerste minister volgende week of wanneer ook vanop dit spreekgestoelte "eureka" zal uitroepen omdat voor de vijfde maal op rij de begroting in evenwicht is, heeft de regering echter niet gedaan wat ze had moeten doen. In een land waar de overheidsschuld zo hoog is als bij ons, is een eenvoudig begrotingsevenwicht geen vooruitgang maar achteruitgang!

Collega's van de liberale fracties, u beschikt over genoeg economen en financiële experts om te weten dat een onderneming met schulden, die haar schulden niet afbouwt maar de aandeelhouders elk jaar meedeelt dat de schuld niet daalt maar er geen verlies werd gemaakt, niet moet rekenen op het vertrouwen van de aandeelhouders en de bereidheid om opnieuw te investeren in de onderneming. De schuld moet worden afgebouwd! Deze regering is daarin lelijk gefaald. Naar aanleiding van de begroting 2005 zullen een aantal collega's hierop meer gedetailleerd ingaan.

Laat vanop dit spreekgestoelte door wellicht niet de grootste specialist in begrotingsmaterie en financiën, maar door iemand die weet waarover het gaat als het debat over de uitdagingen van de vergrijzing en de sociale zekerheid handelt, nog eens gewaarschuwd worden voor hetgeen de paarse regering doet met het Zilverfonds. Paarse regering, let op wat u daar doet! Los van de zeer belangrijke psychologische en pedagogische aspecten van de dubbele verkoop van het Zilverfonds, een maal in het kader van de overheidsschuld en een tweede maal in het kader van de opbouw van een pensioenreserve, wens ik te beklemtonen dat u misschien wel Europa zand in de ogen kan strooien - begrotingsmatig is alles in orde - maar niet Jan met de pet die zijn portemonnee elke dag drie maal moet ronddraaien en weet dat elke euro slechts eenmaal kan worden uitgeven.

Dat gaat niet. Voor mij is het gelijk hoe u het voorstelt. Het is mij gelijk of onze overheidsschuld nu 104% is of 100%, waarbij men zegt dat de rest in het Zilverfonds zit, maar de overheidsschuld heeft men daarmee niet afgebouwd. Ik geef grif toe dat het pedagogische en psychologische aspect voor ons allen en voor de bevolking, om te zeggen dat er moet worden opgelet met de uitgaven en met de reserves voor de pensioenen, een positief effect van het Zilverfonds is, maar ik waarschuw u voor het financiële aspect.

De **voorzitter**: Mevrouw D'hondt, mag de heer Bonte u onderbreken?

04.05 Hans Bonte (sp.a-spirit): Mijnheer de voorzitter, wij hebben in de commissie zeer lang gediscussieerd over het Zilverfonds, zelfs over de woordkeuze. Het is mij onduidelijk, ook als ik u vandaag opnieuw hoor, wat u zou doen indien u minister van Pensioenen of minister van Begroting was. Enerzijds zegt u dat het Zilverfonds pedagogisch en disciplinerend werkt inzake de overheidsuitgaven, maar anderzijds vraagt u op te letten omdat het ook een maskerade is voor Europa. Wat zou u doen met het Zilverfonds indien CD&V in de regering komt? Zou u het afschaffen? Zou u het kind misschien een andere naam geven? Ik denk dat u er als verantwoordelijke minister -

04.05 Hans Bonte (sp.a-spirit): Quel sort le CD&V réserverait-il au Fonds de vieillissement, si ce parti accédait au pouvoir?

zo ken ik u - op dat moment hoe dan ook voor zou zorgen dat er een financiële reserve komt om het repartitiestelsel bij te financieren in het licht van de problemen waarvoor we staan. Hoe u het kind ook noemt, ik denk dat u altijd op die piste terecht zult komen, tenminste als u bekommerd bent om de toekomstige financiering van de pensioenen.

04.06 Greta D'hondt (CD&V): Collega Bonte, ik zal nooit minister van Begroting worden, daarvan ben ik overtuigd, maar ik kan u wel heel duidelijk zeggen wat wij zouden doen. Ik moet u eerlijk zeggen dat het in onze partij niet belangrijk is wat ik zou doen, maar wel wat wij zouden doen. Wij zouden inderdaad - we hebben dat nooit verheeld - versneld de overheidsschuld afbouwen als duidelijk signaal dat dit versneld afbouwen van de overheidsschuld ons in staat moet stellen onze sociale zekerheid en meer in het bijzonder onze pensioenen in het kader van de vergrijzing te betalen. Dat is duidelijk. Ik weet natuurlijk dat dit iets moeilijker en iets minder populair is dan het Zilverfonds. Laten we duidelijk zijn. Ik geef toe dat het psychologische en pedagogische aspect er is, wellicht meer dan met de afbouw van de overheidsschuld, maar ik verzet mij ertegen, mijnheer Bonte, dat men dit twee keer aanrekent als men verklaringen aflegt.

Ik zal volgende week met aandacht naar de beleidsverklaring en de toelichting bij de begroting luisteren. Een en ander zal heel erg moeten veranderen in vergelijking met hetgeen de laatste keer vanop het spreekgestoelte werd gedebiteerd. Ik vrees echter dat we opnieuw hetzelfde verhaal zullen horen.

Mijnheer de voorzitter, ik kom aldus tot het punt waarover volgens ons het debat zou moeten gaan. Het debat zou niet moeten gaan over de vergrijzing. Het debat zou moeten gaan over de versterking van het economisch draagvlak en de verbetering van het aanbod van werkgelegenheid. Als dat debat destijds ernstiger was gevoerd en er daaromtrent ernstiger maatregelen waren genomen, zou het vergrijzingsdebat veeleer een statistisch debat zijn geweest dan een debat over hoe geld bij mekaar te harken. Als wij onze werkgelegenheidsgraad hadden verhoogd, hadden wij immers de financieringsbronnen gehad voor de betaling van de kosten van de vergrijzing. Ik blijf nog heel gematigd in mijn analyse.

De Hoge Raad voor de Werkgelegenheid bevestigt in zijn verslag hetgeen wij, zure, verzuurde CD&V'ers uit de oppositie de voorbije twee tot drie jaar constant hebben gezegd, met name dat ons land een aanzienlijke jobachterstand heeft in vergelijking met de Europese Unie. Die uitspraak komt niet van verzuurde CD&V'ers, maar van de Hoge Raad voor de Werkgelegenheid!

Collega's, wat nog erger is, is dat wij verder terrein verliezen. Degenen die met de problematiek begaan zijn, zullen vorige week vrijdag net zoals ik met grote aandacht de OESO-cijfers hebben bekeken. Daaruit blijkt dat, terwijl de werkgelegenheidsgraad in de Europese Unie in 2003 met 0,2% is gestegen tot 63%, men in België voor 2003 onze werkgelegenheidsgraad opnieuw ziet dalen met 0,1% tot 59,5%. Wij zitten dus onder de 60%. Ik wil hier volgende week de eerste minister, die het debat daaromtrent de vorige keer met ik weet niet welke cijfers wilde aangaan, mee confronteren. De OESO heeft het over 59,5%. Dat is verdomme wat anders dan die 200.000 jobs. Als u niet oplet, zullen meer dan 550.000 mensen werk moeten

04.06 Greta D'hondt (CD&V): Nous nous empresserions en tout cas de réduire la dette, un signe manifeste que nous garantissons la sécurité sociale et les retraites, même si cette attitude est sans doute peu populaire.

Ce débat ne devrait en fait pas porter sur le vieillissement, mais bien sur la manière de consolider l'assise économique de notre pays et d'accroître l'emploi. Si l'on avait déjà pris des mesures sérieuses en la matière dans le passé, le vieillissement serait probablement resté une donnée purement statistique car nous aurions disposé de l'argent nécessaire pour couvrir ce surplus de dépenses. Le Conseil supérieur de l'Emploi confirme notre retard par rapport à nos voisins européens. Les chiffres de l'OCDE révèlent également que, contrairement à la tendance générale en Europe, le taux d'emploi a de nouveau fléchi dans notre pays en 2003. Si notre degré d'emploi atteignait le niveau européen moyen, on compterait près de 300.000 actifs de plus et si les plus de 55 ans étaient aussi nombreux à travailler dans notre pays qu'en moyenne dans l'UE, les actifs seraient 150.000 de plus.

Il est évident qu'il n'existe pas de solutions miracles pour créer de l'emploi. Il convient toutefois d'avoir une vision politique et d'avoir le courage de mettre celle-ci en oeuvre, même si cela s'avère difficile.

Le CD&V distingue un certain nombre de moyens permettant de renforcer l'assise économique. Il y a pour l'heure trop peu de jeunes ne disposant que d'un diplôme de l'enseignement fondamental. Il s'agit là de l'une des causes du chômage structurel. Nous devons

zoeken, net zoals VLD-mandatarissen verkiezingsaffiches zullen moeten aanplakken.

Mijnheer de voorzitter, dames en heren ministers en collega's, indien onze werkgelegenheidsgraad het gemiddeld Europees niveau haalde, zouden er op dit ogenblik 300.000 mensen meer aan de slag zijn in ons land.

Wie zou er nog spreken over een probleem van werkloosheid en een probleem van betaalbaarheid van de vergrijzing? Driehonderdduizend zouden wij er meer hebben gehad. Mochten er in ons land evenveel 55-plussers aan het werk zijn als gemiddeld in de Europese Unie, dan waren er 150.000 meer 50-plussers aan de slag.

CD&V weet dat er geen mirakeloplossingen zijn voor de werkgelegenheid. Werkgelegenheid creëert men niet "par la baguette magique" en creëert men niet met een wet of een decreet. Wat men wel nodig heeft, als het gaat over het economisch draagvlak en de werkgelegenheid, is een visie en de moed en overtuiging om die visie uit te voeren, ook als het iets minder sympathiek overkomt en als het iets minder gemakkelijk gaat.

Het versterken van het economisch draagvlak wil ik, namens CD&V, ophangen aan een aantal kapstokken met heel concrete voorstellen. Ik begin met het onderwijs. Het is onbetamelijk voor een land als het onze, waar de schoolplicht tot 18 jaar al zovele jaren van kracht is, dat wij er nog altijd in slagen zoveel mensen op 18 jaar te verlossen van de schoolplicht met als hoogste getuigschrift dat van het lager onderwijs. Dit is structurele werkloosheid creëren. Dit is een teken geven dat men er niet bij hoort. Het ergste is dat wij er in het deeltijds onderwijs, dat moest dienen om die schoolmoeheid voor een stuk op te vangen, van jaar tot jaar steeds minder in slagen om deeltijds werk aan die jongeren aan te bieden. Ieder van ons die, over de partijgrenzen heen, met deze zaak begaan is, weet dat wij die jongeren, bij wie niet alleen of niet hoofdzakelijk kennis, maar dikwijls attitude de oorzaak is, een ticket voor de structurele werkloosheid geven.

Een tweede kapstok is het onderzoek en de technologie. CD&V zegt heel duidelijk dat wij opnieuw moeten gaan naar investeringen in wetenschappelijk onderzoek en technologische innovatie, zoals wij dit gedaan hebben in de jaren '80. Toen stond Vlaanderen aan de spits inzake technologische innovatie. Daar moeten wij opnieuw naartoe.

Wat de werkloosheid en de werkloosheidsvergoedingen betreft: CD&V aarzelt niet en heeft nooit geaarzeld om te zeggen dat de werkloosheidsvergoeding of de werkloosheid als fenomeen teruggebracht moet worden tot de essentie waarvoor ze - gelukkig - binnen de sociale zekerheid ontwikkeld werd, namelijk het geven van een gedegen vervangingsinkomen voor mensen die een korte termijn verstoken blijven van arbeid op de arbeidsmarkt.

Dat is waarvoor de werkloosheid dient. Het is geen basisinkomen en geen algemeen, onuitputtelijk recht. Het aanvaarden van de hoge werkloosheidsgraad die ons land de voorbije jaren heeft gekend, is niet alleen financieel een drama, maar is ook onethisch en onverantwoord.

à nouveau investir dans la recherche scientifique et dans les innovations technologiques. L'allocation de chômage doit retrouver sa finalité initiale qui est celle d'un revenu de remplacement en cas de chômage temporaire. Il ne s'agit pas d'un revenu de base ni d'un droit permanent. La situation actuelle est contraire à l'éthique et ne peut plus se justifier.

Seuls ceux qui sont véritablement à la recherche d'un emploi ont droit aux allocations de chômage mais il faut leur donner toutes les possibilités de trouver du travail. Le CD&V avait déjà plaidé, bien avant le ministre Vandenbroucke, pour un accompagnement de parcours individuel et une contractualisation. Tout chômeur devrait pouvoir bénéficier dans un délai de trois mois d'une formation intensive. Pour certains chômeurs cette formation se limitera à une aide pour poser sa candidature à un emploi, pour d'autres il s'agira d'un recyclage. L'accompagnement de parcours individuel est un contrat conclu entre les pouvoirs publics, les employeurs et le demandeur d'emploi, celui-ci étant obligé de l'accepter.

Le chômage ne doit pas conduire à l'immobilisme. Même dans les régions les plus touchées, les chômeurs doivent se préparer au mieux, de manière à ce qu'ils puissent réintégrer le marché du travail dès les premiers signes de redressement économique.

L'accompagnement individuel de 500.000 chômeurs représentera en effet un coût important, mais le gouvernement a bien eu de l'argent à consacrer à toutes sortes de folies. Il est inadmissible que l'activation des chômeurs ne soit possible qu'au compte-gouttes.

En ce qui concerne les conclusions de la commission,

Wij stellen dat de werkloosheidsvergoeding alleen kan worden gegeven aan degenen die inderdaad werkzoekend zijn van de eerste tot de laatste dag van hun werkloosheidsperiode. Dat betekent echter ook dat mensen die werkloos zijn, kansen moeten krijgen. Wij hebben twee jaar geleden, nog voor Frank Vandenbroucke zeer eervol zijn project voorstelde om werklozen meer te activeren, ons voorstel van individuele trajectbegeleiding met contractualisering voorgesteld. Dat betekent dat bij ons iedereen die werkloos is, vanaf de eerste dag, maar binnen de eerste drie maand, een individuele, intensieve begeleiding moet aanvaarden, tot deze begeleiding uitmondt in werk. Voor sommigen zal deze begeleiding heel kort zijn: een sollicitatietraining. Voor anderen zal dat inderdaad herscholing betekenen, evenals een nieuwe opleiding en het oprapen van steken die in het klassieke onderwijs zijn gevallen. Individuele trajectbegeleiding betekent voor ons een contract tussen het economisch leven, de overheid en de werkzoekende, waarop de werkzoekende moet ingaan. Ik zeg wel duidelijk "moet ingaan".

Ik roep alle leden op, over alle regio's heen, om deze zaak ernstig te nemen. Het kan toch niet zijn dat het niet hebben van werk, in welke regio ook, tot immobilisme en fatalisme leidt. Elke regio doet inspanningen om de economie en de tewerkstelling op te krikken en de ene heeft wat meer troefkaarten in handen dan de andere. Als de economie echter opnieuw aantrekt, dan – en geen drie jaar later – moeten de mensen klaarstaan om de arbeidsplaatsen gecreëerd door de aangroeiende economie in te vullen. Dat betekent dat, om het even in welke regio iemand woont, zelfs al is daar op dit ogenblik geen werk, de overheid nu de inspanningen moet doen om de mensen die langdurig werkloos dreigen te worden, te begeleiden, op te leiden en te vormen op weg naar – hopelijk – de economische groei en tewerkstelling die alle regio's van ons land nodig hebben.

Maar het feit dat men geen werk heeft, kan geen alibi zijn om het niet te doen. Het geld is inderdaad misschien een probleem. Een massa werkzoekenden, 500.000 mensen, die zo'n individueel traject moeten volgen, dat is duur en arbeidsintensief. Laat mij echter toch toe te zeggen dat ik dat argument niet aanvaard op een ogenblik dat wij moeten vaststellen dat deze regering wel geld gehad heeft, de voorbije jaren, voor allerlei folies en om al weldoende in het land rond te gaan. Op dat ogenblik stellen dat wij de begeleiding en activering van werkzoekenden maar met mondjesmaat en gespreid over tien jaar kunnen realiseren, is onverantwoord voor de toekomst. Op die manier mag het zeker niet verlopen.

Wat de rest van de loopbaan betreft, wil ik hier in het debat, aansluitend op de aanbevelingen van de commissie, die wij onderschrijven, toch wel nog een aantal accenten leggen.

Het zou verkeerd zijn, zegt CD&V heel duidelijk en in volle overtuiging, wanneer wij het hebben over de verhoging van de werkzaamheidsgraad in ons land, dat wij het alleen zouden hebben over de oudere werknemers. Uiteraard doen zich op dat vlak grote problemen voor. Maar er moeten ook zeer zware inspanningen gebeuren bij de laaggeschoolde vrouwen, de allochtonen en bij de laaggeschoolde jongeren. Onze keuze als CD&V is dat een deel van de toegenomen levensverwachting omgezet moet worden in langere beroepsloopbanen. Die langere beroepsloopbanen moeten rekening houden met de fysieke belasting van de job en met het feit dat de

nous observons qu'il est injuste de ne penser qu'aux personnes âgées lorsqu'il s'agit d'augmenter le taux d'activité. Les allochtones ainsi que les femmes et les jeunes peu qualifiés constituent également des groupes cibles importants à cet égard.

L'espérance de vie accrue doit déboucher sur une carrière plus longue. En Belgique, la durée de la carrière, qui est de 36 ans, est manifestement inférieure à la moyenne européenne. La politique du marché du travail doit être basée sur l'âge légal de la pension. Nous plaçons par ailleurs pour une carrière de pension au lieu d'un âge de pension. De ce point de vue, il faudrait par exemple avoir accompli une carrière de 40 ans pour pouvoir bénéficier d'une pension complète.

Dans ce cas, les employeurs devraient accepter que la carrière professionnelle puisse être combinée à d'autres activités sociales importantes telles que les soins et la formation. La vie économique exige une certaine flexibilité.

Nous nous opposerons à une suppression de la prépension à 57 ou à 58 ans tant que le chômage parmi les chômeurs âgés restera aussi élevé. En revanche, il faudrait supprimer la prépension à 52 ou à 53 ans. Nous n'ignorons pas la réalité économique, mais il faut renforcer l'accompagnement par "l'outplacement" et les cellules de mise à l'emploi. La prépension ne devrait être envisagée que dans les cas extrêmes.

En ce qui concerne le financement de la sécurité sociale, force est de constater que les allocations sont en nette régression. Elles sont actuellement moins élevées que dans d'autres pays. Les attentes des partenaires du secteur des soins de santé pour 2005 me laissent dès lors atterrée.

toename van de levensverwachting niet gelijk is voor hooggeschoolden met hoge inkomens en voor laaggeschoolden met lage inkomens. Met onze gemiddelde duur van een loopbaan van 36 jaar zitten wij zeer duidelijk onder het gemiddelde van Europa. Wij moeten dus niet sleutelen aan de wettelijke pensioenleeftijd, maar wel aan het feit dat wij met werken in dit land de wettelijke pensioenleeftijd niet meer halen, of toch slechts een zeer beperkt deel van de beroepsbevolking.

Wel vinden wij dat het arbeidsmarktbeleid de wettelijke pensioenleeftijd terug als norm moet nemen. CD&V pleit voor een pensioenloopbaan in plaats van een pensioenleeftijd. Het moet gaan om een pensioenloopbaan waarbij iedereen, hoe zijn loopbaantraject er ook zal uitzien, bijvoorbeeld – dat is geen evangelie – veertig jaar actief moet zijn vooraleer volle pensioenrechten te krijgen.

CD&V pleit ook heel sterk om dit te kunnen doen. Om de stijgende levensverwachting om te zetten in een langere beroepsloopbaan en om te spreken van pensioenloopbaan in plaats van pensioenleeftijd moeten wij ook een levensloopbenadering durven aanvaarden. Dit betekent dat het economische leven ook moet aanvaarden dat er een combinatie mogelijk moet zijn tussen enerzijds beroepsarbeid en anderzijds een aantal voor de samenleving heel belangrijke taken en opdrachten zoals de zorg voor kinderen of zieke familieleden of zoals opleiding en vorming. Tegelijkertijd moet dit ook mogelijkheden creëren om de zo noodzakelijke flexibiliteit voor een open economie zoals de onze ook aan het bedrijfsleven te kunnen geven. Net zo centraal moet voor ons het debat over opleiding en blijvend leren staan.

Voor CD&V kan er geen sprake van zijn dat wij het brugpensioen op 57 of op 58 jaar afschaffen om het deficit bij de oudere werknemers weg te nemen. Daarvan kan geen sprake zijn zolang wij moeten vaststellen dat er in dit land dubbel zoveel oudere werklozen zijn dan brugpensioneerden.

Op het ogenblik dat wij kunnen bewijzen dat wij die oudere arbeidskrachten echt nodig hebben, dat wij de werkloosheidsgraad bij de oudere werklozen onder de 57 of 58 jaar drastisch kunnen terugschroeven en dat wij ook de tranche van de plus 57-58-jarigen nodig hebben, dan zal CD&V opnieuw ten volle zijn verantwoordelijkheid nemen om ook daarover te willen praten. Nu het debat over de vergrijzing, over de eindeloopbaan toespitsen op het brugpensioen op 57 of 58 is echter een fout debat voeren.

We zeggen er echter wel tegelijkertijd bij dat brugpensioen op 52 of 53 jaar eigenlijk niet meer zou mogen kunnen. Wij zeggen dat niet omdat wij blind zijn voor de economische realiteit. Onze open economie zal, zoals dit gisteren het geval was, vandaag en ook morgen nog steeds sluitingen van ondernemingen kennen, zal herstructureringen kennen en zal afdankingen kennen. Wij vinden dat men de mensen van 50 tot 57 of 58 jaar, maar ook de jongeren, die daarvan het slachtoffer worden moet begeleiden met outplacement en tewerkstellingscellen, men moet dat veel langer dan wij totnogtoe gekend hebben doen tot als men inderdaad opnieuw aan het werk gaat.

Als na een lange en volgehouden periode van outplacement of

Non pas parce que j'estime que leurs attentes sont excessives, mais parce qu'elles sonneraient le glas de l'emploi. Les coûts salariaux ne peuvent plus être augmentés. Les allocations étant faibles par rapport à celles d'autres pays, elles ne peuvent pas non plus être réduites. Il convient, d'une part, de concevoir de nouveaux mécanismes de financement et, d'autre part, de contrôler rigoureusement les dépenses. Si la santé n'a pas de prix, la pratique médicale en a un.

Il faut contrôler les dépenses en bon père de famille. Les autorités doivent élaborer des instruments pour davantage responsabiliser les régions et les communautés en matière de dépenses. Alors seulement, on pourra être attentif aux plus faibles.

La situation est difficile mais pas désespérée. Si tous les partis de la majorité et le gouvernement partagent pleinement les préoccupations du parti de l'opposition qu'est le CD&V et font preuve du même sens des responsabilités que lui, nous sortirons de l'impasse.

begeleiding in een tewerkstellingscel blijkt dat tewerkstelling onmogelijk is – dit zal voor sommigen inderdaad het geval zijn – pas dan kan men teruggrijpen naar het bruggpensioen. Bruggpensioen mag echter niet langer een automatisme zijn bij een sluiting of een herstructurering.

Tenslotte kom ik bij de financiering van de sociale zekerheid. De heer Vandeurzen zal het over zorg en gezondheidszorg hebben. Op basis van het dossier gezondheidszorg en uitgaven van het Riziv zal ik thans mijn bekommernis vertolken met betrekking tot de algemene financiering van de sociale zekerheid.

Mijnheer de minister, toen ik als jong element in het buitenland toespraken ging houden over de sociale zekerheid was ik een heel fier mens. Ik kon inderdaad zeggen dat wij niet alleen een door grote solidariteit gedragen stelsel hadden, maar dat ons stelsel ook doeltreffend was en vervangingsinkomens uitkeerde die naam waardig. Ik vertel hier geen oppositiepraat als ik zeg dat ik, samen met u, veel nederiger ben geworden door, ingevolge diverse studies, met onze neus op de feiten te zijn gedrukt. Die studies vertellen ons dat de hoogte van onze uitkeringen, de concurrentie met de uitkeringen in de andere landen van Europa niet meer kan doorstaan. Wij zitten lager, merkelijk lager. Dat is een uitdaging.

Wij moeten echter vaststellen dat het budget van de gezondheidszorg het niet houdt met een toename van 4,5%. Mijnheer de minister, ik weet dat er maandag nog een vergadering plaatsvindt. Er zal echter nog veel water door de Schelde stromen alvorens een evenwicht wordt bereikt. Als ik zie wat de verwachtingen zijn van de partners in de gezondheidszorg over het budget voor 2005, dan staat mijn hart stil. Niet omdat dit voor de CD&V te veel zou zijn voor een degelijke en voor iedereen toegankelijke gezondheidszorg, maar wel omdat ik weet dat nog meer ophoesten via bijdragen op arbeid, dodelijk is voor onze werkgelegenheid.

Wat gaan we nu doen? De uitkeringen verminderen, kan niet meer want we zitten al zo laag. Ik hoop dat dit niet de illusie is van sommigen. Dit betekent dat wij moeten zoeken naar een nieuwe financiering van de sociale zekerheid, samen met een rigoureuus beleid dat waakt over de uitgaven. Gezondheidszorg heeft geen prijs, maar medische hardnekkigheid kan wel een prijs hebben.

Gezondheid heeft geen prijs maar het slikken van de tonnen antidepressiva heeft wel een prijs. Laat ons misschien eens aan de oorzaken van die depressies werken in plaats van de mensen maar verder te voederen met zeer dure geneesmiddelen.

Ik wil het niet op de spits drijven maar laat dit toch wel duidelijk zijn: wij kunnen niet naar beneden met uitkeringen en wij kunnen de loonkost niet doen stijgen. Dan zijn er maar twee mogelijkheden. Dat is zeer nauw en meer dan als een goede huisvader – zet dat maar samen, de huisvader en de huismoeder – waken over de uitgaven. Mijnheer de minister, ik zal in de commissie heel graag met u het debat aangaan over de uitgaven voor de gezondheidszorg maar ik probeer dit al 25 jaar te volgen en al 25 jaar hoor ik hetzelfde. Ik heb het u bij het begin van het jaar gezegd. Als de uitgaven in de eerste twee maanden uit de pan rijzen, dan krijgen we het nooit meer goed. Zo is het al 25 jaar. Hier moeten instrumenten komen voor

gezondheidszorg en voor werkgelegenheid. Er moeten instrumenten komen die de regio's en de Gemeenschappen meer verantwoordelijkheid geven in de uitgavenstromen. Het is maar wanneer men zelf meer verantwoordelijk is dat men niet alleen op de grote briefjes maar ook op de eurocentjes zal letten.

Mijnheer de voorzitter, dames en heren ministers, collega's, het is moeilijk maar het is niet hopeloos als de regering, als de partijen van de meerderheid dezelfde oprechte bekommernis hebben als diegene die wij hier proberen naar voren te brengen hebben, als de regering en alle partijen van de meerderheid dezelfde verantwoordelijkheidszin voor de toekomst aan de dag willen leggen als diegene waartoe CD&V vanuit zijn oppositierol bereid is. Ik zeg u in alle duidelijkheid: wij zijn er klaar voor. Ik hoop u ook.

De **voorzitter**: Dank u wel, mevrouw D'hondt. U hebt een groot vertrouwen van uw fractie want u hebt 47 minuten van de tijd van uw fractie – correct moet ik zeggen – benut.

Ik maak van de gelegenheid gebruik om hier voor de eerste keer de heer Bruno Tobback als minister te begroeten en mevrouw Mandaila als staatssecretaris.

04.07 **Pierrette Cahay-André** (MR): Monsieur le président, mesdames et messieurs les ministres, chers collègues, le premier semestre de cette année, la commission des Affaires sociales s'est penchée sur la problématique du vieillissement de la société, sujet ô combien capital et important, mais surtout qui s'avère extrêmement préoccupant par les conséquences qui en découlent.

Avant toute chose, je remercie vivement mes collègues de la commission des Affaires sociales qui ont décidé, à juste titre, de consacrer un programme d'activités spécifiques au vieillissement de la population. Merci aussi à son président, M. Hans Bonte, qui a mené nos débats. De même, je tenais à souligner la présence de deux experts de renom, Mme Bea Cantillon et M. Alain Joustien, respectivement professeur à l'Université d'Anvers, spécialisée dans le domaine de la sécurité sociale, et chargé de cours au sein du centre de recherches pour l'économie publique et la population de l'Université de Liège. Ces derniers ont suivi avec diligence les travaux de la commission dans le but d'établir un rapport concis, énumérant les recommandations concernant la problématique du vieillissement en Belgique.

La tâche fut accomplie avec zèle et professionnalisme, mais le bon déroulement des travaux n'aurait pas atteint les objectifs préalablement fixés sans la présence de spécialistes, scientifiques, chercheurs et partenaires sociaux. Je les remercie tout autant et chaleureusement. Je ne veux pas oublier nos deux rapporteurs, Mmes Lanjri et De Block, ainsi que notre secrétaire de commission, Mme Van Durme, pour leur travail et leur excellent rapport.

En clair, ce fut une méthode de travail structurée, avec des auditions variées et éclairantes, ayant pour principale ambition la rédaction d'une note reprenant les desseins majeurs face au large débat de société que représente le vieillissement, notamment la problématique de fin de carrière.

Certes, les objectifs ont été atteints. La note a bel et bien été rédigée, les constats établis, les recommandations énoncées. Mais, ne nous

04.07 **Pierrette Cahay-André** (MR): De vergrijzing is een uiterst belangrijk en bijzonder zorgwekkend thema. Ik dank de commissie voor de Sociale Zaken, die een specifiek actieprogramma aan die kwestie heeft gewijd, alsook de deskundigen, die ons hebben geholpen onze doelstelling, namelijk het opstellen van een synthesesnota en het formuleren van aanbevelingen, te bereiken.

Nu komt het erop aan ons beleid snel aan te passen aan de radicale veranderingen waarmee wij zullen worden geconfronteerd.

De daling van het geboorte- en het sterftecijfer en de babyboom worden vaak vermeld als oorzaken van het probleem van de stijging van de uitgaven voor pensioenen en gezondheidszorg. Bovendien kampt ons land met een hoge belastingdruk, een aanzienlijke openbare schuld en een lage werkgelegenheidsgraad. Wij moeten nu al maatregelen treffen om het sociaal en economisch welzijn van een verouderende maatschappij te vrijwaren en meer bepaald het probleem van de eindeloopbaanproblematiek aanpakken.

reposons pas sur nos lauriers. Nous devons agir rapidement afin d'adapter nos politiques face aux modifications radicales que nous connaissons ces prochaines années.

Entrons sans plus attendre dans le vif du sujet. A l'origine du vieillissement de notre population, une baisse de la fécondité d'où diminution des naissances, mais aussi de la mortalité en raison d'une espérance de vie sans cesse croissante. Ne nous méprenons pas, ce dernier paramètre est une victoire sur la vie, sur l'allongement de la vie. A prendre en considération également, la génération nombreuse des "baby boomers" qui dépassera très prochainement le cap des 60 ans. Ces phénomènes impliquent une forte augmentation du coût des pensions et des soins de santé, des pressions fiscales élevées, une dette publique conséquente, un taux d'emploi faible, clairement en dessous de la moyenne européenne et sous l'objectif des 70% exigé par le Conseil de Lisbonne pour l'Union européenne.

Quoi qu'il en soit, il est de notre devoir d'apporter les adaptations nécessaires afin d'anticiper les défis budgétaires que nous devons concrétiser d'ici les prochaines années de manière à assurer, et surtout préserver, le bien-être social et économique d'une société vieillissante. De même, la problématique des fins de carrière risque de monopoliser les débats parlementaires et gouvernementaux de ces prochains mois.

Différents thèmes ont été abordés au cours des travaux de la commission. Nos deux experts ont compilé les diverses interventions en quinze constats, chacun assorti de recommandations succinctes. Nous allons reprendre ici brièvement chaque point. Je précise d'emblée que je laisserai le soin à mon collègue François-Xavier de Donnea d'aborder les aspects économiques du vieillissement de la population, son coût budgétaire, le Fonds de vieillissement et les finances publiques.

Commençons par les généralités. Dans un premier temps, une bonne note pour le travail fourni par l'appareil statistique et scientifique du pays. Le Bureau du plan, le Comité d'étude sur le vieillissement, le Conseil supérieur des finances, le Conseil supérieur de l'emploi, le SPF Sécurité sociale, le SPF Emploi, Travail et Concertation sociale, et j'en passe, nous proposent des bases de données détaillées, des analyses et études pointues afin de mener à bien une politique qui viserait à résoudre les problèmes liés au vieillissement de notre population.

Malgré certaines lacunes et questions laissées sans réponse, leurs rapports édictés à intervalles réguliers nous témoignent d'une activité florissante et nous apportent les travaux d'études stratégiques exigées par le gouvernement fédéral.

Par ailleurs, une meilleure base d'information à l'opinion publique s'avère utile et vivement conseillée afin d'éviter les inquiétudes superflues. L'avenir des pensions demeure un sujet sensible pour nos citoyens et le trop peu d'informations sur le fonctionnement et la politique menée par l'organisme de pension risque de provoquer la fragilisation des catégories les plus vulnérables. Mieux informer au moyen d'un bilan annuel de l'activité et des résultats obtenus permettrait le maintien d'une équité sociale entre les groupes à hauts et bas revenus, en clair, à l'ensemble de la société.

Het statistisch apparaat verdient een pluim omdat het ons databanken en diepgaande analyses aanreikt, waaruit wij de nodige instrumenten kunnen putten om een gepast beleid uit te stippelen.

Dankzij een doorzichtiger communicatie kan worden voorkomen dat de bevolking zich nodeloos zorgen maakt.

De vergrijzing heeft ook haar goede kanten, zoals de uitbreiding van kennis en vaardigheden en de langere levensverwachting.

De immigratie bevorderen en een hoger geboortecijfer nastreven, blijft een weinig doeltreffende, ja zelfs onhaalbare oplossing. Wij moeten werken aan de mogelijkheden die ieder kind in zich draagt en de toegang van de migrantenbevolking tot de arbeidsmarkt vergemakkelijken.

Met aanbeveling D bevestigen wij nogmaals hoezeer wij aan ons sociaal zekerheidsstelsel zijn gehecht. Wij wijzen ieder mechanisme af dat aan de eerste of de tweede pijler van de pensioenen raakt.

Het te voeren beleid moet op een preventieve benadering stoelen. Conform de Europese strategie moeten wij globale strategieën voor de actieve vergrijzing ontwikkelen die rekening houden met de sleutelfactoren voor het behoud van de werkgelegenheid van de oudere werknemers. Wij zijn vragende partij om de minimumpensioenen geleidelijk te laten stijgen, met daarbij een bijzondere aandacht voor de pensioenen van de zelfstandigen. Het bedrag van het minimumpensioen moet gehewaardeerd worden door het welvaartsvast te maken.

De noodzaak om extralegale pensioenen op te bouwen hangt samen met de logica van het

Fort heureusement, le vieillissement de la population nous offre également des perspectives optimistes pour l'avenir. Hormis les coûts et charges occasionnés par la problématique du vieillissement, il est à noter toutefois certains aspects positifs tels que de meilleures connaissances et compétences, une expérience accrue, davantage de sagesse et surtout l'allongement, sans cesse croissant, de l'espérance de vie. Ce potentiel doit être exploité au maximum afin d'en tirer les avantages dans les domaines économique, social, culturel et politique.

Dans un autre registre, on évoque assez fréquemment les phénomènes de natalité et d'immigration comme solutions aux problèmes engendrés par le vieillissement. S'agit-il d'un leurre ou d'une perspective brillante et révolutionnaire? Ne nous illusionnons pas davantage car stimuler la natalité ou miser sur l'immigration demeurent des solutions peu efficaces, voire irréalisables.

Par contre, investir dans le potentiel de chaque enfant et favoriser l'intégration des étrangers résidant en Belgique sur le marché du travail, tels sont les réels défis pour l'avenir.

En ce qui concerne la recommandation D qui vise les aspects de la répartition de la problématique du vieillissement, nous rappellerons ici que nous sommes fondamentalement attachés au principe qui guide notre sécurité sociale: la solidarité intergénérationnelle qui fait reposer sur les contributions des travailleurs et des employeurs et sur l'intervention de l'État, le financement par répartition directe de toutes les charges de l'institution, en ce compris les pensions de retraite et de survie.

Nous refusons donc tout système qui induirait une rupture de contrat du point de vue des attentes légitimes du bénéficiaire qui s'est constitué une pension durant sa vie active dans des conditions et des circonstances connues par lui et qui, au moment de percevoir sa pension, se verrait injustement ponctionné sur ces acquis, comme nous n'accepterons pas davantage un système qui s'attaquerait au deuxième pilier en grevant par avance le résultat que le bénéficiaire peut attendre de la constitution d'un complément de pension.

J'aborderai maintenant les mesures concernant l'augmentation du taux d'activité. Nous le savons mais on ne le répètera jamais assez, la Belgique compte parmi les plus mauvais élèves européens pour ce qui est du taux d'activité des travailleurs âgés, en stagnant largement sous les 30%. La problématique est devenue une priorité du gouvernement depuis juillet dernier.

On s'est beaucoup occupé durant l'année qui vient de s'achever du taux d'emploi en général. L'année 2005 devra se tourner vers les 55-64 ans. La tâche ne sera pas aisée. La fin de carrière présente indéniablement une grande difficulté dans la politique belge du marché du travail. Le régime des prépensions a connu un succès important. En conséquence, la durée moyenne de carrière, particulièrement courte chez nous, s'écarte fortement de celles enregistrées dans d'autres pays. Cela doit changer car un pays ne peut pas espérer avoir durablement à la fois des pensions et des soins de santé parmi les meilleurs et les carrières les plus courtes. Si la durée moyenne des carrières devra donc être allongée, ces mêmes

socialezekerheidsstelsel.

Kapitalisatie heeft het voordeel dat alle actoren met het oog op de toekomst hun verantwoordelijkheid moeten opnemen. We vragen dat de beperkingen inzake de toegelaten arbeid voor gepensioneerden zouden worden geschrapt.

Aan de problematiek van de gezondheidszorg en het kostenplaatje ervan zou een diepgaander debat moeten worden gewijd. De regering heeft beslist de uitgaven voor de ziekteverzekering tijdens de huidige regeerperiode in reële termen met 4,5% op jaarbasis te laten toenemen. Dat voluntaristisch beleid heeft een kostprijs, die almaar verder zal oplopen gelet op de demografische evolutie. Men kan enkel een rationeel begrotingsbeleid voeren als alle betrokkenen worden geresponsabiliseerd. Wij beschikken over een uitstekend stelsel, maar het komt erop aan het te vrijwaren.

Inzake de lichamelijke en psychische zorgbehoefte, ware het wenselijk dat België zich zou laten leiden door de doeltreffende regelingen die in Duitsland, Nederland en Luxemburg werden uitgewerkt.

carrières devront aussi être taillées davantage à la mesure des hommes et des femmes et les emplois pour les travailleurs âgés devront être mieux adaptés à leurs possibilités.

Toutes les pistes de réflexion devront être suivies avec l'implication des partenaires sociaux. Nous devons sortir d'un immobilisme défensif et innover pour aboutir avec les partenaires sociaux et les autorités publiques à un consensus social axé sur le maintien et le retour dans l'emploi de nos travailleurs âgés. Les travailleurs âgés doivent être reconnus pour ce qu'ils sont: une composante essentielle de l'offre de main-d'œuvre et un facteur clé pour notre pays. Aux yeux des entreprises, des travailleurs et des syndicats, la retraite anticipée peut apparaître comme une solution commode pour atténuer les effets négatifs d'une réduction de personnel. Mais elle se traduit par une perte prématurée et définitive du capital humain.

Il est donc essentiel de mettre en œuvre des stratégies visant à maintenir l'offre de main-d'œuvre et à garantir "l'employabilité", même durant des périodes de stagnation de la croissance de l'emploi.

Une approche préventive basée sur la mobilisation du plein potentiel de la population de tous âges, dans une perspective de cycle de vie, doit constituer le principe directeur des politiques à mener. Conformément à la stratégie européenne pour l'emploi et aux grandes orientations de politique économique, nous devons élaborer et mettre en œuvre des stratégies globales de vieillissement actif, prenant en compte les facteurs clés de préservation de l'emploi des travailleurs âgés: des incitations financières pour rendre le travail plus attractif, l'accès à des stratégies de formation et d'éducation tout au long de la vie et des politiques actives du marché du travail efficaces, de bonnes conditions de travail favorables au maintien dans l'emploi, notamment en termes de santé et de sécurité, des formules souples de travail, y compris le temps partiel et les pauses carrière.

En ce qui concerne la recommandation visant les revenus et les pensions, nous sommes évidemment demandeurs d'une poursuite de l'augmentation progressive des pensions minimales, avec une attention particulière pour celles des travailleurs indépendants. Leurs pensions ont bien sûr connu, depuis la législature précédente, un rattrapage non négligeable. Toutefois, ces pensions restent encore nettement en deçà des pensions minimales des travailleurs salariés. Pour nous, il y a donc un effort de rattrapage à poursuivre, à l'instar des décisions prises à l'initiative de la ministre Laruelle lors du super Conseil des ministres de Gembloux. Notre souci est d'octroyer une juste rétribution à celles et ceux qui, tout au long de leur vie, ont participé à la vie économique de notre pays.

Par ailleurs, une fois à la pension, les adaptations régulières au bien-être revêtent une réelle importance. Si durant des années, il n'est pas accordé d'adaptations au bien-être et que les salaires augmentent fortement, l'écart entre la pension moyenne et le salaire moyen devient de plus en plus considérable. Il convient donc de poursuivre la revalorisation du montant de la pension minimale par la liaison au bien-être, dans le respect de l'équilibre global de la sécurité sociale.

La charge économique du vieillissement démographique impose de penser dès maintenant au développement durable du deuxième pilier et d'accorder une attention particulière au troisième pilier.

La nécessité de constituer des pensions extralégales est liée, il faut bien le reconnaître, à la limite qui s'impose naturellement aux revenus solidarisés du premier pilier. En effet, la logique du système de sécurité sociale prévoit l'existence d'un plafond d'appointements pour le calcul des prestations. Dès lors, si l'on veut constituer des pensions plus élevées sur des tranches d'appointements dépassant ce plafond, on ne peut recourir à la solidarité. La notion de revenus différés – deuxième pilier – ou épargnés – troisième pilier – s'impose tout naturellement.

Le système de la capitalisation est une des réponses à l'inquiétude qui s'est légitimement développée sur l'avenir des retraites. L'encouragement et le développement de la capitalisation présentent l'avantage de responsabiliser chacun des acteurs face aux échéances de l'avenir, en évitant de reporter sur les générations plus jeunes la totalité du poids du coût des retraites futures.

Pour terminer sur ce volet, le groupe MR souhaiterait par ailleurs attirer l'attention du gouvernement sur un point qui n'a pas été repris, mais qui - indiscutablement - doit faire l'objet d'une attention toute particulière: le travail autorisé des pensionnés.

Cela fait des années que nous revendiquons la libéralisation totale des limites du travail autorisé des pensionnés. Sous la législature précédente et sous celle-ci, de nombreuses avancées ont été réalisées. Désormais, il y a lieu de réaliser la phase de libéralisation totale des limites du travail autorisé. Pourquoi? Nombre de pensionnés disposent d'une expérience acquise qu'ils estiment pouvoir valoriser. La société, que ce soit dans le cadre de la productivité ou dans celui de la transmission de l'expertise aux jeunes travailleurs, ne peut qu'en bénéficier.

Par ailleurs, affectivement, la mise à la retraite forcée constitue pour certains travailleurs un choc psychologique qui peut justifier la poursuite d'une activité, le cas échéant, de manière décroissante et adaptée aux besoins de chacun. En certains cas, la permanence d'une activité professionnelle rentable peut contribuer au maintien d'un niveau de vie souhaitable. Enfin, il existe dans le chef des divers travailleurs une demande réelle de pouvoir exercer une activité rémunérée, selon leurs besoins et leur choix.

Nous l'avons déjà dit, notre société se trouve au centre d'une évolution qui marie à la fois la modification de la pyramide des âges, le besoin croissant de qualification professionnelle, la problématique d'une population du 3e âge, une plus grande longévité liée à l'amélioration de la santé, un souci d'équilibre financier en matière sociale comme dans le domaine fiscal. L'ensemble de ces facteurs milite en faveur d'une libéralisation du travail au-delà de l'âge normal de la pension. En cette époque où le choix de vie s'inscrit dans l'éventail des valeurs sociétales, la liberté d'exercer ou non une activité occasionnelle, flexible et volontaire, complémentirement à la retraite, répond adéquatement à cette valeur de choix.

Enfin, pour terminer, j'aborderai maintenant les deux dernières recommandations qui concernent plus spécifiquement les soins de santé. A notre sens, le débat des soins de santé et de leur impact sur le coût budgétaire du vieillissement devra être approfondi par rapport

à ce que l'on retrouve dans la note. Lorsque l'on parle du vieillissement de la population et de ses conséquences, l'importance des soins de santé joue un rôle important, que ce soit en termes de coût des soins de santé - son budget - mais aussi en termes d'organisation de l'offre et de la demande de soins.

En ce qui concerne le budget des soins de santé, de tout temps et de plus en plus, le terme "budget" est le maître-mot, l'obsession, voire le slogan, en matière de soins de santé. Cela n'est pas surprenant: la santé constitue en effet une préoccupation majeure des citoyens et mérite de ce fait que des moyens suffisants lui soient consacrés.

Rappelons-le, sous cette législature, le gouvernement a décidé de laisser croître les dépenses de l'assurance-maladie en termes réels, de 4,5% par an majorés de l'indice santé. Cette norme constitue un effort important dans le secteur de la santé.

Mais, qu'on le veuille ou non, cette norme doit constituer le fil conducteur incontournable, tant dans l'affectation des moyens que dans leur utilisation.

Parallèlement à la croissance des moyens, diverses mesures et avancées sont proposées dans plusieurs secteurs des soins de santé, répondant en cela à des besoins socio-médicaux réels. Cette politique volontariste a un coût qui ira croissant dans un proche avenir, compte tenu des besoins démographiques, de l'évolution sociétale, de l'évolution technologique. C'est dire si cette croissance doit être régulée sur base d'une utilisation optimale des moyens disponibles.

C'est dire aussi qu'il est fondamental et justifié de mettre en application cette responsabilisation dont on s'accorde à penser qu'elle est le véritable moteur d'une politique budgétaire rationnelle. Nous pensons à la responsabilité des prestataires. Nous pensons à la responsabilité des assurés, celle des organismes assureurs, celle aussi des établissements hospitaliers, celle enfin de l'Etat qui se doit de promouvoir cette responsabilité au travers de mesures adéquates choisies en vertu de la seule promotion de la santé, au travers de l'utilisation optimale des moyens et des choix.

Par ailleurs, notre système de soins de santé est l'un des systèmes les plus performants qui offre à nos citoyens des soins de qualité et accessibles. L'exigence d'un accès égal pour tous à une médecine de qualité nécessite d'assurer impérativement les conditions de l'exercice d'une médecine de qualité. A cet égard, notre pays peut compter sur des prestataires de soins disponibles et faisant preuve d'une grande expertise. Il importe donc que l'on poursuive nos efforts pour garantir cette disponibilité, notamment en prenant des mesures qui améliorent les conditions de travail et d'exercice.

Enfin, dans une société vieillissante, il est en particulier évident que le risque de dépendance physique et/ou psychique va augmenter. Il s'indique dès lors que le niveau de progrès social en Belgique soit comparable en matière de santé à celui de nos pays voisins.

Or, contrairement à la Belgique, de nombreux pays, notamment l'Allemagne, les Pays-Bas ou encore le Grand-Duché de Luxembourg ont fait entrer en vigueur des systèmes efficaces de couverture du

risque de dépendance. Ces législations ont indiscutablement apporté aux personnes dépendantes un respect de leur dignité dont notre pays devrait s'inspirer.

Voilà, monsieur le président, messieurs les ministres, chers collègues, les différentes remarques que le groupe MR souhaitait apporter à l'occasion de ce débat portant sur le vieillissement de la population et ses conséquences. Le débat est loin d'être clos. Le monde politique se mobilisera encore de nombreuses années sur ce thème. Mais agissons au plus vite afin d'adapter nos politiques face aux évolutions que nous connaissons ces prochaines années!

04.08 Hans Bonte (sp.a-spirit): Mijnheer de voorzitter, collega's, ik wil mij uitdrukkelijk aansluiten bij de woorden van dank die de vorige sprekers gericht hebben tot onze deskundigen en tot het personeel van de Kamer. Ik wil eraan aan toevoegen dat het bijzonder veel voldoening gaf om een dergelijk moeilijke aangelegenheid in de commissie te kunnen behandelen in een bijzonder goede sfeer. Ik had vaak het gevoel dat kon worden gewerkt over de partijgrenzen en over de grenzen van meerderheid en oppositie heen, met betrekking tot wat misschien wel de grootste uitdaging van de komende decennia zal zijn. Die sfeer heeft wellicht vooral te maken met het feit dat niet alleen in dit Parlement, maar in de hele politieke wereld, het belang van dit dossier wordt erkend, alsook het belang om op te treden op sociaal-economische vlak, om de vergrijzing van de samenleving op een goede manier voor te bereiden. Het is goed dat iedereen dat inziet.

Mijnheer de voorzitter, ik dank ook u, omdat u bereid was om in te gaan op de suggestie van de commissie om een globaal Kamerdebat te voeren over deze materie en omdat u daarvoor zelfs vervroegd het Parlement bijeenriep, nog voor de State of the Union werd afgelegd.

Mijn betoog bestaat uit een zevental punten. In het eerste punt wil ik vooral beklemtonen wat ook collega D'hondt daarstraks heeft onderstreept, te weten dat het eigenlijk verkeerd is te spreken van een probleem, want de vergrijzing van de samenleving is eigenlijk een ongezien succes. Het is een ongelooflijk positieve prestatie. Het is zelfs iets unieks in de geschiedenis van de mensheid - ik citeer een aantal deskundigen in de commissie - dat op 50 jaar onze samenleving erin geslaagd is de gemiddelde levensverwachting met 12 jaar te doen toenemen. Wij hebben op 50 jaar tijd met zijn allen 12 levensjaren gewonnen. Wat daarbij ook zeer positief nieuws is, is dat het gros van die gewonnen jaren verloopt in goede gezondheid. Ook dat, meen ik, is een verworvenheid. Dat moet wordend benadrukt bij de inleiding van een debat als dit. Uiteraard heeft dit te maken met de welvaartsevolutie; met de uitbouw van de sociale zekerheid; met de opleidingsevolutie, het onderwijs, de hygiëne, de leefomstandigheden, de ecologische omstandigheden, enzovoort.

Dit, mevrouw D'Hondt, is niet alleen de verdienste van de politieke partijen, maar dit is ook het resultaat van een zeker sociaal overlegmodel waartoe werknemers- en werkgeversorganisaties een belangrijke steen hebben bijgedragen.

Ik denk inderdaad dat het correct is als men zegt dat de vergrijzing van de samenleving, dit positieve nieuws, ons ook voor bijzonder grote uitdagingen plaatst. Ik wil op twee uitdagingen dieper ingaan.

04.08 Hans Bonte (sp.a-spirit): Je tiens moi aussi à remercier les experts et les services de la Chambre pour leur collaboration. Si le climat en commission a été constructif, c'est parce que chacun comprend l'importance de ce dossier. Mes remerciements vont également au Président de la Chambre qui a bien voulu consacrer un débat en séance plénière à cette question, avant même qu'il soit donné lecture de la nouvelle déclaration gouvernementale.

Mme D'hondt a indiqué à juste titre qu'au fond, c'était une erreur de considérer le vieillissement comme un problème. C'est au contraire une très bonne chose et même un fait unique dans l'histoire. En l'espace de cinquante ans, l'espérance de vie moyenne a augmenté de douze ans et on passe généralement la plus grande partie de ces années supplémentaires en bonne santé. C'est évidemment un acquis de l'évolution de la prospérité, de l'édification de la sécurité sociale et de l'éducation, de même que de notre modèle de concertation sociale, etc.

D'un autre côté, le vieillissement nous contraint à relever de grands défis. C'est ainsi que dans notre société, toutes les catégories ne peuvent bénéficier de ses aspects positifs. Les inégalités croissantes risquent même de faire peser une hypothèque sur notre avenir.

Tout le monde a le droit, étant vieux, de bénéficier de bons soins

Een eerste en misschien de meest fundamentele uitdaging is een antwoord te vinden op de vraag hoe we deze evolutie in de toekomst kunnen voortzetten. Hoe kunnen we ook in de toekomst garanderen dat we per jaar ongeveer drie maanden leven extra bijwinnen? Daar komt het dan op aan. Op deze vraag ga ik straks in. Ik wil eerst ingaan op de tweede vraag, waarvoor ook in de commissiewerkzaamheden misschien te weinig aandacht is geweest, maar die volgens mij cruciaal is. De vergrijzing en het positieve verhaal gaat natuurlijk niet op voor alle groepen in de samenleving. Meer nog, het probleem van de groeiende ongelijkheid legt misschien wel een hypotheek op het gaande houden van de evolutie.

Op dat punt verklaar ik mij nader. Het is onze bedoeling, van iedereen hier, ernaar te streven dat iedereen recht heeft op een gezonde, betaalbare en kwaliteitsvolle oude dag, dat iedereen kan profiteren van die fundamentele maatschappelijke evolutie. Ik wil drie voorbeelden geven. Ik lees in het rapport "Gezondheidsverwachtingen volgens socio-economische gradiënt in België", een rapport van het Wetenschappelijk Instituut voor Volksgezondheid, dat er ook vandaag belangrijke discriminaties bestaan op het vlak van lang leven, naargelang de sociaal-economische groep waartoe men behoort. Die verschillen zijn niet min. Zo blijkt bijvoorbeeld dat op de leeftijd van 25 jaar de groep van mannen met de laagste scholingsgraad nog een levensverwachting heeft van 27 jaar in goede gezondheid en bijna 16 jaar in slechte gezondheid. Ze worden niet oud, maar het aantal jaren in slechte gezondheid is toch wel spectaculair groot. Als u dat vergelijkt met dezelfde groep in de hoogste scholingsgraad, ziet u dat op 25 jaar die mannen nog mogen rekenen op 42 gezonde levensjaren in plaats van 27 en 4 jaar in minder goede gezondheid. Dit om aan te geven dat het globale portret dat iedereen gezond en wel 76 of 82 wordt naargelang het geslacht, toch moet worden bijgesteld.

Een tweede voorbeeld. De vorige minister van Sociale Zaken heeft ooit gezegd dat je aan de kwaliteit van het gebit bijna kan aflezen tot welke groep men behoort. De minister wilde daarmee illustreren dat het gezondheidsrisico, het risico om ziek te worden, zeer sterk ongelijk verdeeld is en eigenlijk ook wat voorspelbaar is. Het moet mij even van het hart - en ik wil het ook onderlijnen, omdat we daaraan in de commissie ook bijzondere aandacht hebben besteed - dat we zijn beland in een evolutie waarbij we moeten vaststellen dat de toegang tot kwaliteitsvolle gezondheidszorg ook ongelijk verdeeld dreigt te geraken. Ook daar moet ongelijkheid als een van de grote uitdagingen worden gesitueerd. Ik denk dan aan de evolutie van de aanvullende ziekteverzekeringen.

Private verzekeraars voeren meer en meer risicoselecties door en sluiten mensen op basis van hun profiel, hun antecedenten en hun levenswijze uit een bepaald segment van de gezondheidszorg. Mijnheer de minister van Volksgezondheid, dat is een uitdaging die we evenmin uit de weg kunnen en mogen gaan.

Het derde element is misschien het meest bekende. Dat is wat ook het Centrum voor Sociaal Beleid van mevrouw Cantillon telkens onder de aandacht brengt, namelijk de armoederisico's. Ook wat dat betreft zien wij dat het grootste risico in ons land bij de senioren ligt. Senioren hebben het grootste risico om in de armoede terecht te komen. Als wij

de santé et de mener une vie de qualité sans pour autant se saigner aux quatre veines. Cependant, j'ai lu dans un rapport de l'institut scientifique pour la santé publique qu'il existe encore des discriminations sur le plan de la durée de la vie. Parmi les hommes âgés aujourd'hui de 25 ans, ceux qui ont un faible degré de scolarité ont encore une espérance de vie de 27 ans en bonne santé et de 16 ans en mauvaise santé. Parmi les hommes de cet âge qui ont un degré élevé de qualification, ces chiffres sont respectivement de 42 et de 12 ans.

En outre, les risques de santé sont très inégaux, et cela même de façon prévisible. L'accès à des soins de santé de qualité risque d'être réparti inégalement. A titre d'exemple, les assureurs privés procèdent de plus en plus souvent à des sélections de risques quand il s'agit d'assurances complémentaires.

Par surcroît, le Centre de Politique sociale nous apprend que ce sont nos aînés qui courent le plus de risques de se trouver dans une situation de pauvreté. Sur ce plan, nous faisons piètre figure au classement international. Il faut donc corriger l'image trop souvent véhiculée de personnes âgées exerçant de multiples activités et pratiquant de nombreux hobbies.

Si nous voulons préparer au mieux notre société au vieillissement, nous devons accorder une attention prioritaire aux inégalités injustes dans tous les domaines.

Comment allons-nous garantir l'évolution du bien-être? En 2050, notre pays comptera 1.000.000 de retraités de plus qu'aujourd'hui. Le nombre d'individus de plus de 85 ans - la catégorie qui demande le plus de soins - aura augmenté de 300 pour cent! En 1960, il y avait deux personnes actives pour un pensionné. En 2030, la situation

dat op internationaal vlak vergelijken, scoren wij slecht. Onze senioren hebben een hoger armoederisico in vergelijking met de Europese collega's. Ik denk dat wij ook dat in alle nuchterheid onder de loep moeten nemen. Wij moeten hierover ook onze bezorgdheid tonen in het pensioendebat, in het debat over de gezondheidszorg. Het beeld van de superactieve senioren die massaal naar Benidorm trekken of met een overvolle agenda toch nog een gaatje zoeken om voor het kleinkind te zorgen, moet hier toch worden bijgesteld. Er zijn jammer genoeg senioren die dat niet kunnen doen, omdat zij zeer ziek zijn of zeer arm zijn. Wij weten allemaal dat dat zeer dikwijls samen gaat.

Als wij onze samenleving maximaal willen voorbereiden op de vergrijzing, moeten wij bijzondere aandacht hebben voor de onrechtvaardige ongelijkheden in onze samenleving. Als wij de levensverwachting willen verhogen en als wij ervoor willen zorgen dat wij in de toekomst langer en gezonder leven, dan moeten wij sociale en onrechtvaardige ongelijkheid in alle domeinen – de arbeidsmarkt, de gezondheidszorg, de pensioenen – vooraan op de agenda plaatsen.

Ten vierde wil ik ingaan op de vraag hoe wij de welvaartsevolutie moeten garanderen. Die uitdaging is gemakkelijk te situeren aan de hand van een aantal kerncijfers. Het rapport loopt bijna over van analyses en cijfers, tabellen en grafieken. Ik wil toch de drie meest frappante cijfers voor het voetlicht halen. Ten eerste, wij weten met een wetenschappelijke zekerheid dat er tegen 2050 1 miljoen gepensioneerden meer zullen zijn. Binnen die toenemende groep senioren is er een spectaculaire toename van het aantal 85-plussers. Men noemt dat de vergrijzing binnen de vergrijzing. Die nemen in die periode toe met 300%. Dat is ook de groep die het meest zorg behoeft, niet alleen op het vlak van de gezondheidszorg, maar ook extra diensten, specifieke huisvesting, een specifieke omkadering. Dat is van alle bevoegdheidsniveaus.

Ten tweede, de afhankelijkheid, de generatiewissel tussen 1960 en heden.

In 1960 waren er dubbel zoveel actieven als gepensioneerden. Op dit ogenblik is de verhouding 1/1, een actieve voor een gepensioneerde. Tegen 2030 zal de breuk omgekeerd zijn en zullen er twee gepensioneerden per actieve zijn. Dit brengt ons bij het globale solidariteitsvraagstuk. Het is quasi evident dat de volledige kost van de vergrijzing niet kan worden afgewenteld op de actieven van morgen, maar dat men de lef en de politieke moed moet hebben om solidariteit te organiseren binnen de groep niet-actieven en senioren.

Een derde en laatste cijfer dat ik wens aan te kaarten, heeft betrekking op de activiteitsgraad. Mevrouw D'hondt heeft voldoende aangetoond dat België in vergelijking met de rest van Europa op dit vlak slecht scoort. We moeten bijzonder alert zijn voor de evolutie van de voorbij 12 à 18 maanden, waarbij we kunnen vaststellen dat België nog meer de rol lost ten aanzien van het Europees gemiddelde. Het is evident dat de activiteitsgraad omhoog moet. Omwille van de financiering van de vergrijzing enerzijds en omwille van de sociale problematiek die verborgen ligt achter de lage activiteitsgraad anderzijds, moeten we alles op alles zetten om de activiteitsgraad te doen stijgen.

Kernprobleem is de betaalbaarheid. Wie zal dat allemaal betalen?

sera exactement inverse. La population active ne pourra jamais supporter le coût total du vieillissement. La solidarité est de mise au sein même du groupe des seniors.

Par rapport aux autres pays européens, la Belgique réalise un piètre score en ce qui concerne le taux d'activité. La situation ne s'est certainement pas améliorée ces derniers mois. Nous devons absolument tout mettre en œuvre pour amorcer un changement.

Se pose évidemment le problème du financement. Nous sommes non seulement accablés par une dette publique plus élevée que jamais mais l'assise financière de la sécurité sociale et le taux d'activité très bas constituent également des facteurs dont il convient de tenir compte. La réduction linéaire des charges en vue de stimuler le marché de l'emploi a des limites puisqu'elle occasionne à son tour des problèmes de financement en matière de sécurité sociale et de fiscalité. Tout est dans tout.

Ces problèmes constituent néanmoins en partie des opportunités à saisir. Si nous réussissons à atteindre le niveau européen dans ces trois domaines, le problème du financement du vieillissement sera déjà en grande partie résolu. Le levier capable de briser le cercle vicieux est l'augmentation du taux d'activité.

La société se demande non sans inquiétude si l'on pourra continuer à payer les pensions. Il faut en tout cas des informations objectives. Il ne sert à rien d'ouvrir un débat sur le relèvement de l'âge de la retraite. Il importe bien plus d'allonger les carrières effectives et de mettre davantage en adéquation l'évolution du marché de l'emploi et l'âge de la retraite. Celui-ci a déjà été relevé précédemment pour les femmes.

Vele deskundigen werden gehoord. De conclusie is dat men te maken heeft met een vicieuze cirkel van problematische overheidsfinanciën ingevolge de historisch hoge schuld die we meeslepen. Ik maak even een parenthesis. Voor alle duidelijkheid, mevrouw D'hondt, dit is een erfenis van de jaren zeventig en tachtig. We kunnen redetwisten over de grootte van de voorsprong die we zouden kunnen gehaald hebben ten opzichte van vandaag; dat zou een lang en boeiend debat zijn. De essentie is evenwel dat we de historische erfenis van een zeer hoge overheidsschuld meeslepen, in combinatie met problemen inzake het financiële draagvlak van de sociale zekerheid en met de grote uitdaging van de gezondheidszorgen en pensioenen. Dit alles speelt zich af in een context van een zeer lage activiteitsgraad op onze arbeidsmarkt. Ik herhaal dat het een vicieuze cirkel is. Een lineair lastenverlagend beleid om de arbeidsmarkt te stimuleren is begrensd, precies omdat het financieringsproblemen veroorzaakt met betrekking tot de uitgaven van de sociale zekerheid. Idem dito inzake de fiscaliteit. Alles hangt aan elkaar.

Na analyse van de samenhang van de problemen, stellen we vast dat precies die problemen ook voor een stuk de opportuniteiten zijn. Als we erin slagen om op die drie parameters ook het Europees gemiddelde te halen, dan hebben we het probleem van de voorbereiding en het financieel draagvlak van de vergrijzing voor een groot stuk opgelost. Hoe komt men daaraan? Het werd al door vorige sprekers benadrukt. De fundamentele hefboom om de vicieuze cirkel te doorbreken moet worden gezocht op het vlak van het arbeidsmarktbeleid, van de hogere activiteitsgraad en van het beter integreren van de arbeidsreserve in de economie. Daarom kom ik later in mijn betoog nog terug.

Ik wil van deze gelegenheid echter eveneens gebruikmaken om in te zoomen op een tweetal ongerustheden die in de samenleving leven.

Een eerste ongerustheid heeft betrekking op de betaalbaarheid van de pensioenen. Eerst en vooral moet het duidelijk zijn – dit is ook een opdracht voor de regering, mijnheer de minister van Pensioenen, want zo staat het althans in de aanbevelingen van de commissie – dat de samenleving behoefte heeft aan objectieve, duidelijke informatie in verband met de toekomst van het pensioen. Het heeft geen zin, zoals we hier en daar kunnen horen of lezen, om een discussie te openen over het optrekken van de pensioenleeftijd. Dit is niet nodig. Dit is absoluut niet aan de orde en het is absoluut niet onontbeerlijk voor de financiering van het globaal vergrijzingsvraagstuk. Mevrouw D'hondt en anderen – ook de verslaggevers – hebben ernaar verwezen dat het veel meer erop aankomt de effectieve loopbanen te verlengen en het arbeidsmarktgedrag effectief te laten samenlopen met de pensioenleeftijd.

Op dat vlak wens ik te wijzen op een aantal ingrepen uit het verleden, toen wij nog samen in de regering zaten. Ik denk aan het optrekken van de pensioenleeftijd ook voor vrouwen, wat ook veel politieke moed vergde, maar toch is gebeurd. Ik denk ook aan de creatie van extra voorzichtigheid door, bijvoorbeeld, de invoering van het Zilverfonds. Er zijn ook nog een aantal aanpassingen gebeurd op de recente superministerraad van Raversijde, die meer welvaartsvastheid moeten brengen in het pensioenstelsel. Er werd wel degelijk een pensioenbeleid gevoerd en vandaag is het nuttig en nodig om voor de bevolking de ongerustheid weg te nemen met

Le Fonds de vieillissement a été créé. Lors du Conseil des ministres de Raversijde, des mesures ont été prises en faveur de la liaison des pensions au bien-être. Il y a donc bien une politique des pensions. La population n'a pas de raisons de s'inquiéter : l'âge de la retraite ne sera pas relevé, car ce n'est absolument pas nécessaire.

Le secteur des soins de santé réclame davantage de moyens encore, ce qui pose un réel problème pour notre système de sécurité sociale. Le rythme de croissance actuel de 4,5% doit cependant être maintenu. Il convient pour cela de responsabiliser les partenaires sociaux, de pratiquer une "evidence based medicine" et de disposer d'un système d'assurance maladie scientifiquement étayé.

Le levier permettant de résoudre le problème du vieillissement réside dans une participation accrue au marché du travail. Tout un chacun est convaincu du fait que nous devons tout mettre en oeuvre pour augmenter le taux d'activité. Je ne puis me rallier aux propositions de la FEB: cela n'a aucun sens de revenir quarante ans en arrière. Les nouveaux défis réclament des réponses nouvelles.

Certaines catégories de la population sont confrontées au phénomène du chômage structurel. En ce qui concerne le chômage des jeunes, nous sommes à la traîne sur le plan européen. La situation des femmes sur le marché de l'emploi demeure problématique et les allochtones font toujours l'objet de discriminations. Il est clair qu'il convient d'accorder la plus grande des priorités à ce problème et qu'il faut poursuivre dans la voie tracée par le ministre Vandenbroucke. Il est plus que regrettable de constater que notre pays ne consacre que 6% des moyens

betrekking tot het optrekken van de pensioenleeftijd. De pensioenleeftijd zal niet worden opgetrokken omdat het absoluut niet moet.

Collega van Gool zal straks dieper ingaan op het vraagstuk van de pensioenproblematiek.

Over de gezondheidszorgen is de voorbije dagen en weken zeer veel geschreven. Ook ik, mevrouw D'hondt, heb meermaals de wenkbrauwen gefronst.

Ik fronste bijvoorbeeld de wenkbrauwen toen ik las dat de actoren in de gezondheidssector samen nog meer middelen vroegen. Ik weet dat dit een directe aanslag is – of met andere woorden een direct probleem creëert – op het globaal sociaal zekerheidsstelsel en bijgevolg ook op het globale vraagstuk. Ik denk dat het huidige uitgaven- en groeiritme van 4,5% bewaard moet worden. Dit moet hard gemaakt worden door de sociale partners te responsabiliseren, door consequente “evidence based medicine” en door een meer wetenschappelijk onderbouwde ziekteverzekering en gezondheidszorg te ontwikkelen. Dat punt zal collega van Gool straks graag verder toelichten.

Collega's, ik kom thans tot wat ik daarnet noemde de heftboom om effectief tot een oplossing te komen voor het vergrijzingsprobleem en dat erin bestaat te komen tot een grotere participatie op de arbeidsmarkt. De commissieleden weten dat daaraan bijzonder veel aandacht werd besteed in onze commissie. Ik meen te mogen samenvatten dat eenieder, ook de sociale gesprekspartners die wij gehoord hebben en geconfronteerd hebben met de uitdagingen, ervan overtuigd is dat wij alles op alles moeten zetten om de activiteitsgraad in ons land serieus te doen toenemen.

Ik heb intussen wel gemerkt dat de manier waarop wij dit moeten doen niet evident is. Ik heb de voorbije weken en dagen naar het VBO geluisterd, toen men het had over het afschaffen van het brugpensioen, over meer flexibiliteit, over langer werken zonder dat daartegenover een hoger loon staat, enzovoort. Het is mijn innigste overtuiging dat wij er nooit geraken indien wij inderdaad de klok 40 jaar terugdraaien. Integendeel, wij moeten nieuwe antwoorden bieden op nieuwe uitdagingen en wij moeten deze problematiek op een progressieve manier aanpakken.

Ik denk dat een aantal aandachtspunten al behandeld werden. Er is vandaag een probleem van structurele werkloosheid bij een aantal specifieke groepen. Er is gewezen op de achterstand, ook op Europees niveau, in vergelijking met andere lidstaten, wat de jeugdwerkloosheid betreft. Wij hinken achterop. De deskundigen wezen ook op de achterstand wat betreft vrouwen op onze arbeidsmarkt. Dit blijft een probleem. Misschien de meest hardnekkige discriminatie in de feiten is die van allochtonen in onze samenleving. Zij zijn oververtegenwoordigd in die structurele werkloosheid. Het is hoe dan ook zonneklaar dat dit punt, los van de eindeloopbaanproblematiek waarop ik straks terugkomen, vooraan op de agenda moet staan.

De werkloosheid en de structurele werkloosheid moeten op een gecoördineerde manier – dit betekent ook in samenspraak met de

destinés à la formation aux plus de 50 ans. Dans les pays scandinaves par exemple, ce pourcentage oscille entre 30 et 40%.

Nous devons investir sans compter dans la mise en oeuvre d'instruments permettant de réduire le chômage. Il convient aussi de procéder à une évaluation approfondie du système d'outplacement. Celui-ci pourrait par exemple se substituer efficacement à une mise à la prépension précoce.

Il ressort d'une étude que 40% des prépensionnés actuels ont quitté la vie active contre leur gré et que 25 autres pour cent ont subi de la part de leur employeur de légères pressions pour les inciter à partir. Par ailleurs, il est indéniable que de nombreux prépensionnés souhaitent reprendre une activité. Nous devons leur en offrir la possibilité.

Le vieillissement traduit une prospérité toujours croissante mais s'accompagne aussi de nombreux problèmes. Toutefois, il est exclu de revenir quarante ans en arrière. C'est le marché du travail qui nous fournira la clé d'une bonne préparation du vieillissement. Or les interlocuteurs sociaux jouent un rôle majeur dans la réforme de ce marché. En collaboration avec le gouvernement, ils doivent le réorganiser de telle manière que les travailleurs de 45 et 50 ans y conservent un avenir.

regio's – worden aangepakt. Men moet verdergaan op het spoor dat minister Vandenbroucke getrokken heeft op het vlak van individuele begeleiding van werkzoekenden. Men moet verdergaan op het vlak van de hervorming van de arbeidsmarkt om een grotere mobiliteit te krijgen. Men moet verdergaan op het vlak van het stimuleren van opleiding en vorming.

Ik wil hieraan één cijfer toevoegen. Slechts 6% van de opleidingsmiddelen in ons land gaat naar werknemers boven de 50 jaar. In de Scandinavische landen, waarnaar we allemaal kijken en waar er een veel grotere mobiliteit van ouder wordende werknemers intern en extern bestaat, schommelt het percentage tussen 30 en 40%. Mijns inziens is dat een van de elementen die ervoor zorgen dat oudere werknemers niet, zoals we tot op heden en dit niettegenstaande de retoriek van werkgevers dag na dag nog meemaken, massaal aan de kant worden gezet, wat tegelijk de gemakkelijkste oplossing is voor de arbeidsmarktproblematiek, maar tegelijk de meest perverse bekeken vanuit de problematiek van de vergrijzing. Dat moet dus zeker aan bod komen.

Mevrouw D'hondt, wat de eindeloopbaanproblematiek betreft, is het evident dat we massaal moeten investeren in hefboomen waardoor vermeden wordt dat personen naar de werkloosheid afglijden. Ik heb destijds zelf een wetsvoorstel inzake het recht op outplacement ingediend. Dat was voor een groot gedeelte gebaseerd op mijn positieve ervaring terzake in het Renault-drama. Ik stel vast dat daarvan vandaag weinig gebruik wordt gemaakt. Ik denk dat we een grondige evaluatie van een dergelijk instrument moeten vragen aan de minister van Werkgelegenheid en dit om na te gaan wat er precies verkeerd loopt. We moeten volgens mij creatief durven te denken en outplacement gedeeltelijk als alternatief van vroege brugpensionering naar voren brengen. Zolang voor werkgevers en werknemers ons economisch systeem erin bestaat dat men zich kapot werkt tot 50 jaar - denk aan de kasseilegger met zijn kapotte knieën en zijn kromme rug - zal de nood blijven bestaan om dat op een sociaal en correcte manier op te vangen. We moeten daarop een antwoord geven. We moeten volgens mij met andere woorden volop een beleid ontwikkelen in samenspraak met Gemeenschappen en Gewesten dat resulteert in een omgeving, een bedrijfscultuur waar ouderen niet als loutere productiekraacht worden bekeken, die wanneer zij het beste van zichzelf hebben gegeven, aan de kant worden gezet. We moeten een globaal loopbaanbeleid ontwikkelen waarbij wordt geïnvesteerd in opleiding en vorming en waarbij er flexibiliteit bestaat. Zo zou het bijvoorbeeld nuttig zijn indien de kasseilegger vanaf een leeftijd van 45 jaar opleiding kan geven aan nieuwe kasseileggers, opleiding kan geven op gebied van veiligheid en gezondheid in bedrijven, een onthaalfunctie krijgt in het bedrijf of als adviseur wordt tewerkgesteld. De creativiteit is daar groot. We kunnen op dat vlak volgens mij veel leren van het buitenland. Hier denkt men al te vaak in een rechte lijn naar de vervroegde uittreding.

Er moet volgens mij inderdaad een fundamentele ommezwaai worden gerealiseerd. We moeten komen tot een globaal loopbaanbeleid dat meer respect toont voor mensen op iets oudere leeftijd, die effectief nog een toekomst hebben op de arbeidsmarkt.

Ik wil tegelijkertijd ook de aandacht vestigen op het feit dat 40% van de bruggepensioneerden sterk tegen zijn zin op brugpensioenen gaat.

Dat cijfer staat ook in het rapport.

Vijfentwintig procent van de bruggepensioneerden – deze komen bij het vorige percentage – gaan onder min of meer sociale druk en zachte dwang met brugpensioen. Binnen de groep bruggepensioneerden van vandaag zijn er ongetwijfeld – ook dat werd geanalyseerd – grote groepen mensen die opnieuw aan de slag willen. Dat aantal zal wellicht nog groter zijn, als we de oudere werklozen, de vijftigplussers in ons werkloosheidsstelsel, bekijken, die vandaag in aantal veel groter zijn dan het aantal bruggepensioneerden. We zullen voor die groepen effectief de kans moeten creëren om terug te keren.

Ik heb afgelopen weekend nog een slachtoffer van Renault ontmoet, die op dat moment een beroep heeft kunnen doen op het brugpensioenstelsel. Hij was toen 49 jaar en zat in een wachtperiode. Hij heeft heel veel inzet betoond op het moment dat de tewerkstellingscel actief werd. Hij heeft opleidingen en sollicitatietraining gevolgd en heeft zich daarna op de arbeidsmarkt gegooid. Ik was nogal onder de indruk over wat hij mij zondag vertelde. Hij was vorige week, dus zoveel jaar na de feiten, nog bij twee werkgevers langs geweest. Hij kreeg er nog altijd de deur tegen zijn neus. Dat is een uitzondering, namelijk iemand die jaren aan een stuk volhoudt – ook als bruggepensioneerde – om toch maar opnieuw aan de slag te geraken. Hij krijgt echter de deur tegen de neus gegooid.

Collega's, dat is de realiteit voor heel veel oudere werklozen en bruggepensioneerden. Op dat vlak moeten we verder werken en verder sleutelen aan mogelijkheden, opdat ook werkgevers er belang bij hebben om oudere werknemers aan de slag te krijgen of aan te werven. Ook bepaalde groepen werknemers zitten natuurlijk in een inactiviteitsval en hebben het probleem dat zij, wanneer zij opnieuw aan de slag gaan, minder verdienen dan als bruggepensioneerde. Welnu, op dat vlak zou ik er in elk geval voor pleiten hen een rugzakje – de brugpensioentoeslag – mee te geven op het moment dat zij opnieuw aan de slag kunnen gaan, zodat zij uit die financiële val kunnen ontsnappen.

Collega's, heren ministers, mijnheer de voorzitter, ter afronding wil ik toch nog maar eens benadrukken dat de vergrijzing eigenlijk een succesverhaal is en het gevolg is van steeds hogere welvaart, maar dat de vergrijzing natuurlijk ook zijn zorgen met zich brengt.

Ik heb het beklemtoond: een terugkeer naar veertig jaar geleden – het lineair afschaffen van stelsels, het langer laten werken tegen nul frank per uur, enzovoort – gaat niet op en biedt geen antwoord, wel integendeel. Het is evident dat de sleutel tot een goede voorbereiding van de vergrijzing van de samenleving, op de arbeidsmarkt ligt. Het volstaat te verwijzen naar de agenda van het najaar om erop te wijzen dat voor de sociale gesprekspartners in deze materie een bijzonder belangrijke rol is weggelegd. Het lukt inderdaad niet met enkel en alleen wetgeving, als de overheid ook het gedrag in de sectoren en ondernemingen niet kan beïnvloeden.

Daarvoor hebben zij de sleutels in handen. Wij rekenen daarvoor op zeer veel creativiteit, ook van de regering, om samen met de sociale gesprekspartners een veel grotere dynamiek aan de dag te leggen

voor de hervorming van de arbeidsmarkt en de hervorming in de richting van oudere werknemers. Ik heb het bij 'oudere werknemers' over 45- en 50-plussers, dus niet oud in letterlijke zin. Ook die leeftijdscategorie moet nog een toekomst hebben op de arbeidsmarkt. Laten wij daar met zijn allen bij helpen.

Ik dank u allen voor uw aandacht. Zeker de collega's van de commissie wil ik bedanken voor hun inzet. Ook al was het toen een verkiezingsperiode, ik heb toch mogen vaststellen dat dat niet gewogen heeft op de kwaliteit van de debatten en van het dossier.

04.09 Benoît Drèze (cdH): Monsieur le président, messieurs les ministres, chers collègues, j'interviens aujourd'hui pour la première fois en tant que parlementaire. (*Applaudissements*)

Cependant, le hasard veut que j'étais présent en commission des Affaires sociales le 14 juillet, lorsque le texte a été adopté en commission mais pas lorsque les experts ont été auditionnés par cette même commission. J'ai néanmoins pris connaissance du dossier complet avec beaucoup d'attention et vous me permettez d'apporter un regard pour une part extérieur à la problématique qui nous occupe aujourd'hui.

Le travail réalisé en commission est très intéressant à de nombreux égards. Toutefois, on ne peut considérer que tout est dit. Chacun en conviendra, de nombreux points doivent être approfondis.

Je voudrais m'attacher en particulier à deux dossiers sur lesquels nous devons incontestablement revenir: les pensions et l'assurance-dépendance.

En matière de pensions, deux éléments m'interpellent:

- le modèle de pensions préconisé pour l'avenir;
- la problématique de la liaison au bien-être.

En ce qui concerne le modèle de pensions préconisé pour l'avenir, à mon sens, le rapport est pauvre en données statistiques. D'une part, on relève que les montants minima dans le premier pilier sont insuffisants - ce qui est exact -, mais il y a peu de données en matière de pensions dites moyennes. Selon l'Office National des Pensions, au 1er janvier 2003, 43% des femmes et 34% des hommes touchent des pensions inférieures à 500€/mois; 86% des femmes et 62% des hommes perçoivent des pensions inférieures à 1000€/mois. La pension moyenne est de 763€/mois pour les hommes et 587€/mois pour les femmes. En conséquence, la Belgique se situe seulement à la 12ème place parmi les 15 pays européens. D'autre part, dans le deuxième pilier, un pas important vient d'être réalisé avec la réforme favorisant la conclusion de conventions collectives de travail sectorielles. La nouvelle loi va dans le sens de plus d'équité entre travailleurs du même secteur. Reste que de grandes inégalités existent entre secteurs. A titre illustratif, dans le secteur de l'industrie pétrolière, le deuxième pilier peut représenter jusqu'à 14,5% du salaire, pour seulement 0,6% dans le secteur du bois et... 0,0% dans de nombreux secteurs du non-marchand, par exemple. Je demande aujourd'hui avec insistance au ministre des Pensions de bien vouloir mettre à plat les données statistiques en matière de deuxième pilier.

Nous comprenons difficilement en effet qu'en l'absence de données

04.09 Benoît Drèze (cdH): De werkzaamheden in de commissie waren in velerlei opzichten interessant, ook al moeten verscheidene punten nog verder worden uitgediept. Ik zal nader ingaan op de kwestie van de pensioenen en de zorgverzekering.

Inzake het toekomstig pensioenmodel bevat het verslag maar weinig statistische gegevens. Volgens de cijfers van de Rijksdienst voor Pensioenen wijst een vergelijking van de gemiddelde pensioenbedragen in de vijftien Europese lidstaten uit dat ons land terzake de twaalfde plaats bekleedt.

Wat de tweede pijler betreft, werd een belangrijke stap gezet met de hervorming waarbij het sluiten van sectorale CAO's wordt bevorderd. Zij kunnen immers leiden tot meer billijkheid tussen werknemers uit eenzelfde sector. Er blijven echter ongelijkheden bestaan tussen werknemers uit verschillende sectoren.

Ik vraag de minister van Pensioenen de statistieken met betrekking tot de tweede pijler nauwkeurig te onderzoeken. Het verslag gaat ervan uit dat het model waarin de minimumpensioenen worden opgetrokken en de tweede pijler wordt uitgebouwd, moet worden gevolgd. Daarmee stappen we af van een verzekeringsstelsel en glijden we af naar een individualistisch stelsel en, in het slechtste geval, naar een bijstandsstelsel naar

suffisantes, le rapport semble considérer comme acquis que le modèle préconisé pour l'avenir consiste en un relèvement des minima et un encouragement du deuxième pilier. Cette option correspond, en réalité, à un glissement d'un système d'assurance tel que fondé après-guerre vers un système plus individualisé, voire d'assistance, tel que pratiqué dans les pays anglo-saxons. Est-ce vraiment cela que nous voulons?

En ce qui concerne la problématique de la liaison au bien-être, les projections proposées par le Bureau fédéral du plan se fondent sur deux hypothèses: soit aucune liaison au bien-être, soit 0,5 % de liaison au bien-être, sachant que la croissance attendue pour les salaires est de 1,75%.

Bien sûr, ce type de projection amène un coût de vieillissement davantage supportable pour le budget des pensions qu'une liaison au bien-être. Mais avons-nous conscience que ce type d'hypothèse est socialement peu soutenable et peu souhaitable? Selon le comité d'étude sur le vieillissement, "au cours des cinquante dernières années, il a existé une différence moyenne de 1,75% par an entre la croissance des salaires des actifs et celle des pensions".

C'est bien pour cela qu'aujourd'hui la Belgique se situe à la 12e place sur 15. Voulons-nous demain être les derniers de la classe? C'est par ailleurs le cas en matière de taux d'emploi des plus de 55 ans, mais je n'aborderai pas ce sujet - tout aussi important - maintenant. Voulons-nous que, demain, de plus en plus de personnes âgées vivent sous le seuil de pauvreté?

Pour nous, les projections macroéconomiques doivent impérativement être refaites sur base d'hypothèses de liaison au bien-être plus favorables. Le tableau présenté en page 88 par le Bureau du plan laisse d'ailleurs implicitement entendre qu'il y a une marge pour cela. En effet, selon ce tableau issu de projections macroéconomiques, la dette publique passerait sous la barre des 60% du PIB après 2010 pour devenir même largement négative, la dette faisant place à de la trésorerie en boni, en 2030 et plus encore en 2050.

Comme annoncé, mon deuxième point concerne l'assurance-dépendance. L'effet conjugué du vieillissement et de l'effritement du lien familial rend impérieuse la mise en œuvre d'un système public d'accompagnement des personnes dépendantes dans tout le pays. A défaut, nous assisterions à une médicalisation excessive et inadéquate et à un placement prématuré et coûteux des personnes dépendantes en maison de repos, en MRS, en hôpital, etc.

En matière de dépendance, le texte proposé par la commission des Affaires sociales se limite à quelques lignes de constat en page 10. On y indique notamment que "la Flandre dispose de l'instrument d'assurance qui permet de couvrir les dépenses de soins", mais aussi que "tant les données que les analyses en matière d'augmentation des coûts, d'adéquation et de disponibilité escomptée des prestataires de soins font largement défaut".

D'une part, le texte semble affirmer que la Flandre dispose d'un bon système – je parle du système flamand parce qu'il nous intéresse beaucoup nous, francophones, et non pour m'occuper des affaires

Angelsaksisch model.

Wat de welvaartvastheid betreft, vertrekt het Planbureau in een eerste hypothese van de afwezigheid van welvaartvastheid, in een tweede hypothese van een welvaartvastheid van 0,5%. Zo wordt de kostprijs van de vergrijzing draaglijker voor de begroting. Indien we willen vermijden dat morgen meer en meer mensen onder de armoededrempel terechtkomen, moeten we voor de macro-economische voorspellingen van een gunstiger welvaartvastheid uitgaan. Aangezien het Planbureau een vermindering van de schuld in het vooruitzicht stelt, die in 2030 onder nul zou duiken, is dat zeker mogelijk.

Als men een buitensporige medicalisering en voortijdige opnames in verzorgingsinstellingen wil voorkomen dan kan men het niet stellen zonder een systeem van begeleiding dat door de overheid georganiseerd wordt.

De voorliggende tekst geeft aan dat het systeem dat in Vlaanderen wordt toegepast goed werkt maar dat het niet geëvalueerd wordt...

De Christelijke Ziekenfondsen vinden dat dit systeem nog verbeterd zou moeten worden omdat de bijdragen forfaitair zijn en dus niet gebonden aan het inkomen en omdat de vergoedingen de kosten niet dekken. Uit een studie van dezelfde Christelijke Mutualiteiten blijkt dat in Duitsland en Luxemburg de financiële tussenkomst tot tien maal hoger ligt dan in Vlaanderen waar ze niet meer is dan een aanvullende steun. Bovendien draagt in deze twee landen het land in zijn geheel bij tot de financiering van het systeem, zoals dit ook het geval is voor de gezondheidszorg.

In België wordt het debat

des autres. D'autre part, le même texte met en évidence un déficit important d'évaluation.

On est donc en droit de se demander si le modèle d'assurance-dépendance mis en oeuvre au nord du pays est vraiment le système idéal.

Par ailleurs, lors de son audition, Bea Cantillon, professeur à l'université d'Anvers, indique que l'assurance-dépendance flamande est un instrument important et mérite l'attention des autres Régions. Nous savons en effet que les parties francophone et germanophone du pays n'ont pas développé d'assurance similaire, principalement pour des raisons budgétaires. De son côté, Jean Hermesse, secrétaire national des Mutualités chrétiennes estime que: "L'assurance-dépendance flamande peut être améliorée notamment sur deux points: les cotisations sont actuellement forfaitaires au lieu d'être liées aux revenus; les indemnités ne couvrent pas les frais".

Chers collègues, je vous invite à examiner cette question d'un peu plus près. En novembre 2003, les Mutualités chrétiennes ont publié une intéressante étude comparant les systèmes mis en oeuvre en Flandre en 2001, en France en 2002, en Allemagne dès 1995 et au Luxembourg en 1999. En particulier, les différences entre le système flamand et ceux mis en oeuvre en Allemagne et au Luxembourg sont flagrantes. Dans ces deux pays, les interventions financières sont nettement plus importantes - il s'agit d'un rapport d'environ 1 à 10 - que celles pratiquées actuellement en Flandre. De plus, dans ces deux pays, l'assurance-dépendance permet réellement de couvrir les besoins alors qu'en Flandre, il s'agirait plutôt d'une aide d'appoint.

Cette différence d'intervention a évidemment pour corollaire une différence dans le mode de financement. En Allemagne et au Luxembourg, le financement est assuré au niveau de l'ensemble du pays, c'est-à-dire au même niveau que les soins de santé proprement dits. Ce point me paraît capital. En effet, l'assurance-dépendance coûte d'une part, mais génère aussi d'importantes économies d'autre part, en évitant notamment une médicalisation excessive et un placement prématuré en institution de soins. Si l'assurance-dépendance est financée à un niveau de pouvoir et les soins de santé à un autre niveau de pouvoir, l'un dépense à fonds perdus et l'autre fait des économies sans avoir investi pour cela. En Allemagne, le financement est principalement assuré par le biais de cotisations sociales. Au Luxembourg, le financement repose aussi sur des systèmes alternatifs, tel qu'une taxe électricité, par exemple.

Notre pays a été parmi les premiers, au début des années '90, à initier un débat sur l'assurance-dépendance. Par contre, la mise en oeuvre s'est heurtée à une question typiquement belge: doit-il s'agir du premier secteur d'une sécurité sociale régionalisée ou doit-il s'agir d'un secteur supplémentaire de notre sécurité sociale fédérale?

En 1997, j'étais conseiller au cabinet de la ministre fédérale de l'Emploi, Miet Smet. Un projet de loi-programme a été déposé cette année-là par le gouvernement, comprenant une disposition doublement intéressante à mes yeux. Il s'agissait d'une intervention de type assurance-dépendance octroyée sous la forme de chèques-services. La technique des chèques-services permettait de s'assurer que l'aide publique était bien utilisée dans les faits pour des

gehinderd door een typisch Belgisch probleem: is de zorgverzekering de eerste sector van een geregionaliseerde sociale zekerheid of een bijkomende sector van de federale sociale zekerheid?

In 1997 diende de regering een wetsontwerp in dat een vorm van zorgverzekering door middel van dienstencheques invoerde. Op vraag van vrijwel alle Vlaamse leden van deze vergadering werd de bepaling uit de programmawet geschrapt. In 1999 zette het Vlaams Parlement een eigen zorgverzekering op poten ten gunste van de inwoners van het Vlaams Gewest en de Nederlandstalige Brusselaars.

Drie beoordelingen dringen zich op: een beoordeling van het systeem van de zorgverzekering in Vlaanderen; een beoordeling van de begrotingsmiddelen die de vergrijzing zonder een zorgverzekering of met een aanvullende zorgverzekering vereist; een kwalitatieve beoordeling van de levensomstandigheden, bij ontstentenis van een zorgverzekering, van de zorgbehoevenden, die steeds talrijker worden.

Ik pleit dus voor een herfederalisering van de zorgverzekering, net zoals men de dienstencheques en de begeleiding van werklozen heeft geherfederaliseerd. Zoals de Raad van State met betrekking tot een wetsvoorstel van senator Michel Barbeaux heeft erkend, betreft het een federale bevoegdheid als het stelsel met socialezekerheidsbijdragen wordt gefinancierd. Men kan niet én het welvaartvast maken van de pensioenen én een doeltreffende zorgverzekering afwijzen, zoniet ontstaat er een bikkelharte maatschappij waar er almaar grotere spanningen tussen de generaties zullen heersen.

prestations à domicile. À l'époque, à la demande quasi-unanime des membres flamands de cette assemblée, le gouvernement s'est résigné à retirer la disposition concernée, faute de quoi l'ensemble de la loi-programme aurait été rejeté. Ce signal a au moins le mérite de la clarté. Deux ans après, le 30 mars 1999, le parlement flamand adopte un décret amenant la mise en œuvre au 1er octobre 2001 d'un système d'assurance-dépendance au bénéfice des personnes résidant en Flandre et des Bruxellois néerlandophones.

Laten wij de nodige middelen uittrekken om de zelfontplooiing van het individu, die door de vergrijzing en de toegenomen levensverwachting mogelijk wordt gemaakt, te bevorderen.

Cette semaine, lundi, le président de la CSC, Luc Cortebeek ouvre à nouveau le débat. C'est la raison pour laquelle je me permets d'en parler aujourd'hui. Dans "Le Soir" notamment, il indique que "la scission de la sécurité sociale servirait de cheval de Troie au modèle anglo-saxon". Luc Cortebeek donne un exemple éclairant: l'assurance-dépendance en Flandre. La Flandre a créé seule cette assurance pour les personnes âgées, qui n'existe pas à l'échelle fédérale ou francophone. Contrairement à ce qui se passe dans la sécurité sociale, "le montant de la prime n'est pas lié à la hauteur du revenu; les compagnies d'assurances privées qui cogèrent ce système avec les mutualités leur ont imposé leur logique. Résultats: premièrement, comme les recettes sont insuffisantes, les cotisations augmentent pour les pauvres comme pour les riches et deuxièmement, plus l'assiette de la sécurité sociale diminue, plus celle-ci coûte cher; la morceler empêche de répartir les risques sur une grande masse."

Ma conclusion est que dans l'intérêt de tous les citoyens de ce pays, nous devons procéder à trois évaluations:

- une évaluation sérieuse, qui fait défaut, du système mis en œuvre en Flandre et que je qualifierai d'"expérimental", si vous me permettez cette expression;
- une évaluation du coût budgétaire du vieillissement en cas d'absence d'assurance-dépendance ou en cas de système d'assurance-dépendance se limitant à proposer un simple appoint aux personnes concernées;
- une évaluation qualitative du mode de vie des personnes dépendantes et de leur environnement en cas de défaut d'assurance-dépendance.

Pour prendre la mesure des besoins en aide externe, rappelons notamment qu'entre 1971 et 2002, la proportion d'isolés par rapport au nombre total des ménages est passée de 19 à 32 %.

Ce phénomène va sans doute se poursuivre à l'avenir.

Permettez-moi de plaider d'ores et déjà pour une refédéralisation de l'assurance-dépendance dans notre pays. A ceux qui trouveraient l'idée saugrenue ou à contre-courant, permettez-moi d'indiquer d'abord que très récemment, deux instruments de la politique de l'emploi ont été totalement ou partiellement refédéralisés par l'actuel gouvernement. Je pense au système du titre-service et à la problématique de l'accompagnement des chômeurs.

Ensuite, sous la précédente législature, le sénateur Michel Barbeaux a déposé une proposition de loi au niveau fédéral en matière d'assurance-dépendance. Dans son avis, le Conseil d'Etat reconnaît la compétence de l'Etat fédéral en la matière, dans la mesure où le système préconisé par le sénateur Barbeaux est fondé sur un

financement reposant sur des cotisations de sécurité sociale.

Pour terminer, je voudrais affirmer que le débat sur les pensions et le débat sur l'assurance-dépendance sont intimement liés. On ne peut à la fois refuser une liaison des pensions au bien-être et refuser la mise en œuvre d'un système performant d'assurance-dépendance. Dans une certaine mesure, l'un pourrait compenser l'autre mais rejeter ces deux besoins légitimes conduirait à une société dure, une société de tensions grandissantes entre générations, tant en termes de revenus qu'en termes de qualité de vie. Ce n'est pas cela le modèle belge auquel nous sommes attachés.

Comme le rapport l'indique à plusieurs reprises, le vieillissement ouvre avant tout des perspectives positives en matière d'espérance de vie et d'épanouissement personnel. Donnons-nous, chers collègues, dès aujourd'hui, les moyens pour aller résolument dans cette voie.

Le **président**: Comme il vous l'a annoncé, c'était le "maiden speech" de notre collègue, M. Drèze, et, sans allusion à quoi que ce soit, cela ne se passe qu'une seule fois.

(Applaudissements)

04.10 **Guy D'haeseleer** (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, collega Koen Bultinck zal straks spreken over de gevolgen van het vergrijzingsvraagstuk op het vlak van de pensioenen en de gezondheidszorg. Ikzelf zal even stilstaan bij het werkgelegenheidsbeleid. Dat zou een belangrijke functie kunnen vervullen bij het opvangen van de budgettaire kost van de vergrijzing.

Om te beginnen kunnen we stellen dat ongeveer iedereen het er eindelijk over eens is dat zich dringende, ingrijpende en doortastende maatregelen opdringen als men de overgang wil maken naar een open arbeidsmarkt waarbij de werkzaamheidsgraad gevoelig wordt opgetrokken. De toestand is momenteel immers zonder meer dramatisch.

Ik ga de talrijke cijfers uit het rapport niet citeren. We zien echter dat onze werkgelegenheidsgraad meer dan 4% onder het Europese gemiddelde ligt en dat onze achterstand nog oploopt. We zien dat het bijzonder slecht is gesteld met de werkgelegenheidsgraad voor de leeftijdsgroep 15 tot 24 jaar en dat het nog erger is gesteld voor de leeftijdsgroep 55 tot 64 jaar. Als we dit allemaal zien, dan is het eigenlijk tijdsverlies om nog te spreken over het halen van de werkgelegenheidsdoelstellingen van Lissabon of Stockholm. Die liggen immers reeds veel te ver af en zijn quasi onhoudbaar geworden.

Het is daarentegen echter alle hens aan dek om op korte termijn het beleid een volledig andere richting uit te sturen als we niet willen eindigen in een ware catastrofe. De aanbevelingen die de commissie dienaangaande maakt zijn dan ook duidelijk. Men spreekt terecht over het dringend voeren van een coherent beleidsplan dat de nodige aandacht heeft voor de financiële incentives binnen de sociale zekerheid en daarbuiten om vroegtijdig de arbeidsmarkt te verlaten en de pushfactoren die neerkomen op het doorgaans onvriendelijke

De **voorzitter**: Ik feliciteer de heer Drèze met zijn maiden speech.

(Applaus)

04.10 **Guy D'haeseleer** (VLAAMS BLOK): Le taux d'emploi est dramatique en Belgique. Des mesures s'imposent d'urgence. Notre taux d'emploi est inférieur de pas moins de 4 pour cent à la moyenne européenne. Il est d'ores et déjà impossible d'atteindre les objectifs de Lisbonne et de Stockholm. Il faut redresser la barre d'urgence pour éviter le naufrage.

L'immigration ne constitue pas une solution aux problèmes de l'emploi. Nous adhérons aux conclusions, pas aux mesures concrètes. Les employeurs et les syndicats en reviennent à leurs positions classiques et n'entament pas de dialogue.

Le faible taux d'occupation des travailleurs âgés est insoutenable. La préretraite, que l'on critique abondamment aujourd'hui, a constitué des années durant pour les employeurs un moyen commode de faire supporter par l'Etat les coûts d'une restructuration. Le Vlaams Blok estime qu'il ne faut pas toucher aux droits acquis, mais qu'il faut désormais restreindre et

ondernemersklimaat, het onvoldoende stimuleren van de inzetbaarheid van ouderen en de loonkosten die veel hoger zijn voor oude dan voor jonge werknemers.

De aanbevelingen zeggen dat er bovendien moet uitgegaan worden van een levensloopbaanperspectief door levenslang leren te stimuleren en een betere verdeling van het werk over de verschillende levensfasen te bewerkstelligen.

Deze aanbeveling op het vlak van werkgelegenheid is tegelijkertijd duidelijk en ambitieus. Het geeft aan dat we het niet zullen redden met halfslachtige oplossingen. Het geeft tevens aan dat we ons er niet zullen kunnen van afmaken met de stelling dat een zachtjes aantrekkende economie zal leiden tot de reeds lang door Verhofstadt beloofde 200.000 extra jobs of dat de gevolgen van de vergrijzing eenvoudigweg kunnen worden opgelost door massale immigratie. Op dat vlak is ook het verslag duidelijk. Immigratie kan bezwaarlijk beschouwd worden als een oplossing voor het verouderingsprobleem. Er zullen dus ingrijpende maatregelen en moedige beslissingen moeten genomen worden.

Over de conclusies en aanbevelingen op zich zijn we het allemaal eens. Anders wordt het wanneer we moeten overgaan tot de concrete uitvoering van deze aanbevelingen. We hebben de laatste weken het opbod gezien aan zowel werkgevers- als werknemerszijde. De ene kant pleit voor de afschaffing van het brugpensioen, voor loonmatiging, voor langere arbeidsduur enzovoort. De vakbonden kruipen als reactie hierop terug in hun schulp. Zo zullen de oude taboes overeind blijven. Op die manier zullen we er nooit uitgeraken. Juist in dit dossier zullen alle partners in dit land elkaar de hand moeten geven en zullen die verschillende taboes inderdaad moeten sneuvelen als men echt resultaat wil halen, zoveel is zeker.

Ik wil even nader ingaan op een aantal knelpunten die onze arbeidsmarkt kenmerken en die een dringende oplossing vragen. De lage activiteitsgraad van oude werknemers is een zeer groot probleem dat dringend moet aangepakt worden. Het is evident dat aan de massale uitstoot een einde moet worden gesteld. De toestand is immers onhoudbaar, zelfs op korte termijn. Sta me toe te zeggen dat de rampzalige activiteitsgraad waarbij slechts 1 op de 4 55-plussers nog actief is een gedeelde verantwoordelijkheid is.

Ten eerste is er uiteraard de massale uitstoot van oudere werknemers via het conventioneel, voltijds brugpensioen, het statuut van oudere, niet-werkzoekende werkloze en de zogenaamde Canada Dry-regelingen. Wat het brugpensioen betreft, dient te worden gezegd dat de werkgevers, die steeds luider prediken dat die regeling moet worden afgeschaft, altijd gretig hebben gebruikgemaakt van de regeling om oudere en duurder werknemers te dumpen en zo de factuur van de kosten van de herstructureringen door te schuiven naar de samenleving.

Voor het Vlaams Blok is het duidelijk dat aan de verworven rechten van de huidige bruggepensioneerden niet kan worden geraakt, wel integendeel. Het is tevens evident dat in uitzonderlijke omstandigheden en onder zeer strikte leeftijdsvoorwaarden het stelsel van brugpensioen moet mogelijk blijven om herstructureringen op te vangen. Laten we ook eens nadenken over het opnieuw activeren van

décourager résolument toutes les formules de retraite anticipée. Il faut par ailleurs réfléchir à une meilleure intégration des aînés sur le marché de l'emploi. Ils coûtent beaucoup plus cher que les autres actifs. Aussi faut-il reconsidérer la formation des salaires.

La retraite anticipée devrait être conditionnée à la carrière dans son ensemble, avec des conditions spécifiques pour les emplois physiquement pénibles. La pension à 65 ans est un droit acquis. L'exercice d'une activité procurant un revenu complémentaire illimité doit être autorisé.

Les charges qui affectent le travail sont trop élevées. Il faut les abaisser pour réduire le handicap salarial. Il conviendrait par ailleurs d'instaurer pour les heures supplémentaires un régime plus flexible et de permettre d'organiser la carrière professionnelle avec plus de souplesse. Les employeurs doivent également adopter une attitude plus flexible.

Les travailleurs âgés ne participent à la formation qu'à raison de 6 pour cent. A ce niveau, il reste donc beaucoup à faire.

Un groupe de chômeurs a sombré dans l'immobilisme. Le ministre Vandembroucke a fait de très méritoires tentatives pour inverser la situation mais la Wallonie socialiste lui a mis des bâtons dans les roues. Ses efforts ont été dépeints comme une "chasse aux sorcières". Il est pourtant indispensable d'activer les chômeurs et, à cet effet, un accompagnement individuel constitue le meilleur des moyens. La Wallonie, où le clientélisme reste monnaie courante, refuse obstinément de le comprendre.

En ce qui concerne les professions à problèmes, il est incompréhensible que l'on ne se soit pas encore attelé à

de bruggepensioneerden van vandaag. Het behoud van de toeslag bij een eventuele herindiensttreding bij een nieuwe werkgever kan een eerste aanzet zijn om een reïntegratie van die groep mensen op de arbeidsmarkt te realiseren.

Nog belangwekkender zijn de "Canada Dry"-regelingen waarbij de voordelen van het wettelijk stelsel worden aangevuld met een bijkomende premie vanwege de werkgever. Iedereen erkent de nefaste effecten van deze regelingen, maar vandaag is het nog steeds onmogelijk een beeld te krijgen van het aantal mensen dat deze regelingen geniet, omdat de gegevens gewoon niet bekend zijn. Het zou trouwens goed zijn om in te gaan op de suggestie van de Hoge Raad voor de Werkgelegenheid om via het gebruik van de fiscale gegevens een zicht te krijgen op het effect en het belang van deze regelingen. Deze regelingen moeten in de toekomst ingeperkt en ontmoedigd worden.

De drang van bedrijven om oudere werknemers af te stoten, heeft natuurlijk ook te maken met hun hoge loonkosten, gekoppeld aan een vaak mindere productiviteit. Een oudere werknemer kost gemiddeld ongeveer de helft meer dan een jongere. Het zal er dan ook op aankomen om in de nabije toekomst de problematiek van de loonvorming grondig te herbekijken. Hier ligt een belangrijke verantwoordelijkheid voor de sociale partners, die de loonbarema's en loonschalen bepalen. Het zal zaak zijn, collega's, om alle stelsels aan te passen aan de huidige economische realiteit. Indien men zich beperkt tot het afremmen of hervormen van een van de stelsels, zal men een effect tot stand brengen waarbij men van het ene naar het andere stelsel overschakelt, zodat het nettoresultaat hetzelfde blijft.

Er zijn in het verleden al een aantal maatregelen genomen die een massale uitstoot van oudere werknemers willen tegengaan. Zo is het statuut van niet-werkzoekende werkloze sinds 1 juli van dit jaar pas toegankelijk vanaf 58 jaar, terwijl dat in 2002 nog 50 jaar was. Ook de invoering van een verhoogde leeftijdsgrens voor cumulatie van de zogenaamde "Canada Dry"-regelingen met uitkeringen in het kader van de tweede pensioenpijler is een stap in de goede richting. Zoals ik zopas heb gezegd, loopt men hierbij het gevaar dat men steeds zijn toevlucht zal zoeken in andere mogelijkheden die de wet biedt.

Daarenboven moet ook worden gezegd dat deze regelingen ook voor de werknemers interessant waren en zijn, omdat het financiële verlies met laatste loon eerder beperkt is. De nettovervangingsratio's zijn dikwijls zeer hoog, waardoor werknemers de neiging hebben om veelvuldig gebruik te maken van de verschillende stelsels. Er moet ook worden herhaald dat uit studies blijkt dat 40% van de bruggepensioneerden verplicht werd om de arbeidsmarkt te verlaten en er van een vrije keuze geen sprake was.

Het is dan ook onze overtuiging dat elke regeling die een vervroegde uittreding stimuleert, moet worden herbekeken. Er moet een totaalplan worden opgesteld met maatregelen die ertoe moeten leiden de duur van een loopbaan, die gemiddeld 36 jaar bedraagt, wat 5 jaar onder het Europese gemiddelde ligt, aanzienlijk te verhogen en de gemiddelde uitstapleeftijd op te trekken.

Waarom bijvoorbeeld zouden we niet kunnen gaan naar een systeem waarbij bedrijven die herstructureren het aantal arbeiders dat moet

l'élaboration d'un statut unique.

Les partenaires sociaux ont eu suffisamment de temps pour mettre un terme à la distinction entre ouvriers et employés. C'est une des conditions à remplir pour rendre les fonctions techniques plus attrayantes aux yeux des jeunes.

Le relèvement du taux d'emploi constitue un défi de taille. Le coût du travail doit être réduit, la combinaison de l'activité professionnelle et de la vie de famille doit être rendue plus attrayante et la disponibilité des travailleurs doit être accrue. Il faut mettre en œuvre une politique énergique qui requerra des efforts de tous. Pour faire face à la diminution spectaculaire de la population active après 2010, il faudra un changement des mentalités. La population doit être informée de la gravité de la situation et des décisions doivent être prises. Il faudra pour cela faire preuve de courage politique. Mais je ne nourris guère d'espoir car lorsqu'il s'agit de dossier à valeur symbolique, les partenaires sociaux témoignent de bien peu de flexibilité. Le ministre Vandembroucke a même renoncé devant l'entêtement des partis francophones. L'actuel ministre de l'Emploi n'y changera rien. La réforme du marché du travail ne pourra dès lors porter ses fruits que lorsque les compétences auront été régionalisées. Sinon, la Flandre restera, elle aussi, sur le carreau.

afvloeien spreiden over de verschillende leeftijdsgroepen in het bedrijf? Hiermee vermijdt men de massale uitstoot van alleen oudere werknemers die voor de rest van hun actieve leven geparkeerd worden in de sociale zekerheid. De kans dat de jongeren die het slachtoffer zijn van een herstructurering opnieuw een job vinden is nu eenmaal veel groter.

Wat de hoge lasten op arbeid betreft, ook hier dienen verdere stappen gezet te worden. Wil men de loonhandicap van 6 tot 8% ten opzichte van de concurrerende landen wegwerken, dan zullen extra lastenverlagingen inderdaad noodzakelijk zijn. Dan zijn de recent gevoerde discussies over het opnieuw invoeren van de veertigurige werkweek niet alleen meer naast de kwestie maar ook niet meer nodig. Het is alleen een middel om de loonkosten te verlagen op de kap van de werknemers en dat is voor het Vlaams Blok ontoelaatbaar.

Wel moet er dringend een regeling komen die op een flexibele manier arbeiders toelaat om op vrijwillige basis extra overuren te werken zonder dat men onmiddellijk terechtkomt in het zowel voor de arbeider zelf als voor de werkgever fiscaal nadelige systeem van de overuren. Los van deze afzonderlijke maatregelen moet inderdaad ook de mogelijkheid gecreëerd worden om de beroepsloopbaan soepeler in te vullen. Indien men bepaalde maatregelen gaat nemen die de vervroegde uittreding gaan afremmen, dan is ook van de kant van de werkgevers flexibiliteit nodig. Langer werken gaat niet samen met nog meer stress en nog meer druk. Die situatie is nu al op vele plaatsen onhoudbaar. We moeten af van de situatie waarin het arbeidsvolume zoveel mogelijk wordt geperst uit mensen tijdens hun middelbare leeftijd. Er moeten meer mogelijkheden gecreëerd worden om tijdelijk de beroepsloopbaan te onderbreken. Er moeten meer flexibele regelingen komen voor de combinatie van arbeid en gezin. Dergelijke maatregelen, die een tijdelijke vermindering of onderbreking van de arbeid toelaten, zullen er inderdaad mee voor kunnen zorgen dat de mensen niet zo vlug uitgeblust raken en dat de drang naar het definitieve verlaten van de arbeidsmarkt vermindert.

Uiteraard hebben dergelijke maatregelen enkel zin als aan het einde van de rit het totale arbeidsvolume of de totale beroepsloopbaan gemiddeld met enkele jaren kan worden verlengd. Dit vraagt echter ook flexibiliteit van de ondernemers. Het al dan niet vervroegd uittreden kan ook afhankelijk gemaakt worden, zoals door verschillende mensen en instanties al is gesuggereerd, van de globale levensloopbaan, al dient gezegd dat steeds in bijzondere modaliteiten moet worden voorzien voor zware en ongezonde beroepen.

Een ander aspect is de voortgezette opleiding en vorming. Op dit vlak hebben wij nog tal van mogelijkheden en moeten er bijzondere inspanningen worden gedaan. Het kan een belangrijke factor zijn om ook de oudere werklozen inzetbaar te houden. Met 6% oudere werknemers die deelnemen aan opleidingen is er nog een ganse weg te gaan, zeker als men dit vergelijkt met de 30% 55- tot 60-jarigen die in Zweden een opleiding volgen.

Er moeten niet alleen maatregelen worden genomen die verhinderen dat er een massale uitstoot is van oudere werknemers, er moeten initiatieven genomen worden die mensen toelaten om ook na de pensioengerechtigde leeftijd te werken zonder dat dit effect heeft op

de hoogte van hun pensioen. We pleiten er dus voor dat het pensioen op 65 een verworven recht is en dat er dus onbeperkt mag worden bijverdiend.

Wat de inzetbaarheid van onze actieve bevolking betreft, is er nog heel wat werk aan de winkel. Het staat buiten kijf dat er momenteel een onevenwicht is tussen de rechten en de plichten van niet-actieven. Het is in het verleden altijd zo geweest dat we een stelsel van werkloosheidsverzekering hadden dat niet beperkt was in de tijd zoals in de meeste andere landen. Bovendien was het tevens zo dat ons werkloosheidsbeleid een uitkeringsbeleid was. Daarmee was de kous af. Opleiding en begeleiding waren en zijn trouwens nog steeds ondermaats.

Een dergelijk systeem is gedoemd om te ontsporen. Het heeft uiteindelijk geleid tot een situatie waarbij het overgrote deel van de werklozen aan zijn lot werd overgelaten en er weinig begeleiding werd geboden om zich opnieuw zo vlug mogelijk op de arbeidsmarkt te begeven.

Anderzijds hebben we ook een groep van werklozen gecreëerd die helemaal niet meer geïnteresseerd is om nog een steentje bij te dragen tot de welvaart. Die werklozen hebben zich eigenlijk geparkeerd in de sociale zekerheid. Het moet gezegd dat de vorige minister van Werk gepoogd heeft het tij te doen keren.

Wij hebben altijd onze steun toegezegd aan een beleid dat gebaseerd is op rechten en plichten. Maar wat zien wij? Telkens het debat werd gevoerd of als er maatregelen genomen moesten worden, stond socialistisch Wallonië op zijn kop. Al vlug werd een beleid van rechten en plichten afgeschilderd, vooral langs Franstalige kant, als een heksenjacht op werklozen. De sfeermakerij daarrond blijft in Franstalig België duren.

Mevrouw de minister, u zult het moeilijk hebben om de weg van het beleid van uw voorganger verder te kunnen bewandelen. De Scandinavische landen bewijzen echter dat dat de enige manier is om een actief arbeidsmarktbeleid te voeren. Het moet gaan om degelijke uitkeringen om het verlies aan inkomen uit arbeid te compenseren, en dat tot een nieuwe job werd gevonden. Tijdens die werkloosheidsperiode moeten de werklozen recht hebben op een degelijke persoonlijke begeleiding, kansen tot opleiding, scholing, herscholing, enzovoort. Indien wij zo'n beleid voeren is het ook maar het recht van de maatschappij om op gezette tijden te vragen wat men met de geboden kansen heeft aangevangen. Indien men de geboden kansen niet wil benutten, dan moet men durven stellen dat op dat moment het engagement van de overheid stopt, met als gevolg het verlies van de uitkering. Enkel op zo'n manier kunnen wij de solidariteit tussen werkenden en niet-werkenden blijven verantwoorden. Enkel op die manier kan het systeem van uitkeringen die onbeperkt zijn in de tijd, overeind blijven. Dat is de logica zelve.

Maar vooral in het Zuiden van ons land zien ze dat anders. Van zo'n rechten-en-plichten-benadering willen zij absoluut niet weten. De weerstand is immens groot. Het socialistisch en collectivistisch Wallonië, waar het cliëntelisme verheven is tot een nationale sport, hebben er natuurlijk alle belang bij om de hangmatmaatschappij die zij zelf hebben gecreëerd in stand te houden en zelf te cultiveren, als

de factuur uiteindelijk toch door de anderen, namelijk de Vlamingen, wordt betaald. Het is duidelijk dat men een groot deel van de werklozen in Wallonië niet aan werk moet helpen, maar aan het werk moet zetten. Wij kunnen tevens niet blijven aanvaarden dat Vlaamse werklozen strenger behandeld worden dan Waalse werklozen.

Collega's, in het kader van een efficiënt arbeidsmarktbeleid in het algemeen en wat betreft de invulling van bijvoorbeeld de knelpuntberoepen in het bijzonder, wil ik van de gelegenheid ook gebruik maken om er voor de zoveelste keer voor te pleiten om dringend werk te maken van het eenheidsstatuut. Ons land is zowat het enige land in de Europese Unie waar de wet nog steeds onderscheid maakt tussen arbeiders en bedienden. Tussen de uitspraak van het Arbitragehof in 1993 aangaande dat dossier en vandaag, is er al heel wat inkt gevloeid. Telkens werd het probleem ontweken of op de lange baan geschoven. In april 2000 werd door de Kamer nog unaniem een motie goedgekeurd. Dat kwam ter sprake tijdens de CAO-onderhandelingen van 2001-2002. Daar kwam men er niet uit, en het dossier werd dan maar doorgeschoven naar de Nationale Arbeidsraad, die tegen eind 2001 met concrete voorstellen zou komen. Ondertussen zijn we, na veel uitstel en beloftes, bijna eind 2004.

Mevrouw de minister, ik wil u vragen om ook in dat dossier de teugels in eigen handen te nemen. Ik denk dat de sociale partners tijd genoeg hebben gehad om met concrete voorstellen te komen. Ik wil u dan ook vragen welke concrete stappen u zult zetten om dat onderscheid, dat dateert van het begin van het industriële tijdperk, eindelijk op het heffen.

Zij hebben 5.000 vacatures binnen de termijn van 5 jaar. Het gaat uiteraard naast hooggeschoolden ook om pijpfitters, lassers, kraanvoerders, monteurs, enzovoort. Het probleem is dat zij op dit ogenblik geen jongeren vinden die voldoende belangstelling hebben voor die technische beroepen. Het minderwaardige statuut van arbeiders ten opzichte van dat van bedienden speelt ongetwijfeld een belangrijke rol. Dringende vooruitgang in het dossier is dan ook geboden om zo de aantrekkelijkheid van vooral technische beroepen te verhogen.

Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, mijnheer de minister, collega's, samenvattend kan ik zeggen dat het optrekken van de werkgelegenheidsgraad om de gevolgen van de vergrijzingsproblematiek betaalbaar te houden, maar ook in het algemeen om een echte actieve welvaartstaat te creëren een grote uitdaging zal worden. Er zullen op korte termijn beslissingen moeten worden genomen om de arbeidskosten verder te verlagen, om de kwaliteit van arbeid en loopbaan te verbeteren, om meer te investeren in opleiding en vorming, om vervroegde uittreding tegen te gaan en de inzetbaarheid van werklozen te verhogen, enzovoort. Er zal kortom een nieuw arbeidsmarktbeleid moeten worden gevoerd dat van iedereen een inspanning zal vragen, inspanning die nodig zal zijn om die nieuwe weg in te slaan. Ik meen dan ook dat op de schouders van diegenen die weigeren een nieuwe weg in te slaan op het vlak van innoverend werkgelegenheidsbeleid een grote verantwoordelijkheid rust. Veel tijd hebben wij niet meer. Na 2010 zal er immers een enorme daling zijn van het aantal potentiële actieven, omdat de babyboomers stilaan de pensioenleeftijd zullen bereikt hebben.

Het zal er vooral ook op aankomen een mentaliteitswijziging te creëren bij iedereen die nauw betrokken is bij het functioneren van de arbeidsmarkt. Via uitgebreide communicatie moeten zij bewust gemaakt worden van de ernst van de zaak. Het is immers niet vijf voor twaalf maar al vijf na twaalf. De grootste hervormingen die noodzakelijk zijn, kunnen niet gerealiseerd worden zonder ieders actieve medewerking. De sociale partners zullen in een geest van partnership belangrijke knopen moeten doorhakken. Ten laatste, zal het ook veel politieke moed van onze beleidsmensen vergen om de noodzakelijke stappen te ondernemen. Maar ik moet eerlijk zeggen dat ik er geen goede hoop op heb. Er is een verschil tussen vrije tribunes schrijven, grote theorieën opzetten over hoe het allemaal zou moeten en dan de daad niet bij het woord willen voegen. Het is die indruk die bij mij blijft hangen.

Ik stel vast dat de verschillende sociale partners weinig flexibel zijn wanneer het gaat over hun symbooldossiers. Ik stel vast dat ook de politieke slagkracht tot een minimum is herleid. De vorige minister van Werk, Frank Vandenbroucke, is zelfs gaan lopen. Hij is vooral gaan lopen omdat de weerstand van de Franstaligen te groot was telkens hij een aantal hervormingen van de arbeidsmarkt in het vooruitzicht stelde. Of het nu ging over de hervorming van de werkloosheidsverzekering, de dienstencheques, en in verkiezingstijd zelfs de vraag om de werkloosheidsverzekering en het hele werkgelegenheidsbeleid te regionaliseren, telkens stootte hij op het njet van de Di Rupo's en andere Onkelinx'en van deze wereld. Het behoud van het status-quo is voor de Franstaligen immers te belangrijk. Het zou mij verwonderen dat de huidige minister van Werk daarin enige verandering zou kunnen brengen.

Het is al jaren duidelijk dat wij anders moeten denken over hoe onze economie moet draaien en onze arbeidsmarkt moet functioneren. Om de hervormingen door te voeren die ons moeten leiden naar een flexibele arbeidsmarkt hebben wij een beleid nodig dat afgestemd is op de noden van de arbeidsmarkt.

Elke analyse, elke studie, elke conferentie over de hervorming van de arbeidsmarkt wijzen op het belang van een regionalisering. Het is dan ook hoog tijd, collega's, dat wij als Vlamingen op tafel slaan en de noodzakelijke institutionele hervormingen afdwingen. Na de woorden moeten nu eindelijk maar eens de daden volgen. Wil het socialistische Wallonië niet mee, dan blijft het maar achter, zou ik zeggen. Zo niet, denk ik, zijn wij ook in Vlaanderen op weg de trein definitief te missen. Zo niet, denk ik, zijn wij bezig onze eigen welvaart en ons eigen welzijn op het spel te zetten en de toekomst van onze kinderen te hypothekeren.

04.11 Jean-Marc Delizée (PS): Monsieur le président, madame et monsieur les ministres, chers collègues, avant toute chose, je voudrais m'associer aux remerciements qui ont été adressés par les intervenants précédents. Je le fais à mon tour, au nom de mon groupe, à la fois aux experts qui ont accompli un travail gigantesque, à toutes les personnes qui ont été invitées dans notre commission à quelque titre que ce soit, à la secrétaire et aux services administratifs de notre commission, à notre président M. Bonte, qui était à l'initiative de ce travail et qui a animé nos débats, sans oublier nos deux rapporteurs.

04.11 Jean-Marc Delizée (PS): Eender welke voorspelling inzake de demografische evolutie tijdens de komende decennia en de ermee gepaard gaande kosten, moet met de nodige omzichtigheid worden geïnterpreteerd.

Vermits de vergrijzing één van de grootste uitdagingen voor onze

Monsieur le président, en ce jour de rentrée avancée, voilà un débat prospectif, un débat essentiel pour l'avenir de notre pays. On sent bien que chaque intervenant s'y implique avec enthousiasme et conviction, même si avec l'heure qui avance, la marée est plutôt descendante au sein de l'assemblée.

Il y a tant à dire. Il y a tant à dire mais je vais essayer de résumer, de condenser dans une intervention pas trop longue la position du groupe socialiste dans ce dossier.

Je ferai tout d'abord une première remarque pour rappeler que toutes prévisions sur l'évolution démographique et sur les coûts y afférents doivent être interprétées avec prudence. De telles études, si elles sont nécessaires, sont néanmoins sensibles aux éventuelles erreurs de la valeur initiale des paramètres utilisés. Qu'il s'agisse du nombre de naissances, qu'il s'agisse de la durée de vie, qu'il s'agisse de la croissance économique, il est évident que s'il y a des erreurs sur les paramètres utilisés au point de départ, ces erreurs, accumulées sur une longue période, peuvent se muer en de profondes divergences. Plusieurs experts ont insisté sur ce point. Ils ont eu l'honnêteté intellectuelle de le faire et il me semblait utile de le souligner d'emblée.

Les Romains consultaient les augures, nous consultons les experts. Je reconnais que c'est nettement plus scientifique mais, même pour ces derniers, prédire l'avenir reste aléatoire.

Partant du constat que le vieillissement représente un défi majeur pour notre société, je voudrais articuler mon intervention sur quelques grands axes stratégiques qui doivent faire de l'évolution démographique une victoire sociale. En effet, nous devons l'allongement de l'espérance de vie de notre population à l'amélioration des conditions de vie et de travail, nous le devons aux progrès de la médecine et de la gériatrie en particulier. Il s'agit donc d'une évolution positive car le vieillissement ne doit pas toujours être analysé en termes de coûts supplémentaires mais aussi sous l'angle de l'énorme potentiel de participation, connaissance, compétence, expérience qu'une telle évolution apporte à notre société. Le défi qui est devant nous consiste à transformer cette réussite humaine en une réussite sociétale, de sorte que tout ce potentiel puisse contribuer à la prospérité de notre pays pour que le "vivre plus" se traduise en "vivre mieux".

Le premier axe de mon intervention concerne la réduction de la dette publique et le financement du vieillissement.

L'équité entre les générations plaide pour une réduction maximale de la dette publique pendant la période de pression démographique relativement limitée, soit celle qui se termine vers 2015.

En effet, nous ne pouvons pas perdre de vue que, bien que la situation de notre pays ne sera pas tellement différente de celle des autres pays industrialisés en termes de transferts ascendants, l'escalade de notre dette publique dans les années quatre-vingt s'ajoute à cette dette implicite que constitue le vieillissement démographique.

samenleving vormt, wil ik stilstaan bij een aantal strategische krachtlijnen die de demografische evolutie tot een maatschappelijk succes moeten maken, waarbij de mens niet alleen langer maar vooral beter leeft.

Wat de verlaging van de overheidsschuld en de financiering van de vergrijzing betreft, vereist het principe van de intergenerationele billijkheid dat de schuld zoveel mogelijk wordt teruggebracht tijdens de periode dat de demografische druk relatief beperkt is, met name tot ongeveer 2015.

Het probleem kan op twee manieren worden aangepakt. Hetzij, en dat zou voor ons onaanvaardbaar zijn, door de huidige pensioenbedragen terug te schroeven, hetzij door de overheidsschuld versneld te verminderen. De tweede piste is de juiste, omdat zij tegemoet komt aan het fundamentele beginsel van de solidariteit, dat op de inspanningen van alle generaties is gestoeld.

Dit gezegd zijnde, zullen de schuldvermindering en het behoud van het begrotingsevenwicht wellicht niet volstaan om de aangekondigde vergrijzing het hoofd te bieden.

Door de oprichting van een zilverfonds geven we het signaal dat we thans over de nodige middelen beschikken om de gevolgen van de vergrijzing op te vangen. Dit fonds vertoont ook een aantal tekortkomingen. Zo zullen de financieringsbronnen ongetwijfeld herbekeken moeten worden. In de huidige stand van zaken hangen ze teveel af van de politieke en economische evolutie terwijl het probleem in se structureel is.

Wat niet betekent dat we ons aansluiten bij de aanbevelingen van het Planbureau en van de

Il n'existe en substance que deux manières d'aborder le problème. La première - et ce serait bien entendu totalement inacceptable pour nous - serait l'abaissement des pensions actuelles. La seconde est la réduction accélérée de la dette publique. Cette piste est celle que nous devons suivre parce qu'elle répond à une exigence fondamentale, celle de la solidarité impliquant l'effort de toutes les générations. Depuis une dizaine d'années, les gouvernements successifs se sont engagés résolument dans cette voie, le futur recours aux moyens du fonds de vieillissement étant d'ailleurs conditionné par le degré d'endettement du pays.

Cela étant dit, la réduction de notre dette et le maintien de l'équilibre budgétaire de l'ensemble des pouvoirs publics ne suffiront sans doute pas pour faire face au vieillissement annoncé. La constitution de réserves dans un fonds "argenté" donne clairement le signal que des moyens nécessaires sont dès à présent dégagés, afin de compenser les conséquences du vieillissement, notamment lorsque la génération du baby-boom de l'après-guerre partira à la retraite.

Mais si le fonds de vieillissement a aujourd'hui ses atouts, il a aussi ses faiblesses. En premier lieu - le groupe socialiste a souvent insisté sur ce point -, il nous faut adopter en cette matière une discipline tangible si nous voulons aborder sereinement les années 2010-2030. Dès lors, il serait sans doute nécessaire de réévaluer les sources de financement. Celles-ci sont actuellement trop dépendantes des évolutions politiques et économiques par rapport à un problème qui est fondamentalement structurel. Renvoyer la décision sur le montant annuel à affecter à l'évaluation du surplus budgétaire et des excédents estimés de la Sécurité sociale peut conduire à laisser des contraintes à court terme prendre le pas sur des contraintes à long terme.

Certes, il existe cette obligation de rédiger une note annuelle sur le vieillissement, dont les recommandations sont insérées dans l'exposé général du budget des dépenses. C'est sans doute une garantie de transparence, entre autres pour le parlement et les partenaires sociaux. Mais il ne s'agit là que d'une troisième étape sur la base de laquelle sont ou ne sont pas accordés des moyens au fonds de vieillissement, puisque son alimentation reste tributaire d'une évaluation budgétaire dans son ensemble. Cela ne signifie pas que le groupe socialiste partage les recommandations du Bureau du plan et du Conseil supérieur des Finances, dont le scénario implique que l'on consacre quasiment toutes les marges budgétaires au financement des futures pensions. D'un point de vue éthique, il nous semble que la priorité accordée aux futurs pensionnés doit être équilibrée et, surtout, qu'elle doit s'insérer dans un véritable projet de société.

L'extension de la solidarité dans les moyens qu'on lui consacre et aussi dans le temps où elle se déploie n'est soutenable qu'au prix de l'intégration socio-économique des nouvelles générations. En effet, quel serait le sens d'une société qui accentuerait à l'extrême le poids des transferts ascendants et qui - par voie de conséquence - n'investirait plus dans les domaines de la santé, de l'éducation, de la formation ou de l'emploi, à titre d'exemple?

Deuxièmement, la possibilité de financement additionnel par les bonis de la sécurité sociale nous semble une hypothèse contestable. Même s'il s'agit de l'argent de la sécurité sociale pour la sécurité sociale de

Hoge Raad van Financiën die willen dat we bijna de volledige begrotingsruimte gebruiken voor de financiering van de toekomstige pensioenen.

Daarnaast zijn we van oordeel dat de mogelijkheid van een bijkomende financiering via de overschotten in de sociale zekerheid weinig haalbaar lijkt.

Wat de pensioenen betreft kunnen de werknemers die vandaag op pensioen gaan zich verheugen op een langer leven. En daarnaast willen ze nog een en ander bereiken op het vlak van de levenskwaliteit.

De pensioenstelsels moeten dus de evolutie volgen van de gepensioneerden die hun tijd almaar actiever doorbrengen. Dat veronderstelt een versterking van de eerste pijler die een voldoende hoog inkomen voor iedereen moet garanderen.

De wettelijke pensioenstelsels zullen niet volstaan om de koopkracht aan te zwengelen. De PS-fractie is voor de sectorale pensioenplannen, op voorwaarde dat de eerste pijler de basispijler blijft, dat de voorrang wordt gegeven aan het maatschappelijke solidariteitsbeginsel en dat de democratisering van de toegang tot de aanvullende pensioenen een belangrijk aandachtspunt wordt.

Wat de solidariteit tussen de generaties betreft, bestaan tussen de bejaarden enorme verschillen. Daarom mogen we de bestaande solidariteitsbijdrage niet lichtzinnig voor andere vormen van solidariteit inruilen.

Wanneer we de uitdaging van de vergrijzing willen aangaan, zullen we de gezondheidszorg anders moeten organiseren. Als we voor een evenwichtig aanbod van acute en chronische zorgverstrekking willen zorgen, moeten de

demain, il faut rappeler que, pendant les années 1980 et 1990, la sécurité sociale a durement contribué à l'assainissement des finances publiques, entre autres par la diminution systématique de la subvention de l'Etat.

Aujourd'hui, alors que l'Etat recueille les fruits de sa politique budgétaire, un juste retour des choses nous paraît légitime.

Le deuxième volet de mon intervention concerne les pensions. Les travailleurs qui partent, aujourd'hui, à la retraite ne peuvent pas seulement espérer vivre plus longtemps. Ils ont aussi des aspirations légitimes dans le cadre de ce que l'on appelle la qualité de vie, en termes de mobilité, de loisirs, d'activités, d'acquisition de connaissances et même de travail. Il est donc fondamental que l'évolution des systèmes de pensions soit en adéquation avec ces retraites de plus en plus actives, ce qui suppose en premier lieu de conforter le premier pilier qui doit garantir un revenu suffisant pour tous.

Par rapport à la demande d'un pouvoir d'achat supplémentaire, il est illusoire de penser que les régimes légaux seuls suffiront. Aussi, le renforcement et le développement des plans sectoriels de pensions sont une priorité partagée par le PS pour autant que trois conditions soient réunies:

1. Le premier pilier est et doit rester le pilier fondamental de notre société. L'objectif d'un revenu de remplacement raisonnable après la mise à la retraite doit d'abord être concrétisé par la liaison au bien-être des plafonds de rémunération et des pensions elles-mêmes. Le conclave d'Ostende, la réunion exceptionnelle du gouvernement à Ostende a marqué un tournant décisif par rapport à cette question.
2. La priorité absolue doit toujours être accordée aux engagements sociaux qui impliquent solidarité, égalité des travailleurs et limitation stricte des possibilités d'opting out.
3. Il importe de concentrer les efforts sur la démocratisation de l'accès aux pensions complémentaires, car la loi actuelle, malgré ses incitants, met inévitablement les secteurs en position de concurrence et ne s'adresse pas à toutes les catégories de travailleurs actifs.

Il y a aussi un autre débat qui concerne la solidarité intragénérationnelle. Il faut être conscient que les fortunes sont essentiellement concentrées en haut de la pyramide des âges. L'inégalité au sein des personnes âgées est considérable et ne cesse d'ailleurs de s'amplifier. Ceci nous amène à une extrême prudence quant à la suppression de la cotisation de solidarité qui, si elle ne répond que de manière fort approximative à l'impératif de solidarité, n'en demeure pas moins un mécanisme qui dépasse les régimes et les piliers et qui permet de générer des moyens pour relever les pensions les plus modestes. Mais nous pensons aussi que d'autres formes de solidarité devront être étudiées et mises en œuvre à l'avenir.

Le troisième volet important de notre débat concerne les soins de santé. Si nous voulons relever correctement le défi du vieillissement, il conviendra aussi d'adapter l'organisation des soins de santé. La prise en charge de la dépendance des personnes âgées constitue un des enjeux majeurs de l'avenir. Un bon équilibre est indispensable entre l'offre de soins aigus et l'offre de soins chroniques. De manière plus générale - et, monsieur le ministre, les dialogues de la santé ont insisté sur ce point -, nous devons structurer l'offre de soins en un

ambulante et de institutionele zorg op elkaar worden afgestemd en is er nood aan een betere coördinatie tussen alle medische en paramedische disciplines.

We moeten er echt voor kiezen personen die niet langer zelfredzaam zijn thuis te verzorgen. Er moeten tussenoplossingen worden gevonden tussen thuiszorg en verzorging in een instelling.

Voorts moeten de beroepen in de gezondheidszorg, en in het bijzonder het beroep van verpleegkundige, opnieuw aantrekkelijk worden gemaakt.

Ten slotte beklemtoont de PS-fractie dat het de plicht is van de overheid om het voortbestaan van een solidair gefinancierd stelsel van gezondheidszorg te garanderen. Zulks vereist een duurzame groei van de overheidsfinanciering. Daartoe moet men garanderen dat de uitgaven binnen de vooropgestelde grenzen blijven en dat de middelen efficiënt worden gebruikt. Wij moeten ons bezinnen over een allesomvattender financieringswijze. Het is onrealistisch om opnieuw te kiezen voor een scenario waarbij de uitgavengroei tot 2 of 3% wordt beperkt.

In vergelijking met de overige Europese lidstaten kent onze arbeidsmarkt een structurele achterstand. De PS-fractie trekt lering uit het verleden en vindt de idee dat alle inspanningen op de oudere werknemers moeten worden toegespitst, niet zaligmakend. Wij delen geenszins de overtuiging dat een verhoging van de wettelijke pensioenleeftijd onontkoombaar is. Het spreekt voor zich dat men eerder maatregelen moet treffen met betrekking tot de leeftijd waarop een werknemer daadwerkelijk uit het beroepsleven stapt. Het komt erop aan het werk beter over de

ensemble cohérent de services et d'activités offerts par des prestataires qui collaborent ensemble et qui garantissent à tous les patients un ensemble de soins de qualité dispensés à l'endroit le plus adéquat.

Il existe actuellement un problème important en ce qui concerne la prise en charge globale des personnes âgées en manque d'autonomie. Il faut donc tendre vers une politique transmurale et transsectorielle des soins, ce qui suppose, d'une part, une liaison entre l'ambulatoire et l'institutionnel et, d'autre part, une meilleure coordination entre toutes les disciplines médicales et paramédicales. S'adapter au vieillissement suppose que la première ligne soit organisée de telle sorte que la possibilité de rester chez soi quand on le désire devienne une véritable option pour les personnes qui perdent leur autonomie. Parallèlement, des solutions intermédiaires entre le maintien à domicile et l'admission en institution doivent être développées. Pour les personnes qui ne peuvent plus vivre seules, un nouveau concept intégré de logement et de soins est hautement souhaitable, car la distinction actuelle entre les maisons de repos, d'une part, et les maisons de repos et de soins, d'autre part, est aujourd'hui totalement obsolète, en raison du développement rapide de la mixité des populations au sein de ces institutions.

Par ailleurs, il nous paraît aussi essentiel que les professions de la santé retrouvent l'attractivité nécessaire pour apporter une réponse à la rareté du personnel qualifié, sans quoi il se posera, à terme, un sérieux risque pour le fonctionnement du secteur tout entier. Ce chapitre pose la question de la poursuite de la rencontre des revendications du non-marchand et bien entendu de son incidence budgétaire et de ses modalités de financement. Je crois qu'il faut aussi rappeler que les "effets prix" pèsent considérablement dans le budget de l'assurance des soins de santé. En particulier, à cet égard, les conditions de travail, la qualité de vie des praticiens de l'art infirmier doivent être une préoccupation essentielle, car cette problématique est directement liée à l'image de la profession et à la qualité des soins. On plaide donc pour une meilleure structuration, une clarification des tâches infirmières et des autres professionnels, si on veut éviter des glissements vers des professions ne subissant pas de pénurie de recrutement, auquel cas se poseraient des problèmes évidents de sécurité, de qualité de soins et de responsabilité.

Enfin, le groupe socialiste veut insister sur le fait que l'autorité a, vis-à-vis de toutes les générations, le devoir de garantir la pérennité de soins de santé financés solidairement. Pour ce faire, il faut une croissance durable du financement public en tant qu'élément de gestion des dépenses publiques tournées vers l'avenir. Pour continuer de justifier des dépenses croissantes, deux conditions doivent être remplies. D'un côté, il faut donner des garanties que les dépenses restent dans les limites des budgets convenus. De l'autre, les moyens doivent être utilisés de manière efficiente dans l'intérêt des patients. Pour atteindre ces deux objectifs, il y a toute une réflexion à mener sur un financement plus global basé sur l'état de santé de la personne, soit sur un financement qui évite de découper le patient en fonction de ses pathologies. Certes, l'approche spécialisée de la grande dépendance et des maladies chroniques se justifie par l'évolution des connaissances et des spécificités de prise en charge, mais elle doit nécessairement être combinée avec une autre approche davantage axée sur l'ensemble des problèmes de santé du

volledige loopbaan te verdelen, zodat de gemiddelde duur ervan toeneemt.

Dit alles vereist een grondige mentaliteitswijziging bij de werkgevers. Enerzijds klagen zij over het feit dat de sociale zekerheidskosten de pan uit swingen en pleiten zij ervoor het systeem van de brugpensioenen te ontmantelen, anderzijds verstoten zij de vijftigers van de arbeidsmarkt.

Een transversaal, samenhangend en echt stimulerend beleid is het enige middel om de werkgelegenheidsgraad van de senioren tegen 2010 op te trekken.

Ons land bereidt zich sinds enige tijd voor op de komende uitdagingen. Het jaar 2004 biedt ons wellicht een uitgelezen kans om maatregelen te nemen. Er werden immers nieuwe gewest- en gemeenschapsregeringen gevormd, er zijn onderhandelingen over een nieuw interprofessioneel akkoord op til en de economie trekt aan.

De maatschappelijke actoren hebben al te vaak de neiging de mensen op grond van hun leeftijd in hokjes te stoppen. Daadwerkelijke solidariteit tussen de generaties is echter slechts mogelijk wanneer elke generatie in de vorige zowel een ontwikkelingsmoment als de grondslag van haar eigen bestaan erkent.

Met dit debat is niet alles gezegd. We wensen dat het een tussenstap moge zijn, een baken misschien, en dat het de basis mag vormen voor beleidsmaatregelen waardoor ons land de uitdagingen van morgen zal kunnen aangaan.

patient y compris l'aspect prévention.

En aucune manière, notre groupe ne cautionnera des idées qui tendent à opposer le vieillissement démographique et les soins de santé. Compte tenu des attentes du secteur et des patients, un retour de la limitation de la croissance de l'ordre de 2 à 3% est donc un scénario irréaliste et anti-solidaire dans ses multiples conséquences.

J'en arrive au quatrième volet, l'emploi.

Ce n'est plus un secret pour personne que notre marché de l'emploi accuse un retard structurel sur celui des autres Etats membres de l'Union européenne. Les rapporteurs ont cité des chiffres. Ils figurent dans les documents et le vaste dossier qui nous est soumis. L'âge effectif moyen auquel on quitte le marché du travail est de 58 ans en Belgique, soit deux ans plus tôt que dans les autres pays de l'Union. Selon l'OCDE, la durée moyenne d'une carrière en Belgique s'élève à 36 ans pour 42 ans en Allemagne, 43 ans aux Pays-Bas et au Danemark, et 44 ans en Suède.

En ce qui concerne le travail des aînés, notre groupe est d'avis qu'il est illusoire de penser que la concentration des efforts sur ce groupe cible permettra de résoudre tous les problèmes. Les chiffres du chômage des femmes, du chômage des allochtones et, depuis peu, du chômage des jeunes méritent aussi une attention soutenue. Il faut tirer les leçons du passé: le relèvement de l'âge de la prépension n'a pas endigué le flux ou l'afflux massif des chômeurs âgés et n'a certainement pas profité aux jeunes demandeurs d'emploi. L'augmentation de l'âge de la retraite des femmes permet certes de réaliser une économie budgétaire mais elle est entièrement neutralisée par les sorties anticipées via l'invalidité, le chômage ou la prépension. Malgré une volonté affichée de lutter contre les discriminations à l'embauche, le taux de chômage des allochtones représente, dans notre pays, le double de la moyenne européenne.

Notre groupe ne partage absolument pas l'idée, pourtant trop souvent avancée, selon laquelle le relèvement de l'âge légal de la pension serait inéluctable dans notre pays. Le problème ne se situe pas là. Non seulement une telle manière de procéder serait contre-productive au regard des aspirations des travailleurs et de la réalité du marché du travail mais elle ne ferait qu'exacerber le recours aux multiples systèmes qui permettent la retraite anticipée. La question n'est donc pas de savoir si l'âge de 60 ou même de 65 ans doit être un impératif pour chacun. En cette matière, nous pensons qu'il faut faire preuve de réalisme et examiner les profils de carrière. La situation d'un ouvrier du bâtiment, qui a commencé à travailler en contrat d'apprentissage à 14 ou 16 ans, diffère fondamentalement de celle d'un universitaire qui a commencé à travailler 7 ou 8 ans plus tard. Il y a aussi toute une série de professions que personne ne peut exercer toute une vie durant.

Il est clair que c'est au niveau de l'âge effectif de la cessation d'activité qu'il convient d'agir. Il est nécessaire de mieux répartir le travail sur l'ensemble de la carrière, de sorte que la durée moyenne augmente. A cette fin, les formules d'interruption de carrière et de réduction du temps de travail ont été utilisées. Cependant, elles doivent être approfondies et davantage profiter aux jeunes générations. En effet, en lissant davantage les possibilités

d'interruption de carrière tout au long d'une vie professionnelle, on évite l'écueil d'une trop forte productivité entre 25 et 45 ans et, de cette manière, on tend à empêcher qu'après cet âge, la retraite anticipée s'impose comme un mode de vie et d'existence.

Tout cela implique un changement fondamental dans la mentalité des employeurs dont les discours et les pratiques se contredisent totalement. D'un côté, on entend parler du coût exorbitant de notre sécurité sociale, de l'obligation impérative de redresser le taux d'emploi des aînés et de la nécessité de freiner, voire de démanteler, les systèmes de prépension. Mais d'un autre côté, les entreprises poussent leurs quinquagénaires à sortir du marché de l'emploi, en bonne partie aux frais de la collectivité, se privant ainsi - et c'est paradoxal - d'un capital d'expérience et de savoir-faire fondamental.

A cet égard, je voudrais rappeler que des études ont fait apparaître qu'entre le droit à la prépension et le choix de l'exercer librement, il existe, dans la pratique, une nuance importante. Dans bon nombre de cas - et ce fut rappelé lors des auditions - il s'agit d'un "choix" contraint dans le chef du travailleur. Actuellement encore, dans certains milieux, les préjugés concernant les travailleurs âgés sont particulièrement tenaces et conduisent à des politiques massives de mise à la retraite anticipée, créant ainsi ce que d'aucuns ont appelé un "survieillissement social" alors même que le vieillissement biologique, lui, ne cesse de reculer.

Pour freiner la sortie anticipée du marché de l'emploi, il n'y a évidemment pas de recette miracle. C'est par une politique transversale, cohérente et réellement incitative que l'on pourra augmenter le taux d'emploi des seniors d'ici 2010. Il y a tout un champ d'actions à investiguer qui tient à la qualité des emplois des travailleurs âgés, au rythme de travail, à la mobilité professionnelle, à la formation, aux différentes formules de parrainage ou encore aux incitants financiers à la reprise d'un emploi.

Je voudrais terminer, monsieur le président, chers collègues, en rappelant que, comme tous, nous sommes bien conscients qu'il n'y a pas de temps à perdre pour apporter des réponses significatives aux quelques grands défis que je viens de parcourir. C'est oublier que notre pays se prépare, depuis un certain temps déjà, au vieillissement, de sorte qu'il est peut-être, et probablement, mieux préparé que d'autres aux évolutions démographiques. Les résultats positifs d'aujourd'hui sont dus non seulement à la concertation sociale mais aussi au consensus qui s'est dégagé à l'occasion de ces réformes.

Le travail n'est évidemment pas terminé. Il existe certains points préoccupants auxquels il y a lieu d'apporter des réponses structurelles à court terme. L'année 2004 peut être une année pleine d'opportunités, pour plusieurs raisons. Tout d'abord, une bonne politique des personnes âgées réclame, à tous les niveaux de compétence, une coordination de la politique à suivre; la formation de nouveaux gouvernements régionaux et communautaires offre cette possibilité. Ensuite, comme nous le savons, les partenaires sociaux s'appêtent à négocier un nouvel accord interprofessionnel dont le thème central sera précisément l'emploi des aînés. Ici aussi, il convient de le rappeler, l'entreprise ne sera couronnée de succès que s'il existe une assise sociale suffisamment grande. Enfin, la reprise

économique peut être mise à profit pour prendre des mesures structurelles en faveur du marché de l'emploi.

Par ailleurs, je voudrais insister une fois encore sur l'importance de reconsidérer la place de l'âge dans notre société. Les Nations unies ont un slogan mobilisateur: "Une société de tous les âges". Cela suppose que l'on conserve à la vie sa globalité et sa continuité à travers les âges. Trop souvent encore, les différents acteurs de notre société, qu'ils soient politiques, économiques, sociaux ou médicaux, raisonnent de manière trop segmentée. Cela confine finalement les individus dans des schémas spécifiques d'âge, depuis la petite enfance jusqu'à l'âge de la retraite, en passant par les périodes dédiées à l'apprentissage et au travail.

Nous devons nous interroger sur les conséquences de telles pratiques. La première est bien entendu l'extension de l'isolement qui frappe principalement les personnes âgées, mais il y en a une autre, plus grave encore, celle qui induit insidieusement une rupture de solidarité entre les générations. Une véritable solidarité générationnelle ne sera possible que si chaque génération reconnaît dans l'autre un moment évolutif et fondateur de sa propre existence.

Monsieur le président, le débat que nous tenons cet après-midi n'épuisera certainement pas le sujet. Puisse-t-il tout de même, avec ses recommandations, constituer une étape, peut-être une référence! Puisse-t-il modestement contribuer à orienter d'autres réflexions, mais aussi des décisions et des politiques qui permettront à notre pays de relever les défis de demain!

04.12 Jo Vandeurzen (CD&V): Mijnheer de voorzitter, het is natuurlijk nog wennen, zo de eerste keer na het reces, om een beknopte uiteenzetting te geven.

Mevrouw en heren ministers, ik ga kort een paar beschouwingen geven bij de situatie in onze ziekteverzekering. De analyse is overal gemaakt en staat ook in de aanbevelingen, met een aantal kritische bedenkingen over de data, de informatie waarover wij beschikken om de vraag te beantwoorden hoe wij onze ziekteverzekering voorbereiden op de behoeften die zullen groeien in het kader van de vergrijzing van onze bevolking.

Collega's, ik zou heel even met u willen teruggaan naar het ogenblik waarop paarsgroen en later paars aankondigde dat we in de ziekteverzekering een groei buiten de index zouden aanvaarden van 4,5%. Dat is een gigantisch groeipercantage en inderdaad, over al die jaren is het budget gestegen met ongeveer honderd miljard Belgische franken. Voor een overheid die weet dat er een probleem is met de ziekteverzekering en die met grote stelligheid weet wat de behoeften zullen zijn en dat er druk zal komen in niet alleen België, maar alle West-Europese landen, om de uitgaven te doen groeien, zou dergelijk moment van geaccepteerde budgettaire groei in de uitgaven het historische moment moeten zijn om twee vragen te beantwoorden. De eerste vraag zou dan moeten zijn: welk aanbod van zorg willen wij stimuleren en bevorderen in een langetermijnevolutie en in de wetenschap dat wij een groeipad kunnen uittekenen? Is dat de chronische zorg? Is dat de thuiszorg? Is dat de rustoordsector? Je zou veronderstellen dat op dergelijk moment de overheid een langetermijnperspectief uittekent in verband met de groei van de

04.12 Jo Vandeurzen (CD&V): Comment préparer l'assurance maladie pour faire face aux besoins grandissants qui résultent du vieillissement? L'arc-en-ciel et la coalition violette nous avaient annoncé que les dépenses dans le secteur de l'assurance-maladie augmenteraient de pas moins de 4,5% l'an. Et effectivement, le budget s'est accru de quelque 100 milliards de francs belges. Mais qu'est-ce que l'autorité publique a demandé en échange de cet engagement?

On pourrait s'attendre, en pareille situation, à ce qu'on mène une réflexion approfondie sur l'offre de soins qu'on souhaite promouvoir. Les soins chroniques? Les soins à domicile? Les maisons de repos? C'est en vain que j'ai cherché trace d'une telle vision à long terme dans les projets du gouvernement.

En outre, j'escomptais que l'on ferait comprendre au secteur que

uitgaven en de groei van het aanbod. Collega's, ik heb nergens in volle transparantie dat langetermijnplan, die geleidelijke sturing in het groeipad gezien.

Je zou ook verwachten dat op een moment waarop men aan de sector zegt dat er groei is, men tegelijkertijd aan de sector zou zeggen dat er maatregelen van structurele aard moeten komen om de uitgaven te beheersen. Wij gaan groeien, er gaat ruimte zijn voor extra financiering, maar we gaan dat ook gebruiken om van iedereen de medewerking te vragen om ervoor te zorgen dat op lange termijn de uitgaven onder controle blijven. En kijk, het doet zich weer voor! Het jaar is bijna gedaan en we gaan het budget weer overschrijden. We gaan dat repareren met een aantal maatregelen: de evergreens van de geneesmiddelensector, een verschuiving naar de toekomst van terugbetalingen van inhaalbedragen aan ziekenhuizen, enzovoort. Opnieuw is mijn vraag: wanneer hebben wij de opportuniteit genomen om met de sector te spreken over de diepgaande structurele dingen om op de lange termijn de uitgaven onder controle te houden, op het ogenblik waarop wij aan diezelfde sector zeggen dat wij ons engageren voor een enorm groeipad? Dat is niet gebeurd.

Zoals dit op tal van andere domeinen het geval is, is dit een historisch gemiste kans.

Eens te meer staat de sociale zekerheid onder druk. Er is onderfinanciering in de ziekenhuizen. Er zijn wachtlijsten inzake chronische zorg. Er is opnieuw een probleem met de consumptie van geneesmiddelen. De sociale eisen liggen op tafel. Het onbestemde gevoel overheerst ons dat het ten gronde een déjà-vu is en we er in de vier of vijf jaar van geaccepteerde enorme groei en prioriteitenstelling in het budget niet in geslaagd zijn zelfs maar kleine koerswijziging in de tanker van de ziekteverzekering te realiseren. Dit is, mijns inziens, een zeer groot probleem. Het probleem wordt nog pijnlijker bij het vaststellen van een selectieve lezing in de aanbevelingen van de punten die de experts hebben aangedragen.

Op de vraag waarop de ziekteverzekering zich moet voorbereiden om de zorgen die nodig zijn in het kader van een vergrijzende bevolking te kunnen dragen, is het onvoldoende, mijnheer de minister, te verwijzen naar de drie beleidsmodellen in België, in casu het aanbod van de diensten, de bijstand en de financiële of andere ondersteuning van de zorgverstrekkers, onder meer via tijdskrediet en dienstencheques.

Indien Vlaanderen een antwoord wil bieden op de vraag op welke manier het zorgaanbod moet worden uitgebouwd om de behoeften aan zorg in het kader van de toenemende vergrijzing tegemoet te kunnen treden, moet men rekening houden met een vierde instrument. Dat staat in de teksten van de experts. Vlaanderen heeft een instrument van zorgverzekering uitgebouwd.

In een debat in dit Parlement over de manier waarop de zorg moet worden uitgebouwd zodat de mensen de beste garantie krijgen op toegankelijke en betaalbare zorg dichtbij de thuissituatie, is het voor CD&V ondenkbaar dat de specifieke situatie van Vlaanderen niet aan bod komt. Wat de consumptie van de gezondheidszorg betreft - u kent de cijfers terzake -, hecht Vlaanderen meer belang aan thuiszorg en eerstelijnszorg terwijl Wallonië ontegensprekelijk een grotere

des mesures structurelles s'imposent pour maîtriser les dépenses à long terme. Au lieu de cela, le budget est une nouvelle fois dépassé et on se borne à adopter une mesure ici, à opérer un glissement là. Une fois encore, le gouvernement a laissé passer une occasion historique.

L'assurance-maladie est à nouveau sous pression et une fois de plus, nous ne sommes pas parvenus à modifier un tant soit peu le cap pour amener dans la bonne direction cet immense et lourd bâtiment. C'est un problème colossal.

Les recommandations des experts ont en outre été appliquées de manière très sélective. Il est tout de même inadmissible qu'il soit mentionné dans le rapport de commission que trois modèles politiques existent dans notre pays, alors que les experts ont souligné qu'il en existait un quatrième en Flandre, à savoir celui de l'assurance dépendance. Les chrétiens-démocrates estiment qu'il est inconcevable de ne pas aborder la situation spécifique de la Flandre lors d'un débat parlementaire. En ce qui concerne la consommation des soins de santé, la Flandre accorde plus d'importance aux soins à domicile et aux soins de première ligne. Quant à la Wallonie, plus de prestations techniques y sont fournies. Les citoyens ont besoin de soins sur mesure, ce qui nécessite que les spécificités de l'organisation et de la tradition des soins dans les différentes communautés soient respectées.

consumptie van technische prestaties vertoont. Het debat kan niet gevoerd worden indien het instrument van de zorgverzekering en de manier waarop het in Vlaanderen kan aangewend worden om niet-medische kosten te dekken niet ter sprake kan komen.

CD&V moet het belangrijk politiek signaal geven dat het debat over de vergrijzing en de gevolgen voor de gezondheidszorg niet gevoerd kan worden met een blinddoek op maar op basis van de vraag van de mensen die nood hebben aan naadloze zorg en niet aan “verkokerde” zorg opgesplitst in medische en niet-medische zorg, thuiszorg, intramurale zorg. Neen, mensen hebben behoefte aan naadloze zorg, zorg op maat. Voor CD&V is het duidelijk dat dit respect voor de eigenheid van de organisatie van zorg vereist en de tradities die bestaan in de verschillende Gemeenschappen. *(Een schril geluid doet zich voor)* Mijnheer de voorzitter, er lijkt hier een probleem te zijn.

De **voorzitter**: Ik stel het samen met u vast.

04.13 Jo Vandeurzen (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mocht ik dit scherp geluid hebben kunnen oproepen, zou ik reeds heel tevreden zijn.

De **voorzitter**: Mijnheer Vandeurzen, ik zal u blessuretijd toekennen.

04.14 Jo Vandeurzen (CD&V): Is er een dokter in de zaal?

De **voorzitter**: Het geluid kan ook weggaan zoals het gekomen is. U hebt het woord, mijnheer Vandeurzen.

04.15 Jo Vandeurzen (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijn tweede punt gaat over het probleem van de vermarkting van de zorg. Ik heb in de aanbevelingen gezocht naar de aankondiging van een debat over dat probleem. Ik vind het een probleem van een zodanig ernstige omvang dat wij ons daarover mijn inziens grondig moeten bezinnen. Wat zal de invloed zijn van de Europese regelgeving op de organisatie van onze gezondheidszorg? Hoe zullen wij vermijden dat er een gezondheidszorg op twee snelheden zal ontstaan onder druk van een regelgeving van diensten die onze gezondheidszorg op een ongenueanceerde manier in het debat over het vrij verkeer en de vrije markt van diensten zal brengen? Ik ben daarover zeer bezorgd, mijnheer de minister. Ik denk dat wij die bezorgdheid delen. Ik vind het jammer dat dat debat niet voldoende aandacht krijgt. Ook de manier waarop wij onze interne systemen moeten voorbereiden op de transnationale stromen, is niet voldoende in de aanbevelingen terug te vinden.

Ten derde, wat is het antwoord op de vraag naar de beheersing van de uitgaven? Ik kan in alle bescheidenheid misschien een paar suggesties doen. Ik denk dat het antwoord op de vraag hoe wij onze uitgaven in de gezondheidszorg beheersen, niet ligt in zeer lineaire macromaatregelen. Dat de overheid er lineair het mes zet of een aantal maatregelen oplegt, is mijn inziens niet het antwoord. U weet zeer goed dat de uitgaven in de ziekteverzekering worden gegenereerd door tienduizenden medische handelingen en beslissingen in de loop van elke dag. Als wij antwoorden moeten zoeken op de vraag naar een betere beheersing van de uitgaven, dan moet dat beleid zich richten op meer doelmatigheid op het microniveau. De incentives van financiële, juridische of andere aard moeten er zijn om op het microniveau van elke beslissing op het vlak

04.15 Jo Vandeurzen (CD&V): Dans le rapport, je cherche en vain une discussion sur la “commercialisation” des soins. Cet aspect me préoccupe pourtant au plus haut point. Comment la réglementation européenne influencera-t-elle l'organisation de nos soins de santé? Comment éviterons-nous de nous retrouver dans un système à deux vitesses? Dans les recommandations, je ne retrouve pas davantage de propositions quant à la manière dont nous préparerons notre système interne aux flux transnationaux.

Comment les dépenses pourront-elles être maîtrisées? Des mesures linéaires au macroniveau ne constitueraient-elles pas la réponse appropriée? Les dépenses dans le secteur de l'assurance-maladie sont la conséquence de dizaines de milliers de décisions médicales par jour. Il importe dès lors de renforcer l'efficacité au microniveau, auquel des incitants

van de gezondheidszorg het juiste gedrag, de juiste manier van handelen te stimuleren. Dat is de enige echte fundamentele benadering van ziekteverzekering. Wij moeten zorgen voor signalen om de betrokkenen bij elke handeling in het kader van de ziekteverzekering te responsabiliseren, opdat met de gestelde handelingen zowel de kwaliteit als het budget het best gediend zijn.

Minister Vandenbroucke heeft er in het Parlement tal van regelgevingen over de responsabilisering van de actoren in de zorg, de artsen, de ziekenhuizen enzovoort, doorgeduwd. Als wij na een aantal jaren kijken wat er met die maatregelen is gebeurd, moeten wij vaststellen dat nagenoeg geen enkel initiatief operationeel is op dit ogenblik. Dat is bijzonder erg. Het eerste wat moet gebeuren als men de mensen op microniveau wil aanzetten om verstandig te beslissen, is het responsabiliseren. Men moet de gevolgen kunnen inschatten van wat men doet. Minister Vandenbroucke heeft daarvoor initiatieven genomen. Samen met mevrouw De Block heb ik herhaaldelijk naar de resultaten daarvan gevraagd. Jammer genoeg is daarvan nog niets operationeel.

Guidelines en protocollen stimuleren en informaticatoepassingen implementeren, zodanig dat het shotten en het veelvuldig vragen van bepaalde technische prestaties onmogelijk worden, zijn fundamentele opties die moeten worden genomen om dit systeem op lange termijn overeind te houden.

Ik betreur dat op dat vlak te weinig initiatieven worden genomen en dat het debat over de niet-verklaarbare transfers in de ziekteverzekering nog altijd zagezegd weggemoffeld wordt onder het debat over de verantwoordelijkheid van de actoren. Als we dan vragen naar het operationele ervan blijkt dat er ten gronde nog niets is gebeurd.

Collega's, er zal volgens mij de volgende weken wel worden geïnterpelleerd over de niet-verklaarbare transfers en er zal op de borst worden geslaan. Ik lees al in de kranten dat bepaalde Vlaamse politieke partijen de minister van Volksgezondheid waarschuwen dat het hoogtijd is dat hij handelt. Er zal dan een gewone motie komen en men zal dan terug overgaan tot de orde van de dag. Mijnheer de minister, als het debat over de niet-objectiveerbare transfers die onder meer via uw responsabiliseringsmaatregelen moeten worden opgelost, niet wordt gevoerd en afgerond, dan doet uw discours over het feit dat de communautarisering van de ziekteverzekering als het ware een asociaal debat is, onrecht aan onze oprechte verontwaardiging en onze oprechte bezorgdheid.

Tot besluit ben ik van oordeel dat een historische kans werd verkeken door een dergelijke groei niet te koppelen aan fundamentele hervormingen. Een debat over de ziekteverzekering en de vergrijzing kan niet plaatsvinden zonder de participatie van de Gemeenschappen. Op wetgevend vlak moeten wij samen en in alle klarheid keuzes maken en bepalen wat wij als zorgaanbod willen in onze vergrijzende samenleving. Ik hoop dat wij, wat dat laatste betreft, alleszins nog de gelegenheid krijgen daarover in alle duidelijkheid met elkaar te debatteren.

Le **président**: Je vous propose d'écouter Mme Genot. Ensuite, je ferai une interruption de cinq minutes pour clôturer la séance de l'après-midi et ouvrir directement la séance du soir.

doivent être mis en place en vue de stimuler des comportements corrects. "Responsabilisation", voilà le mot-clé ! Sur l'ensemble des mesures assez radicales prises par le ministre Vandenbroucke dans ce domaine, une seule à peine s'est révélée opérationnelle. Je le déplore vivement.

Il faut élaborer des directives, conclure des protocoles, mettre en œuvre des applications informatiques pour contrer le "shopping" médical. Ce n'est qu'à ce prix que le système pourra se maintenir à long terme.

Je déplore qu'on esquive toujours le débat sur les transferts non objectivables au sein de l'assurance maladie. Il y aura assurément au cours des prochaines semaines des interpellations sur les transferts, après quoi on passera à l'ordre du jour par le dépôt d'une motion pure et simple. Il ne s'agit pas d'un débat asocial et l'esquiver, c'est nier le fait que nous nous en préoccupons sincèrement.

Enfin, j'estime qu'on a raté une occasion historique en ne couplant pas la croissance des dépenses à des réformes fondamentales. Il est impossible de mener un débat sur l'assurance maladie et le vieillissement sans dialoguer avec les Communautés. Des choix transparents doivent être posés.

Si nous gardons le rythme convenu, nous pourrions voter vers 20 heures, si cela convient à nos collègues.

04.16 Zoé Genot (ECOLO): Monsieur le président, tout d'abord, on peut se féliciter de tenir ce débat ici. On peut aussi féliciter les auteurs de cet excellent rapport très complet des auditions. Par contre, avouez que l'on discute ici de recommandations assez plates qui risquent de mourir dans un placard. J'espère que ce ne sera pas le cas. D'ailleurs, l'examen du budget nous donnera l'occasion de concrétiser ces recommandations avec, peut-être, les diverses propositions de loi déposées par des parlementaires en commission des Affaires sociales.

Aujourd'hui, le défi est d'obtenir un véritable contrat entre les générations actuelles et les générations futures. La base de ce contrat est de ne pas sacrifier de générations, que ce soit la génération actuelle ou celles à venir. Pour que les gens s'inscrivent dans ce contrat, il faut une véritable adhésion. Or, aujourd'hui, on parle de notre sécurité sociale uniquement en termes de charges, de cotisations, de problèmes, de trous dans la sécurité sociale. Il est important de pouvoir expliquer à nouveau ce système pour que l'adhésion se reconstruise progressivement. Les fondateurs de notre système social sont en train de disparaître. Nous devons maintenant, avec les acteurs actuels, reconstruire un véritable contrat dans lequel chacun se sent investi.

Pour faire face au déficit actuel et futur de la sécurité sociale, la stratégie actuelle consiste à augmenter le taux d'activité. Et dans cette optique, on nous propose toujours les bonnes vieilles mauvaises recettes, à savoir la réduction de cotisations patronales – si elles devaient créer l'emploi, cela se saurait – ou d'autres mesures du type contrôle des chômeurs, etc. Ces mesures n'ont malheureusement jamais créé de l'emploi!

A l'heure actuelle, les débats donnent l'impression qu'il faut laisser les travailleurs âgés travailler plus longtemps. D'accord. Mais si cela revient uniquement à ne pas permettre à d'autres travailleurs d'entrer sur le marché de l'emploi, ce calcul est-il vraiment intéressant? Ne débattons pas pour savoir si des problèmes de coûts salariaux existent ou si les caractéristiques de nos travailleurs ne sont pas adéquates. Non, on constate aujourd'hui un véritable déficit des investissements dans la recherche, dans l'enseignement, dans la santé, dans les secteurs des personnes mais aussi des investissements dans de nouveaux secteurs tels que les secteurs écologiques, environnementaux et éco-industriels.

Nous pensons que l'une des solutions au problème posé aujourd'hui est un plan d'investissements massifs. Je reviendrai par la suite sur les modes de financements de ce plan.

En réalité, le débat qui nous occupe aujourd'hui ne porte pas sur la question de savoir qui va payer. Les jeunes? Les pauvres? Non, il s'agit d'un débat classique sur la répartition des richesses. Oui, nous sommes dans un pays en croissance, croissance qui ne profite pas à tout le monde. Nous sommes en train de discuter de la façon de répartir l'enveloppe. Dans quelle mesure, comment, sur qui va-t-on puiser, à qui va-t-on donner? On se situe dans la recherche de l'équilibre de la répartition des richesses. Manifestement, on ne veut

04.16 Zoé Genot (ECOLO): Het uitstekende debat dat hier gevoerd werd stemt ons bijzonder tevreden. Het gevaar bestaat echter dat de aanbevelingen die eruit voortvloeien in de vergetelheid belanden.

We wensen dat noch de huidige, noch de toekomstige generaties opgeofferd worden. We moeten bovenal ons maatschappelijk model nieuw leven inblazen door de bevolking er opnieuw warm voor te maken.

De huidige strategie bestaat uit de uitvoering van slechte maatregelen (verlaging van de werkgeversbijdragen, controle op de werklozen, verlenging van de loopbaan van de oudere werknemers) die op economisch, financieel en sociaal vlak schade veroorzaken.

Ecolo vindt dat de maatschappelijke, economische en ecologische vraagstukken als één geheel moeten worden aangepakt. Wij stellen dus, in de vorm van een contract voor de toekomstige generaties, een grootschalig investeringsplan in die toekomstgerichte sectoren voor.

Wat de wettelijke pensioenen betreft, heeft het kapitalisatiestelsel een aantal belangrijke nadelen; het stelsel is onbillijk, repartitie en kapitalisatie zijn veeleer concurrerende dan aanvullende stelsels en wanneer een groot aantal personen de pensioenleeftijd bereikt, zullen de fondsen massaal worden verkocht, wat hun waarde zal doen dalen.

De bedoeling de activiteitsgraad op te krikken in een periode van hoge werkloosheid is eveneens onbillijk ten aanzien van sociale categorieën die nu al uit de boot vallen.

pas le dire. On crée de faux débats, on oppose de fausses catégories entre actifs et inactifs, jeunes et vieux alors que le véritable débat est le suivant: comment va-t-on redistribuer la croissance – pas suffisante, peut-être, mais la croissance tout de même – qui continue à être produite?

Un des points principaux de ce plan consiste à dire qu'en plus de notre système de répartition actuel, il faut donner de l'ampleur au système de capitalisation. Seulement, le système de capitalisation présente des vices importants. Par exemple, on présente dans le rapport les systèmes de capitalisation et de répartition comme complémentaires alors qu'en fait, ils sont clairement antagonistes. Quand les travailleurs d'une entreprise peuvent bénéficier d'un système de capitalisation, ils sont aussi les premières victimes de ce système. En effet, pour que ce système de capitalisation fructifie, il faut augmenter la valeur ajoutée qui revient à la capitalisation et donc diminuer la part allant aux salaires. Quand on dispose d'une certaine masse d'argent, elle va soit d'un côté soit de l'autre, mais pas des deux côtés à la fois.

En outre, le système de capitalisation est inéquitable puisqu'il profite plus particulièrement à certains secteurs puissants et aux personnes qui ont la capacité individuelle de se constituer une capitalisation. Enfin, le système de capitalisation n'est pas idéal dans le cadre d'un scénario de type baby-boom. Quand les personnes voudront vendre massivement au même moment les produits qu'elles auront achetés pour se prémunir de la pauvreté, pour avoir un niveau de vie plus élevé quand elles seront plus âgées, ces fonds seront réalisés à des niveaux nettement inférieurs à leur valeur pressentie. On peut s'en rendre compte dans le débat que nous poursuivons à l'heure actuelle: la capitalisation est loin d'être le système miracle auquel on pourrait s'attendre après avoir lu certaines parties du rapport et entendu certains exposés.

Le deuxième leitmotiv est l'augmentation du taux d'activité. Mais voilà, augmenter le taux d'activité n'est pas un objectif en soi. Créer des emplois de qualité, voilà un objectif en soi et pour lequel nous soutiendrons toutes les initiatives positives. Que se passe-t-il à l'heure actuelle? On parle de retarder le départ à la pension des actifs. Soyons clairs: quand on a augmenté l'âge de la pension des femmes, celles-ci n'ont pas cessé de travailler plus tard. Quand on examine les chiffres, on constate que le nombre de femmes dans d'autres catégories a augmenté: chômeuses, invalides. On ne peut pas dire que l'opération ait vraiment été une réussite. Quand des secteurs puissants le demandent, comme dans le cas de Ford Genk il n'y a pas si longtemps, on accorde des prépensions à 48 ans. Il est important que nous menions une réflexion beaucoup plus globale sur le temps de travail sans se limiter au retardement de la pension. En effet, toutes sortes de mesures plus à la carte pourraient apporter des réponses plus adéquates.

Par exemple, la ministre Aelvoet avait lancé avec le gouvernement arc-en-ciel la possibilité pour les infirmières de diminuer progressivement leur temps de travail. On connaît une pénurie d'infirmières et on souhaitait qu'elles ne se retirent pas du marché du travail puisqu'on manquait très clairement d'infirmières. Ce sont des techniques de ce type qui pourraient peu à peu s'étendre à d'autres secteurs si on veut que les personnes restent dans le monde du

Het huidige repartitiestelsel, dat op de solidariteit stoelt, is niet gedoemd om te verdwijnen, op voorwaarde dat de overheid een voluntaristisch beleid voert.

De belangrijkste uitdaging is en blijft de gezondheid, en daarom moet voorrang worden gegeven aan de preventie.

travail en préservant une qualité de vie et un salaire soutenable. Si on diminue fortement le salaire, les gens ont en effet peu d'intérêt à rester sur le marché du travail.

Un autre leitmotiv pour augmenter le taux d'activité est de faire participer les catégories mal aimées des employeurs: les femmes, les jeunes, les vieux, les handicapés, les personnes d'origine non belge. Ces personnes, on le sait, sont massivement discriminées sur le marché de l'emploi. A l'heure actuelle, à part de grands discours, qu'avons-nous? Une loi anti-discrimination mais à laquelle il manque un arrêté d'application. Cela fait un an et demi qu'on l'attend. J'espère qu'on va bientôt pouvoir remercier le gouvernement d'avoir réalisé cet arrêté qui va permettre à la loi anti-discrimination de prendre toute son ampleur.

Dans le rapport, on peut également lire la vision démographique sur l'immigration. Honnêtement, ce petit paragraphe n'est pas le plus sympathique du rapport puisqu'on peut y lire que toute réflexion sur l'immigration est inutile et irréaliste. J'ai bien lu le rapport et je n'ai pas compris sur quoi on s'appuyait. On peut lire aussi qu'on peut éventuellement recourir à l'immigration mais uniquement pour des postes très spécialisés pour lesquels on a des besoins.

Je trouve que c'est une vision aveugle, à courte vue et particulièrement égoïste.

Pourquoi aveugle? Parce qu'il suffit de sortir du parlement et vous allez vous rendre compte que notre économie s'appuie sur un travail au noir, sur un ensemble de clandestins. Si on veut continuer de la sorte, ce n'est pas une bonne stratégie, ni par rapport aux travailleurs actuels, ni par rapport aux personnes qui sont exploitées dans ces conditions.

Pourquoi à courte vue? Parce que je pense que nous allons devoir avoir recours à l'immigration à un certain moment, pour notre appareil de production. J'espère, à ce moment-là, que le débat pourra encore être mené de manière satisfaisante.

Pourquoi égoïste? Parce que si on demande aux pays du Sud de former des infirmières, du personnel soignant ou des ingénieurs et qu'ensuite on leur demande de venir ici, c'est vraiment le Sud qui aide le Nord et cela me paraît peu tolérable.

Je trouve donc que ce paragraphe sur l'immigration est assez désolant.

Revenons à la façon dont on peut travailler pour continuer à faire vivre notre système de répartition.

Ce système est basé à l'heure actuelle sur la solidarité et il sera condamné si on ne l'alimente pas. Donc, le défi actuel est de voir comment l'alimenter de manière plus équilibrée. C'est ainsi qu'on revient très vite sur ces innombrables débats que, malheureusement, on ne peut jamais voir aboutir comme, par exemple, la cotisation sociale généralisée que M. Demotte a lancée et que j'espère voir aboutir. On peut aussi réfléchir à d'autres types de cotisations sur l'ensemble de la valeur ajoutée. Actuellement, on ne se focalise que sur la valeur ajoutée qui vient des salaires mais on pourrait étendre

un peu l'assiette, dirais-je, si on veut que le système soit soutenable. Si on veut créer de l'emploi, il faut investir dans toute une série de domaines que j'ai déjà cités. Mais pour investir, il faut des fonds. Je lisais encore tout à l'heure un article qui nous rappelait que la dette de l'Etat belge est à peu près l'équivalent de la fraude fiscale. Peut-être que là aussi, les efforts pourraient être intensifiés.

Un autre aspect qui a été abordé dans le rapport, et que M. Vandeurzen a rappelé, est l'enjeu au niveau de la santé. A mon sens, il doit être abordé principalement du point de vue de la prévention et on se rend compte actuellement qu'elle est peu présente.

Que se passe-t-il? Quand vous investissez en prévention ou au plan du sport, donc de la Communauté française, il s'agit de dépenses, alors que les économies réalisables le sont au niveau fédéral. Le fédéral sait que pour réaliser des économies, il est nécessaire de promouvoir des mesures comme le dépistage du cancer, etc. Il faut poursuivre dans cette voie. La plupart des maladies cardiovasculaires, l'obésité, le diabète, les maladies respiratoires peuvent reculer en partie si nous menons une bonne politique de prévention. J'espère que cet axe pourra être particulièrement développé.

J'en viens à un autre mode de prévention. On sait que de plus en plus de maladies sont causées par des dommages environnementaux, par la pollution. Vous n'avez qu'à voir autour de vous le nombre d'enfants allergiques ou le nombre de personnes qui, à l'heure actuelle, sont stériles. On constate tous les jours ces dégâts.

04.17 Maggie De Block (VLD): Mevrouw, ik ga er wel mee akkoord dat u door middel van meer preventie een aantal aandoeningen kan voorkomen. Wat gaat u echter doen met dementie? Dementie zal met de vergrijzing van de bevolking – dat werd ook zo gezegd tijdens de hoorzittingen – een enorm probleem vormen. Er zullen een groot aantal dementerende personen zijn. Bij mijn weten bestaan daarvoor nog geen preventieve maatregelen. We moeten de betrokkenen dus met de gepaste zorg omringen.

Ik vraag aan u welke plannen u daarvoor heeft.

04.18 Zoé Genot (ECOLO): Monsieur le président, il est clair que la prévention est un investissement pour l'avenir - c'est de cela que nous parlons -, mais qui ne permettra pas de faire face aux besoins de toutes les personnes déjà dans le système.

La vision de mon parti est explicite. A l'heure actuelle, nous sommes en désaccord avec la politique des prix des médicaments. En effet, par un recours accru aux génériques, par une série de mesures réalisables dès maintenant, il serait possible de réduire les frais de santé. On sait bien qu'il n'existe pas de solution miracle: les frais de santé continueront à augmenter parce qu'on a accès à une médecine de meilleure qualité et, dans quelques années, je l'espère, à une médecine d'une meilleure qualité encore. Ce n'est pas une raison pour ne pas investir une plus grande part de dépenses dans la prévention; ce qui ne se fait pas suffisamment pour l'instant.

J'en reviens à une facette abordée de manière épisodique: la richesse que représentent les personnes âgées. On parle du dynamisme des "jeunes vieux" qui, à l'heure actuelle, a du mal à être valorisé. Cela se

04.17 Maggie De Block (VLD): Vous insistez sur la prévention, mais la prévention ne résout pas tous les problèmes. Le nombre de personnes souffrant de démence augmentera considérablement. Quelles mesures comptez-vous prendre dans ce cadre?

04.18 Zoé Genot (ECOLO): Preventie is een investering voor de toekomst. De uitgaven in de gezondheidszorg nemen inderdaad toe, maar dat mag ons niet beletten werk te maken van de preventie.

Anderzijds is het interessant dat de bejaarden niet als een homogeen blok benaderd worden. Zo zijn er de "jonge ouderen" die nog vol dynamiek zitten en de oudere bejaarden die in hun dagelijks leven met typische problemen te maken hebben. Men moet rekening houden met een dwarsdoorsnede van al deze situaties.

remarque de manière ponctuelle: ils essaient de s'inscrire dans une dynamique associative, en soutien des jeunes entrepreneurs et des jeunes travailleurs, mais qui pourrait être amplifiée et organisée plus adéquatement pour qu'ils puissent participer pleinement.

Ik druk de hoop uit dat dit debat ertoe kan bijdragen het vertrouwen enigszins te herstellen.

On le sait aussi, sur le terrain, il n'y a pas que la santé et les pensions. Les personnes âgées sont sujettes à de multiples difficultés. C'est dommage qu'on n'ait pas pu aborder cette problématique de manière transversale, comme cela pourrait l'être aussi dans d'autres domaines.

En effet, on le voit, les personnes âgées rencontrent de multiples problèmes. Cela peut être un feu de signalisation qui change trop vite, ce qui les empêche de traverser la chaussée avant le passage au rouge, vu leur difficulté à piquer un sprint. C'est insécurisant. Une des premières causes d'insécurité pour les personnes âgées est le parking sauvage des voitures sur les trottoirs. Déjà en équilibre instable, les personnes âgées doivent en outre passer sur la chaussée pour les éviter, ce qui constitue un exercice difficile et insécurisant.

Enormément de problèmes actuels n'entrent pas strictement dans le domaine de la santé ou du social, mais doivent pouvoir être pris progressivement en charge. Autrement, il conviendrait de donner aux gens la possibilité de les prendre eux-mêmes en charge.

Hospitalisées, de nombreuses personnes voient leurs papiers s'accumuler à leur domicile, y compris des factures impayées, des rappels sans réponse puisqu'elles ne sont pas là pour agir. Une fois rentrées chez elles, le problème s'est accru et, parfois, les huissiers sont déjà à leur porte. Pour des personnes très âgées, il n'est pas facile de faire face à ce type de difficultés. Des structures devraient permettre de venir en aide à ces personnes avant la dégradation complète de la situation, avant d'en arriver à l'obligation de tout vendre et d'être placées en maison de retraite, ce qui est dommageable tant pour la société que pour elles.

C'est donc transversalement que les ministres et les mandataires doivent prendre en compte la situation actuelle des plus âgés d'entre nous. Cela profitera à l'ensemble des plus faibles.

Je pense que ce dossier est assez exemplatif: on a beaucoup parlé de la crise de confiance entre les institutions et le politique, ainsi que de l'insécurité que connaissait le citoyen; c'est un des dossiers sur lequel cette insécurité se fait déjà ressentir. La plupart des gens de ma génération disent qu'ils n'auront pas de pension, ils le savent bien, ils n'y croient plus.

J'espère que les suites de ce débat permettront des les rassurer et de leur ramener une partie de la confiance perdue.

Le **président**: Je vous propose à présent de clôturer la séance de l'après-midi et de reprendre la séance du soir dans dix minutes au maximum.

Ik zal dan beginnen met het woord te geven aan mevrouw De Block en daarna aan de heer Bogaert, de heer de Donnea, mevrouw van Gool, de heer Bultinck, mevrouw Turtelboom, mevrouw Storms en mevrouw Lanjri.

De vergadering is gesloten.
La séance est levée.

De vergadering wordt gesloten om 18.00 uur. Volgende vergadering woensdag 15 september 2004 om 18.10 uur.

La séance est levée à 18.00 heures. Prochaine séance le mercredi 15 septembre 2004 à 18.10 heures.

ANNEXE**BIJLAGE****SÉANCE PLÉNIÈRE****PLENUMVERGADERING**

MERCREDI 15 SEPTEMBRE 2004

WOENSDAG 15 SEPTEMBER 2004

DECISIONS INTERNES**INTERNE BESLUITEN****COMMISSIONS****COMMISSIES**

Composition
(application de l'article 157.6 du Règlement)

Samenstelling
(toepassing van artikel 157.6 van het Reglement)

Les ajouts et modifications suivantes ont été proposées pour le groupe cdH:

Commission de l'Intérieur, des Affaires générales et de la Fonction publique

Membres suppléants

Remplacer Mme Joëlle Milquet par Mme Brigitte Wiaux et M. Melchior Wathelet par M. Damien Yzerbyt.

Commission des Relations extérieures

Membres effectifs

Ajouter Mme Brigitte Wiaux.

Commission de la Défense nationale

Membres effectifs

Ajouter Mme Brigitte Wiaux.

Membres suppléants

Remplacer Mme Joëlle Milquet par M. Melchior Wathelet.

Commission de l'Economie, de la Politique scientifique, de l'Education, des Institutions scientifiques et culturelles nationales, des Classes moyennes et de l'Agriculture

Membres suppléants

Ajouter MM. Damien Yzerbyt et Benoît Drèze.

Commission des Finances et du Budget

Membres suppléants

Ajouter M. Damien Yzerbyt.

Commission de l'Infrastructure, des Communications et des Entreprises publiques

Membres effectifs

Remplacer M. Benoît Drèze par M. Damien Yzerbyt.

Commission des Affaires sociales

Membres effectifs

Remplacer M. Jean-Jacques Viseur par M. Benoît Drèze.

Membres suppléants

Remplacer M. Benoît Drèze par M. Damien Yzerbyt et ajouter M. Jean-Jacques Viseur.

Commission de la Santé publique, de l'Environnement et du Renouveau de la Société

Volgende toevoegingen en wijzigingen werden door de cdH-fractie voorgesteld:

Commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt

Plaatsvervangers

Mevrouw Joëlle Milquet vervangen door mevrouw Brigitte Wiaux en de heer Melchior Wathelet door de heer Damien Yzerbyt.

Commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen

Effectieve leden

Mevrouw Brigitte Wiaux toevoegen.

Commissie voor de Landsverdediging

Effectieve leden

Mevrouw Brigitte Wiaux toevoegen.

Plaatsvervangers

Mevrouw Joëlle Milquet vervangen door de heer Melchior Wathelet.

Commissie voor het Bedrijfsleven, het Wetenschapsbeleid, het Onderwijs, de nationale wetenschappelijke en culturele instellingen, de Middenstand en de Landbouw

Plaatsvervangers

De heren Damien Yzerbyt en Benoît Drèze toevoegen.

Commissie voor de Financiën en de Begroting

Plaatsvervangers

De heer Damien Yzerbyt toevoegen.

Commissie voor de Infrastructuur, het Verkeer en de Overheidsbedrijven

Effectieve leden

De heer Benoît Drèze vervangen door de heer Damien Yzerbyt.

Commissie voor de Sociale Zaken

Effectieve leden

De heer Jean-Jacques Viseur vervangen door de heer Benoît Drèze.

Plaatsvervangers

De heer Benoît Drèze vervangen door de heer Damien Yzerbyt en de heer Jean-Jacques Viseur toevoegen.

Commissie voor de Volksgezondheid, het Leefmilieu en de Maatschappelijke Hernieuwing

Membres effectifs

Ajouter M. Benoît Drèze.

Commission des Pétitions*Membres effectifs*

Ajouter Mme Brigitte Wiaux.

Commission des Naturalisations*Membres effectifs*

Remplacer M. Benoît Drèze par M. Damien Yzerbyt.

Commission de Révision de la Constitution et de la Réforme des institutions*Membres suppléants*

Remplacer M. Jean-Jacques Viseur par Mme Brigitte Wiaux.

Commission spéciale "mondialisation"*Membres effectifs*

Ajouter M. Jean-Jacques Viseur.

Groupe de travail chargé d'assurer le suivi des recommandations de la commission d'enquête parlementaire "Sectes"*Membres effectifs*

Remplacer M. Melchior Wathelet par M. Damien Yzerbyt.

Les ajouts et modifications suivantes ont été proposées par le groupe sp.a-spirit:

Commission de l'Economie, de la Politique scientifique, de l'Education, des Institutions scientifiques et culturelles nationales, des Classes moyennes et de l'Agriculture*Membres suppléants*

Ajouter M. Philippe De Coene.

Commission de l'Intérieur, des Affaires générales et de la Fonction publique*Membres suppléants*

Ajouter MM. Dylan Casaer et Koen T'Sijen.

Commission des Relations extérieures*Membres effectifs*

Remplacer M. Geert Lambert par Mme Inga Verhaert.

Membres suppléants

Ajouter MM. Geert Lambert et Walter Muls.

Commission des Finances et du Budget*Membres suppléants*

Ajouter M. David Geerts.

Commission de l'Infrastructure, des Communications et des Entreprises publiques*Membres effectifs*

Ajouter M. Dylan Casaer et Mme Inga Verhaert.

Membres suppléants

Ajouter Mme Magda De Meyer.

Commission de la Justice*Membres suppléants*

Remplacer Mme Annelies Storms par M. Stijn Bex et ajouter M. Dylan Casaer.

Commission de la Défense nationale*Membres effectifs**Effectieve leden*

De heer Benoît Drèze toevoegen.

Commissie voor de Verzoekschriften*Effectieve leden*

Mevrouw Brigitte Wiaux toevoegen.

Commissie voor de Naturalisaties*Effectieve leden*

De heer Benoît Drèze vervangen door de heer Damien Yzerbyt.

Commissie voor de Herziening van de Grondwet en de Hervorming van de Instellingen*Plaatsvervangers*

De heer Jean-Jacques Viseur vervangen door mevrouw Brigitte Wiaux.

Bijzondere commissie "globalisering"*Effectieve leden*

De heer Jean-Jacques Viseur toevoegen.

Werkgroep belast met de opvolging van de aanbevelingen van de parlementaire onderzoekscommissie "Sekten"*Effectieve leden*

De heer Melchior Wathelet vervangen door de heer Damien Yzerbyt.

Volgende toevoegingen en wijzigingen werden door de sp.a-spirit-fractie voorgesteld:

Commissie voor het Bedrijfsleven, het Wetenschapsbeleid, het Onderwijs, de nationale wetenschappelijke en culturele Instellingen, de Middenstand en de Landbouw*Plaatsvervangers*

De heer Philippe De Coene toevoegen.

Commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt*Plaatsvervangers*

De heren Dylan Casaer en Koen T'Sijen toevoegen.

Commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen*Effectieve leden*

De heer Geert Lambert vervangen door mevrouw Inga Verhaert.

Plaatsvervangers

De heren Geert Lambert en Walter Muls toevoegen.

Commissie voor de Financiën en de Begroting*Plaatsvervangers*

De heer David Geerts toevoegen.

Commissie voor de Infrastructuur, het Verkeer en de Overheidsbedrijven*Effectieve leden*

De heer Dylan Casaer en mevrouw Inga Verhaert toevoegen.

Plaatsvervangers

Mevrouw Magda De Meyer toevoegen.

Commissie voor de Justitie*Plaatsvervangers*

Mevrouw Annelies Storms vervangen door de heer Stijn Bex en de heer Dylan Casaer toevoegen.

Commissie voor de Landsverdediging*Effectieve leden*

Remplacer M. Stijn Bex par M. David Geerts et ajouter M. Koen T'Sijen.

Membres suppléants

Ajouter Mme Inga Verhaert et M. Walter Muls.

Commission des Affaires sociales

Membres suppléants

Remplacer Mme Anne-Marie Baeke par M. David Geerts.

Commission de la Santé publique, de l'Environnement et du Renouveau de la Société

Membres effectifs

Ajouter Mme Magda De Meyer.

Membres suppléants

Remplacer Mme Magda De Meyer van M. David Geerts et M. Guy Swennen par Koen T'Sijen.

Commission de Révision de la Constitution et de la Réforme des institutions

Membres effectifs

Remplacer Mme Hilde Claes par M. David Geerts et ajouter M. Philippe De Coene.

Membres suppléants

Remplacer Mme Anne-Marie Baeke par Mme Hilde Claes.

Commission chargée des problèmes de Droit commercial et économique

Membres effectifs

Remplacer Mme Greet Van Gool par M. Dylan Casaer.

Membres suppléants

Remplacer Mme Hilde Claes par Mme Inga Verhaert et ajouter Mme Greet Van Gool.

Commission parlementaire de Concertation

Membres effectifs

Remplacer M. Geert Lambert par M. Koen T'Sijen.

Membres suppléants

Ajouter M. Hans Bonte.

Commission des Naturalisations

Membres suppléants

Ajouter M. David Geerts.

Commission spéciale du Règlement et de la Réforme du travail parlementaire

Membres effectifs

Remplacer Mme Annemie Roppe par M. Koen T'Sijen.

Membres suppléants

Ajouter M. Philippe De Coene.

Commission de la Comptabilité

Membres effectifs

Remplacer M. Geert Lambert par M. Koen T'Sijen.

Comité d'avis pour les questions scientifiques et technologiques

De heer Stijn Bex vervangen door de heer David Geerts en de heer Koen T'Sijen toevoegen.

Plaatsvervangers

Mevrouw Inga Verhaert en de heer Walter Muls toevoegen.

Commissie voor de Sociale Zaken

Plaatsvervangers

Mevrouw Anne-Marie Baeke vervangen door de heer David Geerts.

Commissie voor de Volksgezondheid, het Leefmilieu en de Maatschappelijke Hernieuwing

Effectieve leden

Mevrouw Magda De Meyer toevoegen.

Plaatsvervangers

Mevrouw Magda De Meyer vervangen door de heer David Geerts en de heer Guy Swennen door de heer Koen T'Sijen.

Commissie voor de Herziening van de Grondwet en de Hervorming van de Instellingen

Effectieve leden

Mevrouw Hilde Claes vervangen door de heer David Geert en de heer Philippe De Coene toevoegen.

Plaatsvervangers

Mevrouw Anne-Marie Baeke vervangen door mevrouw Hilde Claes.

Commissie belast met de problemen inzake Handels- en Economisch Recht

Effectieve leden

Mevrouw Greet Van Gool vervangen door de heer Dylan Casaer.

Plaatsvervangers

Mevrouw Hilde Claes vervangen door mevrouw Inga Verhaert en mevrouw Greet Van Gool toevoegen.

Parlementaire Overlegcommissie

Effectieve leden

De heer Geert Lambert vervangen door de heer Koen T'Sijen.

Plaatsvervangers

De heer Hans Bonte toevoegen.

Commissie voor de Naturalisaties

Plaatsvervangers

De heer David Geerts toevoegen.

Bijzondere commissie voor het Reglement en voor de Hervorming van de parlementaire werkzaamheden

Effectieve leden

Mevrouw Annemie Roppe vervangen door de heer Koen T'Sijen.

Plaatsvervangers

De heer Philippe De Coene toevoegen.

Commissie voor de Comptabiliteit

Effectieve leden

De heer Geert Lambert vervangen door de heer Koen T'Sijen.

Adviescomité voor wetenschappelijke en technologische vraagstukken

Membres effectifs

Ajouter M. Dylan Casaer.

Comité d'avis chargé de Questions européennes*Membres effectifs*

Remplacer M. Dirk Van der Maelen par Mme Inga Verhaert.

Membres suppléants

Remplacer Mme Annelies Storms par M. Geert Lambert.

Commission Achats militaires

Remplacer M. Stijn Bex par Mme Dalila Douifi et ajouter M. Koen T'Sijen.

Les ajouts et modifications suivantes ont été proposées par le groupe MR:

Commission des Affaires sociales*Membres effectifs*

Ajouter M. Charles Michel.

Membres suppléants

Remplacer Mme Marie-Christine Marghem par Mme Josée Lejeune et ajouter M. Luc Gustin et Mme Dominique Tilmans.

Commission de la Défense nationale*Membres effectifs*

Ajouter M. Daniel Ducarme.

Membres suppléants

Remplacer M. Denis Ducarme par M. Hervé Hasquin.

Commission chargée des problèmes de Droit commercial et économique*Membres effectifs*

Ajouter M. Eric Libert.

Membres suppléants

Ajouter MM. Denis Ducarme et Charles Michel.

Commission de l'Economie, de la Politique scientifique, de l'Education, des Institutions scientifiques et culturelles nationales, des Classes moyennes et de l'Agriculture*Membres effectifs*

Remplacer M. Luc Gustin par M. Richard Fournaux.

Membres suppléants

Ajouter M. Robert Denis.

Commission des Finances et du Budget*Membres suppléants*

Ajouter M. Denis Ducarme.

Commission de l'Infrastructure, des Communications et des Entreprises publiques*Membres effectifs*

Remplacer M. Richard Fournaux par M. Olivier Chastel.

Membres suppléants

Remplacer M. Philippe Collard par M. Richard Fournaux et ajouter M. Hervé Hasquin.

Effectieve leden

De heer Dylan Casaer toevoegen.

Adviescomité voor Europese Aangelegenheden*Effectieve leden*

De heer Dirk Van der Maelen vervangen door Mevrouw Inga Verhaert.

Plaatsvervangers

Mevrouw Annelies Storms vervangen door de heer Geert Lambert.

Commissie Legeraankopen

De heer Stijn Bex vervangen door mevrouw Dalila Douifi en de heer Koen T'Sijen toevoegen.

Volgende toevoegingen en wijzigingen werden door de MR-fractie voorgesteld:

Commissie voor de Sociale Zaken*Effectieve leden*

De heer Charles Michel toevoegen.

Plaatsvervangers

Mevrouw Marie-Christine Marghem vervangen door mevrouw Josée Lejeune en de heer Luc Gustin en mevrouw Dominique Tilmans toevoegen.

Commissie voor de Landsverdediging*Effectieve leden*

De heer Daniel Ducarme toevoegen.

Plaatsvervangers

De heer Denis Ducarme vervangen door de heer Hervé Hasquin.

Commissie belast met de problemen inzake Handels- en Economisch Recht*Effectieve leden*

De heer Eric Libert toevoegen.

Plaatsvervangers

De heren Denis Ducarme en Charles Michel toevoegen.

Commissie voor het Bedrijfsleven, het Wetenschapsbeleid, het Onderwijs, de nationale wetenschappelijke en culturele Instellingen, de Middenstand en de Landbouw*Effectieve leden*

De heer Luc Gustin vervangen door de heer Richard Fournaux.

Plaatsvervangers

De heer Robert Denis toevoegen.

Commissie voor de Financiën en de Begroting*Plaatsvervangers*

De heer Denis Ducarme toevoegen.

Commissie voor de Infrastructuur, het Verkeer en de Overheidsbedrijven*Effectieve leden*

De heer Richard Fournaux vervangen door de heer Olivier Chastel.

Plaatsvervangers

De heer Philippe Collard vervangen door de heer Richard Fournaux en de heer Hervé Hasquin toevoegen.

Commission de l'Intérieur, des Affaires générales et de la Fonction publique*Membres effectifs*

Remplacer Mme Josée Lejeune par M. Eric Libert.

Membres suppléants

Remplacer M. Philippe Collard par M. Daniel Ducarme.

Commission de la Justice*Membres suppléants*

Ajouter MM. Eric Libert et Charles Michel.

Commission des Relations extérieures*Membres effectifs*

Remplacer M. Eric Libert par M. Luc Gustin et M. Philippe Monfils par M. Hervé Hasquin.

Membres suppléants

Remplacer M. Alain Courtois par M. Olivier Maingain et M. Denis Ducarme par M. Philippe Monfils.

Commission de la Santé publique, de l'Environnement et du Renouveau de la Société*Membres effectifs*

Ajouter Mme Josée Lejeune.

Membres suppléants

Enlever Mme Josée Lejeune.

Commission de la Comptabilité*Membres effectifs*

Ajouter Mme Anne Barzin et M. Olivier Chastel.

Commission parlementaire de Concertation*Membres effectifs*

Ajouter M. François-Xavier de Donnea.

Commission de Contrôle des dépenses électorales et de la Comptabilité des partis politiques*Membres effectifs*

Remplacer Mme Valérie De Bue par Mme Anne Barzin.

Comité d'avis pour l'Emancipation sociale*Membres effectifs*

Ajouter Mme Dominique Tilmans.

Membres suppléants

Remplacer Mme Dominique Tilmans par M. Luc Gustin.

Commission des Naturalisations*Membres effectifs*

Remplacer M. Olivier Maingain par Mme Corinne De Permentier.

Membres suppléants

Remplacer M. François Bellot par M. Richard Fournaux et ajouter MM. Luc Gustin et Olivier Maingain.

Commission des Pétitions**Commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt***Effectieve leden*

Mevrouw Josée Lejeune vervangen door de heer Eric Libert.

Plaatsvervangers

De heer Philippe Collard vervangen door de heer Daniel Ducarme.

Commissie voor de Justitie*Plaatsvervangers*

De heren Eric Libert en Charles Michel toevoegen.

Commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen*Effectieve leden*

De heer Eric Libert vervangen door de heer Luc Gustin en de heer Philippe Monfils door de heer Hervé Hasquin.

Plaatsvervangers

De heer Alain Courtois vervangen door de heer Olivier Maingain en de heer Denis Ducarme door de heer Philippe Monfils.

Commissie voor de Volksgezondheid, het Leefmilieu en de Maatschappelijke Hernieuwing*Effectieve leden*

Mevrouw Josée Lejeune toevoegen.

Plaatsvervangers

Mevrouw Josée Lejeune weglaten.

Commissie voor de Comptabiliteit*Effectieve leden*

Mevrouw Anne Barzin en de heer Olivier Chastel toevoegen.

Parlementaire Overlegcommissie*Effectieve leden*

De heer François-Xavier de Donnea toevoegen.

Controlecommissie betreffende de verkiezings-uitgaven en de boekhouding van de politieke partijen*Effectieve leden*

Mevrouw Valérie De Bue vervangen door mevrouw Anne Barzin.

Adviescomité voor de maatschappelijke emancipatie*Effectieve leden*

Mevrouw Dominique Tilmans toevoegen.

Plaatsvervangers

Mevrouw Dominique Tilmans vervangen door de heer Luc Gustin.

Commissie voor de Naturalisaties*Effectieve leden*

De heer Olivier Maingain vervangen door mevrouw Corinne De Permentier.

Plaatsvervangers

De heer François Bellot vervangen door de heer Richard Fournaux en de heren Luc Gustin en Olivier Maingain toevoegen.

Commissie voor de Verzoekschriften

Membres effectifs

Ajouter M. Olivier Chastel.

Comité d'avis chargé de Questions européennes*Membres effectifs*

Remplacer M. Denis Ducarme par M. Daniel Ducarme et ajouter Mme Josée Lejeune.

Membres suppléants

Remplacer Mme Josée Lejeune par M. Hervé Hasquin.

Commission spéciale du Règlement et de la Réforme du travail parlementaire*Membres effectifs*

Ajouter M. Olivier Chastel.

Commission de Révision de la Constitution et de la Réforme des institutions*Membres effectifs*

Remplacer M. Alain Courtois par M. Hervé Hasquin et M. Philippe Monfils par M. Charles Michel.

Membres suppléants

Remplacer Mme Valérie De Bue par M. Eric Libert et ajouter M. Daniel Ducarme.

(application de l'article 158.3 du Règlement)

Membre siégeant en commission sans voix délibérative:

Commission de l'Intérieur, des Affaires générales et de la Fonction publique

M. Patrick De Groote.

DEMANDES D'INTERPELLATION**Dépôts**

1. M. Carl Devlies au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "la problématique des équipes d'aide médicale urgente dans le sud-ouest du Brabant flamand".

(n° 382 – renvoi à la commission de la Santé publique, de l'Environnement et du Renouveau de la Société)

2. M. Jean-Marc Nollet au premier ministre sur "le tragique accident survenu dans le zoning de Ghislenghien".

(n° 383 – renvoi à la commission de l'Intérieur, des Affaires générales et de la Fonction publique)

3. M. Dirk Claes au vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur sur "la catastrophe de Ghislenghien".

(n° 384 – renvoi à la commission de l'Intérieur, des Affaires générales et de la Fonction publique)

Effectieve leden

De heer Olivier Chastel toevoegen.

Adviescomité voor Europese Aangelegenheden*Effectieve leden*

De heer Denis Ducarme vervangen door de heer Daniel Ducarme en mevrouw Josée Lejeune toevoegen.

Plaatsvervangers

Mevrouw Josée Lejeune vervangen door de heer Hervé Hasquin.

Bijzondere commissie voor het Reglement en voor de Hervorming van de parlementaire werkzaamheden*Effectieve leden*

De heer Olivier Chastel toevoegen.

Commissie voor de Herziening van de Grondwet en de Hervorming van de Instellingen*Effectieve leden*

De heer Alain Courtois vervangen door de heer Hervé Hasquin en de heer Philippe Monfils door de heer Charles Michel.

Plaatsvervangers

Mevrouw Valérie De Bue vervangen door de heer Eric Libert en de heer Daniel Ducarme toevoegen.

(toepassing van artikel 158.3 van het Reglement)

Lid dat zonder stemrecht zitting heeft in de commissie:

Commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt

De heer Patrick De Groote.

INTERPELLATIEVERZOEKEN**Ingekomen**

1. de heer Carl Devlies tot de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "de problematiek rond de MUG in Zuid-West-Brabant".

(nr. 382 – verzonden naar de commissie voor de Volksgezondheid, het Leefmilieu en de Maatschappelijke Hernieuwing)

2. de heer Jean-Marc Nollet tot de eerste minister over "het tragisch ongeval op het industrieterrein van Gellingen".

(nr. 383 – verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt)

3. de heer Dirk Claes tot de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over "de ramp in Gellingen".

(nr. 384 – verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt)

4. M. Francis Van den Eynde au vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur sur "l'explosion d'un gazoduc à Ghislenghien".

(n° 385 – renvoi à la commission de l'Intérieur, des Affaires générales et de la Fonction publique)

5. M. Pieter De Crem au ministre de la Défense sur "l'interception d'un avion espagnol pour passagers au-dessus de Bruxelles".

(n° 386 – retirée)

6. M. Yvan Mayeur au ministre de l'Economie, de l'Energie, du Commerce extérieur et de la Politique scientifique sur "l'augmentation du coût du pétrole ainsi que de son impact sur le prix du gasoil de chauffage et le pouvoir d'achat de la population".

(n° 387 – renvoi à la commission de l'Economie, de la Politique scientifique, de l'Education, des Institutions scientifiques et culturelles nationales, des Classes moyennes et de l'Agriculture)

7. Mme Greta D'hondt au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "le remboursement des fauteuils roulants".

(n° 388 – renvoi à la commission des Affaires sociales)

8. M. Koen Bultinck à la ministre des Classes moyennes et de l'Agriculture sur "le retard dans les paiements effectués par le Fonds des calamités dans le cadre de la catastrophe causée par les pluies de septembre 2001".

(n° 389 – renvoi à la commission de l'Economie, de la Politique scientifique, de l'Education, des Institutions scientifiques et culturelles nationales, des Classes moyennes et de l'Agriculture)

9. Mme Karine Lalieux au ministre de l'Economie, de l'Energie, du Commerce extérieur et de la Politique scientifique sur "le secteur pétrolier : crise – mesures structurelles".

(n° 390 – renvoi à la commission de l'Economie, de la Politique scientifique, de l'Education, des Institutions scientifiques et culturelles nationales, des Classes moyennes et de l'Agriculture)

10. M. Francis Van den Eynde au vice-premier ministre et ministre du Budget et des Entreprises publiques sur "les causes de la grève menée à La Poste à Gand à la suite de l'instauration du système Géoroute".

(n° 391 – retirée)

11. M. Gerolf Annemans au ministre de l'Economie, de l'Energie, du Commerce extérieur et de la Politique scientifique sur "la sortie du nucléaire à partir de 2015".

(n° 392 – renvoi à la commission de l'Economie, de la Politique scientifique, de l'Education, des Institutions scientifiques et culturelles nationales, des Classes moyennes et de l'Agriculture)

4. de heer Francis Van den Eynde tot de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over "de gasramp in Gellingen".

(nr. 385 – verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt)

5. de heer Pieter De Crem tot de minister van Landsverdediging over "het onderscheppen van een Spaans passagiersvliegtuig boven Brussel".

(nr. 386 – ingetrokken)

6. de heer Yvan Mayeur tot de minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid over "de verhoging van de aardolieprijs en de weerslag ervan op de stookolieprijs en de koopkracht van de bevolking".

(nr. 387 – verzonden naar de commissie voor het Bedrijfsleven, het Wetenschapsbeleid, het Onderwijs, de nationale wetenschappelijke en culturele Instellingen, de Middenstand en de Landbouw)

7. mevrouw Greta D'hondt tot de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "de terugbetaling van rolstoelen".

(nr. 388 – verzonden naar de commissie voor de Sociale Zaken)

8. de heer Koen Bultinck tot de minister van Middenstand en Landbouw over "de laattijdige uitbetalingen door het Rampenfonds van de regenramp van september 2001".

(nr. 389 – verzonden naar de commissie voor het Bedrijfsleven, het Wetenschapsbeleid, het Onderwijs, de nationale wetenschappelijke en culturele Instellingen, de Middenstand en de Landbouw)

9. mevrouw Karine Lalieux tot de minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid over "de oliesector : crisis – structurele maatregelen".

(nr. 390 – verzonden naar de commissie voor het Bedrijfsleven, het Wetenschapsbeleid, het Onderwijs, de nationale wetenschappelijke en culturele Instellingen, de Middenstand en de Landbouw)

10. de heer Francis Van den Eynde tot de vice-eerste minister en minister van Begroting en Overheidsbedrijven over "de oorzaken van de staking bij De Post in Gent naar aanleiding van de invoering van de geo-route".

(nr. 391 – ingetrokken)

11. de heer Gerolf Annemans tot de minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid over "de kernuitstap vanaf 2015".

(nr. 392 – verzonden naar de commissie voor het Bedrijfsleven, het Wetenschapsbeleid, het Onderwijs, de nationale wetenschappelijke en culturele Instellingen, de Middenstand en de

12. Mme Muriel Gerkens au ministre de l'Economie, de l'Energie, du Commerce extérieur et de la Politique scientifique sur "la sortie du nucléaire".

(n° 393 – renvoi à la commission de l'Economie, de la Politique scientifique, de l'Education, des Institutions scientifiques et culturelles nationales, des Classes moyennes et de l'Agriculture)

13. M. Pieter De Crem au vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur sur "la politique en matière d'asile et d'immigration".

(n° 394 – renvoi à la commission de l'Intérieur, des Affaires générales et de la Fonction publique)

14. M. Bruno Van Grootenbrulle au premier ministre sur "la catastrophe de Ghislenghien".

(n° 395 – renvoi à la commission de l'Intérieur, des Affaires générales et de la Fonction publique)

15. M. Servais Verherstraeten au ministre de l'Economie, de l'Energie, du Commerce extérieur et de la Politique scientifique sur "l'étude réalisée sur les besoins énergétiques jusqu'en 2015 et la sortie du nucléaire".

(n° 396 – renvoi à la commission de l'Economie, de la Politique scientifique, de l'Education, des Institutions scientifiques et culturelles nationales, des Classes moyennes et de l'Agriculture)

16. M. Francis Van den Eynde au ministre des Affaires étrangères sur "la politique africaine".

(n° 397 – renvoi à la commission des Relations extérieures)

17. M. Pieter De Crem au ministre de la Défense sur "la situation à l'hôpital militaire de Neder-over-Heembeek".

(n° 398 – renvoi à la commission de la Défense nationale)

18. M. Carl Devlies à la vice-première ministre et ministre de la Justice sur "le corps de sécurité".

(n° 399 – renvoi à la commission de la Justice)

19. M. Dirk Claes au vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur sur "le surcoût que la carte d'identité électronique représente pour les communes".

(n° 400 – renvoi à la commission de l'Intérieur, des Affaires générales et de la Fonction publique)

20. M. Koen Bultinck à la ministre des Classes moyennes et de l'Agriculture sur "la réforme du secteur du sucre envisagée par l'Europe".

(n° 401 – renvoi à la commission de l'Economie, de la Politique scientifique, de l'Education, des Institutions scientifiques et culturelles nationales, des Classes moyennes et de l'Agriculture)

Landbouw)

12. mevrouw Muriel Gerkens tot de minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid over "de uitstap uit de kernenergie".

(nr. 393 – verzonden naar de commissie voor het Bedrijfsleven, het Wetenschapsbeleid, het Onderwijs, de nationale wetenschappelijke en culturele Instellingen, de Middenstand en de Landbouw)

13. de heer Pieter De Crem tot de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over "het asiel- en vreemdelingenbeleid".

(nr. 394 – verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt)

14. de heer Bruno Van Grootenbrulle tot de eerste minister over "de ramp in Gellingen".

(nr. 395 – verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt)

15. de heer Servais Verherstraeten tot de minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid over "de studie die wordt gemaakt over de energiebehoeften tot 2015 en de uitstap uit de kernenergie".

(nr. 396 – verzonden naar de commissie voor het Bedrijfsleven, het Wetenschapsbeleid, het Onderwijs, de nationale wetenschappelijke en culturele Instellingen, de Middenstand en de Landbouw)

16. de heer Francis Van den Eynde tot de minister van Buitenlandse Zaken over "het Afrika-beleid".

(nr. 397 – verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen)

17. de heer Pieter De Crem tot de minister van Landsverdediging over "de toestand in het Militair Hospitaal van Neder-over-Heembeek".

(nr. 398 – verzonden naar de commissie voor de Landsverdediging)

18. de heer Carl Devlies tot de vice-eerste minister en minister van Justitie over "het veiligheidskorps".

(nr. 399 – verzonden naar de commissie voor de Justitie)

19. de heer Dirk Claes tot de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over "de extra kosten voor de gemeenten in verband met de elektronische identiteitskaart".

(nr. 400 – verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt)

20. de heer Koen Bultinck tot de minister van Middenstand en Landbouw over "de hervorming van de suikersector door Europa".

(nr. 401 – verzonden naar de commissie voor het Bedrijfsleven, het Wetenschapsbeleid, het Onderwijs, de nationale wetenschappelijke en culturele Instellingen, de Middenstand en de

21. M. Luc Sevenhans au ministre de la Défense sur "l'hôpital militaire de Neder-over-Heembeek".

(n° 402 – renvoi à la commission de la Défense nationale)

22. M. Hagen Goyvaerts au vice-premier ministre et ministre des Finances sur "le produit escompté de l'amnistie fiscale".

(n° 403 – renvoi à la commission des Finances et du Budget)

23. M. Karel Pinxten au ministre de la Défense sur "l'enquête sur une fraude présumée au sein des Forces armées belges

(n° 404 – renvoi à la commission de la Défense nationale)

24. M. Guido Tastenhoye au vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur sur "la politique en matière d'asile, d'illégaux et d'étrangers".

(n° 405 – renvoi à la commission de l'Intérieur, des Affaires générales et de la Fonction publique)

25. M. Bart Laeremans au ministre de la Mobilité sur "la décision qu'aurait prise DHL de quitter Zaventem".

(n° 406 – renvoi à la commission de l'Infrastructure, des Communications et des Entreprises publiques)

26. M. Josph Arens au vice-premier ministre et ministre du Budget et des Entreprises publiques sur "l'application du plan de distribution du courrier basé sur le logiciel 'Géoroute'".

(n° 407 – renvoi à la commission de l'Infrastructure, des Communications et des Entreprises publiques)

27. M. Patrick De Groote au premier ministre sur "la nomination du ministre de l'Economie, de l'Energie, du Commerce extérieur et de la Politique scientifique en tant qu'administrateur externe de British America Tobacco (BAT) Belgium".

(n° 408 – renvoi à la commission de l'Intérieur, des Affaires générales et de la Fonction publique)

28. Mme Simonne Creyf au premier ministre sur "la violation de la déontologie ministérielle par le ministre de l'Economie, de l'Energie, du Commerce extérieur et de la Politique scientifique".

(n° 409 – renvoi à la commission de l'Intérieur, des Affaires générales et de la Fonction publique)

29. M. Bert Schoofs au premier ministre sur "la révélation selon laquelle le ministre de l'Economie, de l'Energie, du Commerce extérieur et de la Politique scientifique exerce une fonction d'administrateur externe auprès de l'entreprise British American Tobacco".

Landbouw)

21. de heer Luc Sevenhans tot de minister van Landsverdediging over "het militair hospitaal te Neder-over-Heembeek".

(nr. 402 – verzonden naar de commissie voor de Landsverdediging)

22. de heer Hagen Goyvaerts tot de vice-eerste minister en minister van Financiën over "de verwachte opbrengst van de fiscale amnestie".

(nr. 403 – verzonden naar de commissie voor de Financiën en de Begroting)

23. de heer Karel Pinxten tot de minister van Landsverdediging over "het onderzoek naar vermeende fraude binnen de Belgische Krijgsmacht".

(nr. 404 – verzonden naar de commissie voor de Landsverdediging)

24. de heer Guido Tastenhoye tot de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over "het asiel- illegalen- en vreemdelingenbeleid".

(nr. 405 – verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt)

25. de heer Bart Laeremans tot de minister van Mobiliteit over "de eventuele beslissing van DHL om Zaventem te verlaten".

(nr. 406 – verzonden naar de commissie voor de Infrastructuur, het Verkeer en de Overheidsbedrijven)

26. de heer Joseph Arens tot de vice-eerste minister en minister van Begroting en Overheidsbedrijven over "de toepassing van het 'Georoute'-postbestellingsplan".

(nr. 407 – verzonden naar de commissie voor de Infrastructuur, het Verkeer en de Overheidsbedrijven)

27. de heer Patrick De Groote tot de eerste minister over "de benoeming van de minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid tot extern bestuurder van British America Tobacco (BAT) Belgium".

(nr. 408 – verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt)

28. mevrouw Simonne Creyf tot de eerste minister over "de overschrijding door de minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid van de ministeriële deontologie".

(nr. 409 – verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt)

29. de heer Bert Schoofs tot de eerste minister over "de onthulling van de functie als extern bestuurder van de minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid bij de onderneming British American Tobacco".

(n° 410 – renvoi à la commission de l'Intérieur, des Affaires générales et de la Fonction publique)

30. M. Pieter De Crem au vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur sur "une possible menace d'attentats terroristes dans notre pays".

(n° 411 – renvoi à la commission de l'Intérieur, des Affaires générales et de la Fonction publique)

(nr. 410 – verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt)

30. de heer Pieter De Crem tot de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over "de mogelijke dreiging van terroristische aanvallen in ons land".

(nr. 411 – verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt)

PROPOSITIONS

Autorisation d'impression

1. Proposition de loi (Mmes Hilde Vautmans et Annemie Turtelboom et M. Miguel Chevalier) instituant la fonction d'assesseur volontaire dans les bureaux de vote (n° 1287/1).
2. Proposition de résolution (Mmes Anne-Marie Baeke et Greet Van Gool) relative à la problématique de la segmentation dans les assurances (n° 1290/1).
3. Proposition de loi (Mme Nahima Lanjri et M. Carl Devlies) modifiant les articles 116, 145¹⁹ et 516 du Code des impôts sur les revenus 1992 (n° 1291/1).
4. Proposition de loi (Mme Muriel Gerkens) modifiant l'article 51 des lois coordonnées du 3 juin 1970 relatives à la réparation des dommages résultant des maladies professionnelles pour y intégrer la notion de faute inexcusable (n° 1292/1).
5. Proposition de loi (MM. Gerolf Annemans, Bart Laeremans, Koen Bultinck et Guido Tastenhoye) modifiant la loi du 16 juin 1989 portant diverses réformes institutionnelles (n° 1297/1).
6. Proposition de loi spéciale (MM. Gerolf Annemans, Hagen Goyvaerts, Koen Bultinck, Guy D'haeseleer et Bert Schoofs) modifiant la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles en vue du transfert aux régions des compétences en matière de normalisation (n° 1298/1).
7. Proposition de loi (MM. François-Xavier de Donnea et Alain Courtois) modifiant la loi du 16 mars 1971 sur le travail en ce qui concerne la prestation des heures supplémentaires (n° 1299/1).
8. Proposition de loi (M. Dirk Van der Maelen et Mmes Anne-Marie Baeke et Annemie Roppe) favorisant l'égalité de traitement entre les entreprises (n° 1300/1).
9. Proposition de loi (MM. Dirk Van der Maelen et Patrick Lansens) modifiant les articles 465 à 468 du Code des impôts sur les revenus 1992 en vue de permettre aux communes d'établir des centimes additionnels à l'impôt des sociétés (n° 1301/1).

VOORSTELLEN

Toelating tot drukken

1. Wetsvoorstel (de dames Hilde Vautmans en Annemie Turtelboom en de heer Miguel Chevalier) tot instelling van het vrijwillig bijzitterschap in de stembureaus (nr. 1287/1).
2. Voorstel van resolutie (de dames Anne-Marie Baeke en Greet Van Gool) betreffende de segmenteringsproblematiek bij verzekeringen (nr. 1290/1).
3. Wetsvoorstel (mevrouw Nahima Lanjri en de heer Carl Devlies) tot wijziging van de artikelen 116, 145¹⁹ en 516 van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992 (nr. 1291/1).
4. Wetsvoorstel (mevrouw Muriel Gerkens) tot wijziging van artikel 51 van de op 3 juni 1970 gecoördineerde wetten betreffende de schadeloosstelling voor beroepsziekten, teneinde er het begrip "onverschoonbare fout" in op te nemen (nr. 1292/1).
5. Wetsvoorstel (de heren Gerolf Annemans, Bart Laeremans, Koen Bultinck en Guido Tastenhoye) tot wijziging van de wet van 16 juni 1989 houdende diverse institutionele hervormingen (nr. 1297/1).
6. Voorstel van bijzondere wet (de heren Gerolf Annemans, Hagen Goyvaerts, Koen Bultinck, Guy D'haeseleer et Bert Schoofs) tot wijziging van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen met het oog op de overdracht naar de gewesten van de bevoegdheden inzake normalisatie (nr. 1298/1).
7. Wetsvoorstel (de heren François-Xavier de Donnea en Alain Courtois) tot wijziging van de arbeidswet van 16 maart 1971, wat het maken van overuren betreft (nr. 1299/1).
8. Wetsvoorstel (de heer Dirk Van der Maelen en de dames Anne-Marie Baeke en Annemie Roppe) ter bevordering van de gelijke behandeling tussen ondernemingen (nr. 1300/1).
9. Wetsvoorstel (de heren Dirk Van der Maelen en Patrick Lansens) tot wijziging van de artikelen 465 tot 468 van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992 tot invoering van de mogelijkheid opcentiemen op de vennootschapsbelasting te heffen ten bate van de gemeenten (nr. 1301/1).

10. Proposition de loi spéciale (Mme Joëlle Milquet) modifiant la loi spéciale de réformes institutionnelles du 8 août 1980 (n° 1302/1).

11. Proposition de loi (Mme Karine Jiroflée) complétant la loi du 5 août 1992 sur la fonction de police en vue de présenter au public les objets retrouvés et saisis (n° 1303/1).

12. Proposition de loi (Mme Zoé Genot) modifiant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs en vue de prémunir le chômeur contre une sanction arbitraire (n° 1304/1).

13. Proposition de loi (Mme Marie-Christine Marghem et MM. Jean-Luc Crucke et Olivier Maingain) modifiant le Code judiciaire en vue d'assurer la mobilité des magistrats auprès des tribunaux de police et des justices de paix (n° 1305/1).

14. Proposition de loi (M. François-Xavier de Donnea) modifiant l'article 15 de la loi du 11 avril 2003 prévoyant de nouvelles mesures en faveur des victimes de la guerre (n° 1306/1).

15. Proposition de loi (MM. Olivier Maingain, Daniel Bacquelaine, Melchior Wathelet, Jean-Pierre Malmendier et Mme Marie Nagy) visant à créer un Régistre national des auteurs d'infractions sexuelles au sein du casier judiciaire central (n° 1307/1).

16. Proposition de résolution (Mme Dominique Tilmans) relative aux barèmes d'honoraires des architectes (n° 1308/1).

17. Proposition de loi (MM. Melchior Wathelet, Jean-Jacques Viseur, Benoît Dreze et Josy Arens) modifiant le Code des impôts sur les revenus 1992 en vue d'introduire le mécanisme de la "Tante Agathe" au profit d'entrepreneurs débutants (n° 1311/1).

18. Proposition de loi (MM. Melchior Wathelet et Jean-Jacques Viseur) modifiant le Code des sociétés en vue d'instituer un comité d'audit au sein des sociétés cotées en bourse (n° 1312/1).

19. Proposition de loi (M. Richard Fournaux) modifiant la loi du 19 juillet 1991 relative aux registres de la population et aux cartes d'identité et modifiant la loi du 8 août 1983 organisant un registre national des personnes physiques en vue d'inscrire les données relatives au don d'organes et au groupe sanguin sur la carte d'identité électronique (n° 1315/1).

20. Proposition de loi (MM. Daniel Bacquelaine, Jean-Pierre Malmendier et Alain Courtois) modifiant l'article 417 du Code d'instruction criminelle en vue d'assurer l'égalité de traitement au niveau de

10. Voorstel van bijzondere wet (mevrouw Joëlle Milquet) tot wijziging van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (nr. 1302/1).

11. Wetsvoorstel (mevrouw Karine Jiroflée) tot aanvulling van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt teneinde teruggevonden en in beslag genomen voorwerpen kenbaar te maken aan het publiek (nr. 1303/1).

12. Wetsvoorstel (mevrouw Zoé Genot) tot wijziging van artikel 7 van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders, teneinde de werkloze te beschermen tegen een willekeurige sanctie (nr. 1304/1).

13. Wetsvoorstel (mevrouw Marie-Christine Marghem en de heren Jean-Luc Crucke en Olivier Maingain) tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek, teneinde te voorzien in de mobiliteit van de magistraten in de politierechtbanken en de vredegerechten (nr. 1305/1).

14. Wetsvoorstel (de heer François-Xavier de Donnea) tot wijziging van artikel 15 van de wet van 11 april 2003 houdende nieuwe maatregelen ten gunste van de oorlogsslachtoffers (nr. 1306/1).

15. Wetsvoorstel (de heren Olivier Maingain, Daniel Bacquelaine, Melchior Wathelet, Jean-Pierre Malmendier en mevrouw Marie Nagy) tot oprichting van een Rijksregister van plegers van seksuele misdrijven, als onderdeel van het Centraal Strafreregister (nr. 1307/1).

16. Voorstel van resolutie (mevrouw Dominique Tilmans) betreffende de honorariumschalen van de architecten (nr. 1308/1).

17. Wetsvoorstel (de heren Melchior Wathelet, Jean-Jacques Viseur, Benoît Dreze en Josy Arens) tot wijziging van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 met het oog op de invoering van een fiscale regeling, "Tante Agaath-regeling" genaamd, ten gunste van startende ondernemers (nr. 1311/1).

18. Wetsvoorstel (de heren Melchior Wathelet en Jean-Jacques Viseur) tot wijziging van het Wetboek van vennootschappen, teneinde binnen de beursgenoteerde vennootschappen een auditcomité op te richten (nr. 1312/1).

19. Wetsvoorstel (de heer Richard Fournaux) tot wijziging van de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters en de identiteitskaarten en tot wijziging van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen, teneinde de gegevens inzake orgaandonatie en inzake de bloedgroep op te slaan op de elektronische identiteitskaart (nr. 1315/1).

20. Wetsvoorstel (de heren Daniel Bacquelaine, Jean-Pierre Malmendier en Alain Courtois) tot wijziging van artikel 417 van het Wetboek van strafvordering teneinde bij cassatieberoep gelijke

l'information des parties en cas de pourvoi en cassation (n° 1316/1).

21. Proposition de loi (Mme Marleen Govaerts et M. Hagen Goyvaerts) modifiant le Code des impôts sur les revenus 1992 en vue d'exonérer de l'impôt sur les bénéfices la partie effectivement investie de la réserve d'investissement (n° 1318/1).

22. Proposition de loi (M. Alain Courtois et Mme Marie-Christine Marghem) insérant un chapitre VIbis portant statut des traducteurs et interprètes jurés dans la loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire (n° 1321/1).

behandeling inzake de kennisgeving aan de partijen te waarborgen (nr. 1316/1).

21. Wetsvoorstel (mevrouw Marleen Govaerts en de heer Hagen Goyvaerts) tot wijziging van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992 met het oog op de vrijstelling van winstbelasting van het effectief geïnvesteerde gedeelte van de investeringsreserve (nr. 1318/1).

22. Wetsvoorstel (de heer Alain Courtois en mevrouw Marie-Christine Marghem) tot invoeging van een hoofdstuk VIbis houdende de rechtspositie van de beëdigd vertalers en tolken in de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken (nr. 1321/1).

COMMUNICATIONS

SENAT

Projets de loi transmis

Par message du 15 juillet 2004, le Sénat transmet, en vue de la sanction royale, le projet de loi modifiant la date du 8 mai 1945 en 2 septembre 1945 dans certains statuts de reconnaissance nationale, le Sénat s'étant rallié au projet (n° 686/6).

Pour information

Par messages du 15 juillet 2004, le Sénat transmet, en vue de la sanction royale, les projets de loi suivants, le Sénat ne les ayant pas amendés:

- projet de loi modifiant la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers (n° 1201/5);

- projet de loi modifiant la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'action sociale et visant à étendre le champ d'application personnel de la prime d'installation (n° 1245/3).

Pour information

Par messages du 17 juillet 2004, le Sénat transmet, en vue de la sanction royale, les projets de loi suivants, le Sénat ne les ayant pas amendés:

- Projet de loi portant création d'une Commission chargée du renouvellement des organes du culte musulman (n° 1275/6);

- Projet de loi relative à l'autorisation d'implantations commerciales (n° 1035/12).

Pour information

Par messages du 15 juillet 2004, le Sénat transmet, en vue de la sanction royale, les projets de loi suivants, le Sénat ne les ayant pas évoqués:

- projet de loi modifiant l'article 145(24) du Code des impôts sur les revenus 1992 pour encourager davantage l'utilisation plus rationnelle de l'énergie dans les habitations (n° 1196/3);

MEDEDELINGEN

SENAAT

Overgezonden wetsontwerpen

Bij brief van 15 juli 2004, zendt de Senaat over, met het oog op de koninklijke bekrachtiging, het wetsontwerp houdende vervanging van de datum van 8 mei 1945 door 2 september 1945 in bepaalde statuten van nationale erkentelijkheid waarmee de Senaat beslist heeft in te stemmen (nr. 686/5).

Ter kennisgeving

Bij brieven van 15 juli 2004, zendt de Senaat over, met het oog op de koninklijke bekrachtiging, de volgende niet geamendeerde wetsontwerpen:

- wetsontwerp tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (nr. 1201/5);

- wetsontwerp tot wijziging van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn en tot uitbreiding van het personele toepassingsgebied van de installatiepremie (nr. 1245/3).

Ter kennisgeving

Bij brieven van 17 juli 2004, zendt de Senaat over, met het oog op de koninklijke bekrachtiging, de volgende niet geamendeerde wetsontwerpen:

- Wetsontwerp tot oprichting van een Commissie belast met de hernieuwing van de organen van de islamitische eredienst (nr. 1275/6);

- Wetsontwerp betreffende de vergunning van handelsvestigingen (nr. 1035/12).

Ter kennisgeving

Bij brieven van 15 juli 2004, zendt de Senaat over, met het oog op de koninklijke bekrachtiging, de volgende niet geëvoceerde wetsontwerpen:

- wetsontwerp tot wijziging van artikel 145(24) van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 teneinde het rationeel energieverbruik in woningen nog meer aan te moedigen (nr. 1196/3);

- projet de loi modifiant l'article 196, § 2, du Code des impôts sur les revenus 1992 (n° 1197/5).

Pour information

Par messages du 15 juillet 2004, le Sénat transmet, tel qu'il les a adoptés en séance de cette date, les projets de loi suivants:

- projet de loi portant assentiment à l'Avenant, signé à Bruxelles le 11 décembre 2002, à la Convention entre le Royaume de Belgique et le Grand-Duché de Luxembourg en vue d'éviter les doubles impositions et de régler certaines autres questions en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune, et au Protocole final y relatif, signés à Luxembourg le 17 septembre 1970 (n° 1293/1);

- projet de loi portant assentiment à l'Accord de siège entre le Royaume de Belgique et l'Union économique et monétaire ouest africaine, fait à Bruxelles le 26 mars 2002 (n° 1294/1);

- projet de loi portant assentiment à la Convention additionnelle, signée à Brasilia le 20 novembre 2002, modifiant la Convention entre le Royaume de Belgique et la République fédérale du Brésil en vue d'éviter les doubles impositions et de régler certaines autres questions en matière d'impôts sur le revenu, et au Protocole final, signés à Brasilia le 23 juin 1972 (n° 1295/1);

- projet de loi portant assentiment à la Convention entre le Gouvernement du Royaume de Belgique et le Gouvernement de la République de Lettonie relative à la coopération policière, signée à Bruxelles le 16 octobre 2001 (n° 1296/1).

Renvoi à la commission des Relations extérieures

Projets de loi adoptés

Par message du 15 juillet 2004, le Sénat fait connaître qu'il a adopté en séance de cette date le projet de loi modifiant l'article 71 de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers (n° 1202/5).

Pour information

Evocation

Par messages des 12 et 16 juillet 2004, le Sénat informe de la mise en oeuvre, en application de l'article 78 de la Constitution, le 12 et 16 juillet 2004, de l'évocation des projets de loi suivants:

- wetsontwerp tot wijziging van artikel 196, § 2, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 (nr. 1197/5).

Ter kennisgeving

Bij brieven van 15 juli 2004, zendt de Senaat de volgende wetsontwerpen over, zoals hij ze in vergadering van die datum heeft aangenomen:

- wetsontwerp houdende instemming met het Avenant, ondertekend te Brussel op 11 december 2002, bij de Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en het Groothertogdom Luxemburg tot het vermijden van dubbele belasting en tot regeling van sommige andere aangelegenheden inzake belastingen naar het inkomen en naar het vermogen, en met het desbetreffende Slotprotocol, ondertekend te Luxemburg op 17 september 1970 (nr. 1293/1);

- wetsontwerp houdende instemming met het Zetelakkoord tussen het Koninkrijk België en de West-Afrikaanse Economische en Monetaire Unie, gedaan te Brussel op 26 maart 2002 (nr. 1294/1);

- wetsontwerp houdende instemming met de Aanvullende Overeenkomst, ondertekend te Brasilia op 20 november 2002, tot wijziging van de Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Federatieve Republiek Brazilië tot het vermijden van dubbele belasting en tot regeling van sommige andere aangelegenheden inzake belastingen naar het inkomen, en met het Slotprotocol, ondertekend te Brasilia op 23 juni 1972 (nr. 1295/1);

- wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van de Republiek Letland betreffende de politiesamenwerking, ondertekend te Brussel op 16 oktober 2001 (nr. 1296/1).

Verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen

Aangenomen wetsontwerpen

Bij brief van 15 juli 2004 meldt de Senaat dat hij in vergadering van die datum het wetsontwerp tot wijziging van artikel 71 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, heeft aangenomen (nr. 1202/5).

Ter kennisgeving

Evocatie

Bij brieven van 12 en 16 juli 2004 deelt de Senaat mede dat op 12 en 16 juli 2004, met toepassing van artikel 78 van de Grondwet, tot evocatie is overgegaan van de volgende wetsontwerpen:

- projet de loi modifiant la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers (n° 1201/5);

- projet de loi relatif à l'autorisation d'implantations commerciales (n° 1035/12);

- projet de loi portant création d'une Commission chargée du renouvellement des organes du culte musulman (n° 1275/6).

Pour information

Avis du Conseil d'Etat

Conformément à l'article 10, § 2, alinéa 1er, de la loi du 6 avril 1995 organisant la commission parlementaire de concertation prévue à l'article 82 de la Constitution et modifiant les lois coordonnées sur le Conseil d'Etat, le greffier du Sénat transmet, par lettre du 16 juillet 2004, l'avis motivé de la section de législation du Conseil d'Etat sur la proposition de loi de M. Hugo Vandenberghe et consorts contenant le Code de procédure pénale (doc. Sénat n° 450/1 – 2003/2004).

Pour information

GOUVERNEMENT

Dépôt de projets de loi

Le gouvernement a déposé les projets de loi suivants:

- projet de loi portant des dispositions diverses relatives aux délais, à la requête contradictoire et à la procédure en règlement collectif de dettes (n° 1309/1) (matière visée à l'article 78 de la Constitution);

- rojet de loi modifiant les articles 81, 104, 569, 578, 580, 583, 1395 du Code judiciaire (n° 1310/1) (matière visée à l'article 77 de la Constitution);

- pojet de loi modifiant la loi du 3 avril 1953 d'organisation judiciaire, la loi du 2 juillet 1975 déterminant le cadre du personnel des tribunaux de première instance et l'article 211 du Code judiciaire (n° 1314/1) (matière visée à l'article 77 de la Constitution);

- projet de loi modifiant la loi du 13 mars 1973 relative à l'indemnité en cas de détention préventive inopérante, modifiant la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive et modifiant certaines dispositions du Code d'instruction criminelle (n° 1317/1) (matière visée à l'article 78 de la Constitution);

- projet de loi modifiant la loi du 5 mars 1998 relative à la libération conditionnelle et modifiant la

- wetsontwerp tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (nr. 1201/5);

- wetsontwerp betreffende de vergunning van handelsvestigingen (nr. 1035/12);

- wetsontwerp tot oprichting van een Commissie belast met de hernieuwing van de organen van de islamitische eredienst (nr. 1275/6).

Ter kennisgeving

Advies van de Raad van State

Overeenkomstig artikel 10, § 2, eerste lid, van de wet van 6 april 1995 houdende inrichting van de parlementaire overlegcommissie bedoeld in artikel 82 van de Grondwet en tot wijziging van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, zendt de griffier van de Senaat, bij brief van 16 juli 2004, het gemotiveerd advies over van de afdeling wetgeving van de Raad van State betreffende het wetsvoorstel van de heer Hugo Vandenberghe c.s. houdende het Wetboek van strafprocesrecht (stuk Senaat nr. 450/1 – 2003/2004).

Ter kennisgeving

REGERING

Ingediende wetsontwerpen

De regering heeft volgende wetsontwerpen ingediend:

- wetsontwerp houdende bepalingen betreffende de termijnen, het verzoekschrift op tegenspraak en de procedure van de collectieve schuldenregeling (nr. 1309/1) (aangelegenheid zoals bedoeld in artikel 78 van de Grondwet);

- wetsontwerp tot wijziging van de artikelen 81, 104, 569, 578, 580, 583, 1395 van het Gerechtelijk Wetboek (nr. 1310/1) (aangelegenheid zoals bedoeld in artikel 77 van de Grondwet);

- wetsontwerp tot wijziging van de wet van 3 april 1953 betreffende de rechterlijke inrichting, van de wet van 2 juli 1975 tot vaststelling van de personeelsformatie van de rechtbanken van eerste aanleg en van artikel 211 van het Gerechtelijk Wetboek (nr. 1314/1) (aangelegenheid zoals bedoeld in artikel 77 van de Grondwet);

- wetsontwerp tot wijziging van de wet van 13 maart 1973 betreffende de vergoeding voor de onwerkdadige voorlopige hechtenis, tot wijziging van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis en tot wijziging van sommige artikelen van het Wetboek van Strafvordering (nr. 1317/1) (aangelegenheid zoals bedoeld in artikel 78 van de Grondwet);

- wetsontwerp tot wijziging van de wet van 5 maart 1998 betreffende de voorwaardelijke

loi du 9 avril 1930 de défense sociale à l'égard des anormaux et des délinquants d'habitude, remplacée par la loi du 1er juillet 1964 et modifiant le Code d'instruction criminelle (n° 1319/1) (matière visée à l'article 78 de la Constitution);

Renvoi à la commission de la Justice

- projet de loi modifiant l'article 82, alinéa 2, de la loi du 8 août 1997 sur les faillites (n° 1320/1) (matière visée à l'article 78 de la Constitution);

Renvoi à la commission chargée des Problèmes de Droit commercial et économique

- projet de loi portant exécution du Protocole au Traité sur l'Antarctique relatif à la protection de l'environnement (n° 1332/1) (matière visée à l'article 78 de la Constitution);

Renvoi à la commission de la Santé publique, de l'Environnement et du Renouveau de la Société

- projet de loi portant des dispositions diverses en matière de maladies professionnelles et d'accidents du travail (n° 1334/1) (matière visée à l'article 78 de la Constitution).

Renvoi à la commission des Affaires sociales

invrijheidstelling en tot wijziging van de wet van 9 april 1930 tot bescherming van de maatschappij tegen de abnormalen en de gewoontemisdadigers, vervangen bij de wet van 1 juli 1964 en tot wijziging van het Wetboek van strafvordering (nr. 1319/1) (aangelegenheid zoals bedoeld in artikel 78 van de Grondwet);

Verzonden naar de commissie voor de Justitie

- wetsontwerp tot wijziging van artikel 82, lid 2, van de faillissementswet van 8 augustus 1997 (nr. 1320/1) (aangelegenheid zoals bedoeld in artikel 78 van de Grondwet);

Verzonden naar de commissie belast met de Problemen inzake Handels- en economisch Recht

- wetsontwerp houdende uitvoering van het Protocol betreffende milieubescherming bij het Verdrag inzake Antarctica (nr. 1332/1) (aangelegenheid zoals bedoeld in artikel 78 van de Grondwet);

Verzonden naar de commissie voor de Volksgezondheid, het Leefmilieu en de Maatschappelijke Integratie

- wetsontwerp houdende diverse bepalingen inzake beroepsziekten en arbeidsongevallen (nr. 1334/1) (aangelegenheid zoals bedoeld in artikel 78 van de Grondwet).

Verzonden naar de commissie voor de Sociale Zaken

Rapports

Par lettre du 13 septembre 2004, le ministre de la Mobilité transmet, conformément à l'article 27, § 3, de la loi du 21 mars 1991 portant réforme de certaines entreprises publiques économiques, le rapport de gestion, les comptes annuels consolidés et le rapport du collège des commissaires relatifs à l'exercice 2003 pour l'entreprise publique autonome Belgocontrol.

Dépôt au greffe et renvoi à la commission de l'Infrastructure, des Communications et des Entreprises publiques

Par lettre du 20 juillet 2004, le vice-premier ministre et ministre des Finances transmet, en exécution de l'article 36 de l'arrêté royal n° 150 du 18 mars 1935 coordonnant les lois relatives à l'organisation et au fonctionnement de la Caisse des Dépôts et Consignations, le rapport sur les opérations de la Caisse des Dépôts et Consignations pendant l'année 2003.

Dépôt au greffe, à la bibliothèque et renvoi à la commission des Finances et du Budget

Arrêtés royaux transmis

Verslagen

Bij brief van 13 september 2004 zendt de minister van Mobiliteit, overeenkomstig artikel 27, § 3, van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven, het jaarverslag, de geconsolideerde jaarrekening en het verslag van het college van commissarissen voor het boekjaar 2003 voor het autonoom overheidsbedrijf Belgocontrol over.

Ingediend ter griffie en verzonden naar de commissie voor de Infrastructuur, het Verkeer en de Overheidsbedrijven

Bij brief van 20 juli 2004 zendt de vice-eerste minister en minister van Financiën, overeenkomstig artikel 36 van het koninklijk besluit nr. 150 van 18 maart 1935 houdende samenschakeling van de wetten betreffende de inrichting en de werking van de Deposito- en Consignatiekas, het verslag over betreffende de verrichtingen van de Deposito- en Consignatiekas gedurende het dienstjaar 2003.

Ingediend ter griffie, in de bibliotheek en verzonden naar de commissie voor de Financiën en de Begroting

Overgezonden koninklijke besluiten

En vertu de l'article 3bis, § 1er, des lois coordonnées sur le Conseil d'Etat, le vice-premier ministre et ministre du Budget et des Entreprises publiques transmet, par lettre du 7 juillet 2004, avant leur publication au Moniteur:

1. l'arrêté royal du 14 juin 2004 portant réforme des structures de gestion de l'infrastructure ferroviaire;
2. l'avis du Conseil d'Etat;
3. le rapport au Roi ainsi que le texte du projet d'arrêté susvisé qui ont été soumis à l'avis de la section de législation du Conseil d'Etat.

Renvoi à la commission de l'Infrastructure, des Communications et des Entreprises publiques

Dépenses faites en marge du budget

Par lettre du 22 juillet 2004, le premier ministre transmet, en exécution de l'article 44, § 1er, alinéa 2, des lois sur la comptabilité de l'Etat, coordonnées le 17 juillet 1991, des exemplaires de la délibération n° 3196 prise par le Conseil des ministres, relative à des dépenses faites en marge du budget.

Renvoi à la commission des Finances et du Budget

COUR D'ARBITRAGE

Arrêts

En application de l'article 113 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, le greffier de la Cour d'arbitrage notifie:

- l'arrêt n° 129/2004 rendu le 14 juillet 2004 concernant les recours en annulation de l'article 9 de la loi du 24 décembre 2002 "modifiant le régime des sociétés en matière d'impôts sur les revenus et instituant un système de décision anticipée en matière fiscale", introduits par l'Union professionnelle des entreprises d'assurances belges et étrangères opérant en Belgique et autres et par la SA Mercator Assurances et la SA KBC Assurances;

(n°s du rôle: 2739 et 2758)

- l'arrêt n° 130/2004 rendu le 14 juillet 2004 concernant le recours en annulation du décret de la Région wallonne du 19 décembre 2002 modifiant l'article 1er bis de la loi du 18 juillet 1973 relative à la lutte contre le bruit, introduit par l'ASBL Net Sky et autres;

(n° du rôle: 2749)

- l'arrêt n° 131/2004 rendu le 14 juillet 2004 relatif au recours en annulation de l'article 2, § 1er,

Met toepassing van artikel 3bis, § 1, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State zendt de vice-eerste minister en minister van Begroting en Overheidsbedrijven, bij brief van 7 juli 2004, over vóór bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad:

1. het koninklijk besluit van 14 juni 2004 tot hervorming van de beheersstructuren van de spoorweginfrastructuur;
2. het advies van de Raad van State;
3. het verslag aan de Koning alsmede de tekst van het voormelde ontwerpbesluit die voor advies aan de afdeling wetgeving van de Raad van State zijn voorgelegd.

Verzonden naar de commissie voor de Infrastructuur, het Verkeer en de Overheidsbedrijven

Uitgaven gedaan buiten de begroting

Bij brief van 22 juli 2004 zendt de eerste minister, in uitvoering van artikel 44, § 1, tweede lid, van de wetten op de Rijkscomptabiliteit, gecoördineerd op 17 juli 1991, exemplaren over van de beraadslaging nr. 3196 door de ministerraad getroffen betreffende uitgaven gedaan buiten de begroting.

Verzonden naar de commissie voor de Financiën en de Begroting

ARBITRAGEHOF

Arresten

Met toepassing van artikel 113 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, geeft de griffier van het Arbitragehof kennis van:

- het arrest nr. 129/2004 uitgesproken op 14 juli 2004 betreffende de beroepen tot vernietiging van artikel 9 van de wet van 24 december 2002 "tot wijziging van de vennootschaps-regeling inzake inkomstenbelastingen en tot instelling van een systeem van voorafgaande beslissingen in fiscale zaken", ingesteld door de Beroepsvereniging der Belgische en Buitenlandse Verzekeringsondernemingen werkzaam in België en anderen en door de NV Mercator Verzekeringen en de NV KB Verzekeringen;

(rolnummers: 2739 en 2758)

- het arrest nr. 130/2004 uitgesproken op 14 juli 2004 over het beroep tot vernietiging van het decreet van het Waalse Gewest van 19 december 2002 tot wijziging van artikel 1bis van de wet van 18 juli 1973 betreffende de bestrijding van de geluidshinder, ingesteld door de VZW Net Sky en anderen;

(rolnummer : 2749)

- het arrest nr. 131/2004 uitgesproken op 14 juli 2004 over het beroep tot vernietiging van

alinéa 1er, de la loi du 17 janvier 2003 "concernant les recours et le traitement des litiges à l'occasion de la loi du 17 janvier 2003 relative au statut du régulateur des secteurs des postes et télécommunications belges", introduit par J.-Y. Verwilt;

(n° du rôle: 2755)

- l'arrêt n° 132/2004 rendu le 14 juillet 2004 concernant le recours en annulation de:

. la loi du 17 janvier 2003 relative au statut du régulateur des secteurs des postes et des télécommunications belges,

. la loi du 17 janvier 2003 concernant les recours et le traitement des litiges à l'occasion de la loi du 17 janvier 2003 relative au statut du régulateur des secteurs des postes et télécommunications belges,

. la loi du 11 mars 2003 sur certains aspects juridiques des services de la société de l'information visés à l'article 77 de la Constitution,

. la loi du 11 mars 2003 sur certains aspects juridiques des services de la société de l'information, introduit par le Gouvernement flamand; la Cour

annule l'article 14 de la loi du 17 janvier 2003 "relative au statut du régulateur du secteur des postes et des télécommunications belges" en tant que sont attribuées à l'Institut belge des services postaux et des télécommunications des compétences en matière d'infrastructure de transmission électronique, qui est commune à la radiodiffusion et à la télévision, ainsi qu'aux télécommunications;

maintient les effets de la disposition annulée jusqu'à l'entrée en vigueur de la réglementation prise de commun accord visée au B.7.1 et au plus tard jusqu'au 31 décembre 2005;

rejette le recours contre la loi du 11 mars 2003 "sur certains aspects juridiques des services de la société d'information", sous la réserve que l'article 2, 1°, doit être interprété comme il est dit au B.11.2;

rejette le recours pour le surplus;

(n° du rôle: 2767)

- l'arrêt n° 133/2004 rendu le 22 juillet 2004 relatif à la question préjudicielle concernant l'article 174, 10°, de la loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités, coordonnée le 14 juillet 1994, posée par la Commission de contrôle instituée auprès du Service du contrôle médical de l'Institut national d'assurance maladie-

artikel 2, § 1, eerste lid, van de wet van 17 januari 2003 "betreffende de rechtsmiddelen en de geschillenbehandeling naar aanleiding van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector", ingesteld door J.-Y. Verwilt;

(rolnummer: 2755)

- het arrest nr. 132/2004 uitgesproken op 14 juli 2004 betreffende het beroep tot vernietiging van:

. de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector,

de wet van 17 januari 2003 betreffende de rechtsmiddelen en de geschillenbehandeling naar aanleiding van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector,

. de wet van 11 maart 2003 betreffende bepaalde juridische aspecten van de diensten van de informatiemaatschappij als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet,

. de wet van 11 maart 2003 betreffende bepaalde juridische aspecten van de diensten van de informatiemaatschappij, ingesteld door de Vlaamse Regering; het hof

vernietigt artikel 14 van de wet van 17 januari 2003 "met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector" in zoverre aan het Belgische Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie bevoegdheden worden toegekend met betrekking tot de aan de radio-omroep en -televisie en aan de telecommunicatie gemeenschappelijke elektronische transmissie-infrastructuur;

handhaaft de gevolgen van de vernietigde bepaling tot de inwerkingtreding van een in B.7.1 bedoelde, in gemeenschappelijk overleg tot stand gekomen regeling en uiterlijk tot 31 december 2005;

verwerpt het beroep tegen de wet van 11 maart 2003 "betreffende bepaalde juridische aspecten van de diensten van de informatiemaatschappij", onder het voorbehoud dat artikel 2, 1°, moet worden geïnterpreteerd zoals aangegeven in B.11.2;

verwerpt het beroep voor het overige;

(rolnummer: 2767)

- het arrest nr. 133/2004 uitgesproken op 22 juli 2004 over de prejudiciële vraag over artikel 174, 10°, van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994, gesteld door de Controlecommissie ingesteld bij de Dienst voor geneeskundige controle

invalidité, par décision du 18 décembre 2002;

(n° du rôle: 2681)

- l'arrêt n° 134/2004 rendu le 22 juillet 2004 relatif à la question préjudicielle concernant l'article 10, alinéa 2, de la loi du 24 décembre 1996 relative à l'établissement et au recouvrement des taxes provinciales et communales, tel qu'il a été modifié par la loi du 15 mars 1999, posée par la cour d'appel de Liège par arrêt du 12 septembre 2003;

(n° du rôle: 2784)

- l'arrêt n° 135/2004 rendu le 22 juillet 2004 concernant la question préjudicielle relative à l'article 15 de la loi du 21 décembre 1990 portant statut des candidats militaires du cadre actif, posée par le Conseil d'Etat par arrêt du 24 septembre 2003;

(n° du rôle: 2795)

- l'arrêt n° 136/2004 rendu le 22 juillet 2004 relatif aux questions préjudicielles concernant les articles 146, alinéa 3, et 149, §§ 1er et 5, du décret de la Région flamande du 18 mai 1999 "portant organisation de l'aménagement du territoire", tels qu'ils ont été insérés ou remplacés par le décret du 4 juin 2003, posées par le tribunal correctionnel de Gand par jugement du 23 septembre 2003 et le tribunal correction de Termonde par jugement du 20 octobre 2003;

(n°s du rôle: 2796 et 2839)

- l'arrêt n° 137/2004 rendu le 22 juillet 2004 concernant le recours en annulation de l'article 7bis, alinéas 2 et 4, de l'arrêté royal n° 38 du 27 juillet 1967 organisant le statut social des travailleurs indépendants (inséré par la loi-programme du 24 décembre 2002), tel qu'il a été remplacé par l'article 42 de la loi-programme du 8 avril 2003, introduit par P. De Leenheer et autres;

(n° du rôle: 2802)

- l'arrêt n° 138/2004 rendu le 22 juillet 2004 concernant les questions préjudicielles relatives aux articles 31 et 34 de la loi du 1er août 1985 portant des mesures fiscales et autres, posées par la Commission pour l'aide aux victimes d'actes intentionnels de violence par décision du 10 octobre 2003;

(n° du rôle: 2804)

- l'arrêt n° 139/2004 rendu le 22 juillet 2004 concernant la question préjudicielle relative à l'article 1675/13, § 3, du Code judiciaire, posée par le juge des saisies au tribunal de première instance de Gand par jugement du 18 novembre 2003;

(n° du rôle: 2849)

- l'arrêt n° 140/2004 rendu le 22 juillet 2004 concernant la question préjudicielle relative à

van het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering bij beslissing van 18 december 2002;

(rolnummer: 2681)

- het arrest nr. 134/2004 uitgesproken op 22 juli 2004 over de prejudiciële vraag betreffende artikel 10, tweede lid, van de wet van 24 december 1996 betreffende de vestiging en de invordering van de provincie- en gemeentebelastingen, zoals gewijzigd bij de wet van 15 maart 1999, gesteld door het hof van beroep te Luik bij arrest van 12 september 2003;

(rolnummer: 2784)

- het arrest nr. 135/2004 uitgesproken op 22 juli 2004 over de prejudiciële vraag betreffende artikel 15 van de wet van 21 december 1990 houdende statuut van de kandidaat-militairen van het actief kader, gesteld door de Raad van State bij arrest van 24 september 2003;

(rolnummer: 2795)

- het arrest nr. 136/2004 uitgesproken op 22 juli 2004 over de prejudiciële vragen betreffende de artikelen 146, derde lid, en 149, §§ 1 en 5, van het decreet van het Vlaamse Gewest van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening, zoals ingevoegd of vervangen bij het decreet van 4 juni 2003, gesteld door de correctionele rechtbank te Gent bij vonnis van 23 september 2003 en de correctionele rechtbank te Dendermonde bij vonnis van 20 oktober 2003;

(rolnummers: 2796 en 2839)

- het arrest nr. 137/2004 uitgesproken op 22 juli 2004 betreffende het beroep tot vernietiging van artikel 7bis, tweede en vierde lid, van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen (ingevoegd bij de programmawet van 24 december 2002), zoals vervangen bij artikel 42 van de programmawet van 8 april 2003, ingesteld door P. De Leenheer en anderen;

(rolnummer: 2802)

- het arrest nr. 138/2004 uitgesproken op 22 juli 2004 over de prejudiciële vragen betreffende de artikelen 31 et 34 van de wet van 1 augustus 1985 houdende fiscale en andere bepalingen, gesteld door de Commissie voor hulp aan slachtoffers van opzettelijke gewelddaden bij beslissing van 10 oktober 2003;

(rolnummer: 2804)

- het arrest nr. 139/2004 uitgesproken op 22 juli 2004 over de prejudiciële vraag betreffende artikel 1675/13, § 3, van het Gerechtelijk Wetboek, gesteld door de beslagrechter in de rechtbank van eerste aanleg te Gent bij vonnis van 18 november 2003;

(rolnummer: 2849)

- het arrest nr. 140/2004 uitgesproken op 22 juli 2004 over de prejudiciële vraag betreffende

l'article 1465 du Code civil, posée par le tribunal de première instance de Louvain par jugement du 14 novembre 2003.

(n° du rôle: 2851)

Pour information

En application de l'article 117 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, le greffier de la Cour d'arbitrage notifie:

- l'ordonnance rectificative du 14 juillet 2004 prise par la Cour concernant l'arrêt n° 102/2003 du 22 juillet 2003.

(n°s du rôle: 2455, 2456, 2463, 2464, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2473, 2474, 2475, 2477, 2478, 2479, 2481, 2482, 2483, 2486, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494 et 2495)

Pour information

Recours en annulation

En application de l'article 76 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, le greffier de la Cour d'arbitrage notifie:

- les recours en annulation de la loi du 31 décembre 2003 instaurant une déclaration libératoire unique, introduits par P. De Crem et R. Suys et par G. Bos; l'ordonnance de jonction de ces affaires;

(n°s du rôle: 3015 et 3053)

- les recours en annulation de l'article 58 du décret-programme de la Région wallonne du 18 décembre 2003 "portant diverses mesures en matière de fiscalité régionale, de trésorerie et de dette, d'organisation des marchés de l'énergie, d'environnement, d'agriculture, de pouvoirs locaux et subordonnés, de patrimoine et de logement et de la Fonction publique", introduits par A. Cools et par A. Adam; l'ordonnance de jonction de ces affaires dès le prononcé de l'arrêt sur la demande de suspension dans l'affaire n° 3019;

(n°s du rôle: 2981 et 3019)

- les recours en annulation du décret de la Communauté française du 19 novembre 2003 "portant des dispositions particulières relatives à l'attribution des emplois aux fonctions définies par le titre V du décret du 4 mars 1991 relatif à l'aide à la jeunesse", introduits par R. Brankart et autres; l'ordonnance de jonction de l'affaire n° 3021 aux affaires déjà jointes n°s 2952 et 2969 dès le prononcé de l'arrêt sur la demande de suspension dans l'affaire n° 3021;

(n°s du rôle: 2952, 2969 et 3021)

- le recours en annulation totale ou partielle de l'article 10bis de la loi du 11 janvier 1993 relative à la prévention de l'utilisation du système financier aux fins du blanchiment de capitaux, tel qu'il a été remplacé par la loi du 12 janvier 2004, introduit par

artikel 1465 van het Burgerlijk Wetboek, gesteld door de rechtbank van eerste aanleg te Leuven bij vonnis van 14 november 2003.

(rolnummer: 2851)

Ter kennisgeving

Met toepassing van artikel 117 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, geeft de griffier van het Arbitragehof kennis van:

- de beschikking van 14 juli 2004 van het Hof tot verbetering van het arrest nr. 102/2003 van 22 juli 2003.

(rolnummers: 2455, 2456, 2463, 2464, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2473, 2474, 2475, 2477, 2478, 2479, 2481, 2482, 2483, 2486, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494 en 2495)

Ter kennisgeving

Beroepen tot vernietiging

Met toepassing van artikel 76 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, geeft de griffier van het Arbitragehof kennis van:

- de beroepen tot vernietiging van de wet van 31 december 2003 houdende invoering van een eenmalige bevrijdende aangifte, ingesteld door P. De Crem en R. Suys en door G. Bos; de beschikking tot samenvoeging van deze zaken;

(rolnummers: 3015 en 3053)

- de beroepen tot vernietiging van artikel 58 van het programmadecreet van het Waalse Gewest van 18 december 2003 "houdende verschillende maatregelen inzake gewestelijke fiscaliteit, thesaurie en schuld, organisatie van de energiemarkten, leefmilieu, landbouw, plaatselijke en ondergeschikte besturen, erfgoed, huisvesting en ambtenarenzaken", ingesteld door A. Cools en door A. Adam; de beschikking tot samenvoeging van deze zaken zodra het arrest over de aanvraag tot schorsing in de zaak nr. 3019 zal uitgesproken zijn;

(rolnummers: 2981 en 3019)

- de beroepen tot vernietiging van het decreet van de Franse Gemeenschap van 19 november 2003 "houdende bijzondere bepalingen betreffende de toekenning van de betrekkingen voor de ambten bepaald bij titel V van het decreet van 4 maart 1991 inzake hulpverlening aan de jeugd", ingesteld door R. Brankart en anderen; de beschikking tot samenvoeging van de zaak nr. 3021 met de reeds samengevoegde zaken nrs 2952 en 2969 zodra het arrest over de aanvraag tot schorsing in de zaak nr. 3021 zal uitgesproken zijn;

(rolnummers: 2952, 2969 en 3021)

- het beroep tot gehele of gedeeltelijke vernietiging van artikel 10bis van de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld, zoals vervangen bij de wet van 12 januari 2004, ingesteld

E. Beguin et J.-F. Taymans;

(n° du rôle: 3024)

- le recours en annulation de l'article 57, § 2, alinéa 1er, 2°, et alinéa 2 de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'action sociale, telle qu'elle a été modifiée par l'article 483 de la loi-programme du 22 décembre 2003, introduit par l'ASBL Défense des enfants – International – Belgique – branche francophone (DEI Belgique) et autres;

(n° du rôle: 3033)

- le recours en annulation de l'article 379 de la loi-programme du 22 décembre 2003, introduit par F. Erdal;

(n° du rôle: 3034)

- le recours en annulation de la loi du 19 décembre 2003 relative aux infractions terroristes, introduit par l'ASBL Ligue des droits de l'homme et autres;

(n° du rôle: 3035)

- le recours en annulation de l'article 501 du Code judiciaire, tel qu'il a été remplacé par l'article 20 de la loi du 22 décembre 2003 portant des dispositions diverses, introduit par J.-M. Arnould et autres;

(n° du rôle: 3038)

- le recours en annulation des articles 69, 71, 77 et 80 (chèques services) de la loi-programme du 22 décembre 2003, introduit par S. Vandenbilcke et W. De Haes;

(n° du rôle: 3040)

- les recours en annulation des articles 108 à 112 de la loi-programme du 22 décembre 2003 (cotisation pharmaceutique), introduits par la SCRL "Centrale Afdeling voor fractionering van het Rode Kruis", par la société de droit néerlandais Merck Sharp & Dohme BV et par la SA Pfizer; l'ordonnance de jonction de ces affaires;

(n°s du rôle: 3025, 3037 et 3041)

- le recours en annulation des articles 356, 358, 359 et 361 de la loi-programme du 22 décembre 2003 (cotisation d'emballage), introduit par la SA Nestlé Waters Benelux et la SA Danone Water Brands Benelux;

(n° du rôle: 3042)

- les recours en annulation des articles 375 et 376 de la loi-programme du 22 décembre 2003 ("Modification des articles 835 et 837 du Code judiciaire"), introduits par S. d'Orazio et M. Jebari; l'ordonnance de jonction de ces affaires;

(n°s du rôle: 3010 et 3050)

- le recours en annulation des articles 1er (partim) et 15 du décret de la Communauté française du 17 décembre 2003 "relatif à l'emploi dans le secteur socioculturel et portant des dispositions diverses", introduit par l'ASBL Fédération interdiocésaine des bibliothécaires et des bibliothèques catholiques

door E. Beguin en J.-F. Taymans;

(rolnummer: 3024)

- het beroep tot vernietiging van artikel 57, § 2, eerste lid, 2°, en tweede lid, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, zoals gewijzigd bij artikel 483 van de programmawet van 22 december 2003, ingesteld door de VZW "Défense des enfants – International – Belgique – branche francophone (DEI Belgique)" en anderen;

(rolnummer: 3033)

- het beroep tot vernietiging van artikel 379 van de programmawet van 22 december 2003, ingesteld door F. Erdal;

(rolnummer: 3034)

- het beroep tot vernietiging van de wet van 19 december 2003 betreffende terroristische misdrijven, ingesteld door de VZW "Ligue des droits de l'homme" en anderen;

(rolnummer: 3035)

- het beroep tot vernietiging van artikel 501 van het Gerechtelijk Wetboek, zoals vervangen bij artikel 20 van de wet van 22 december 2003 houdende diverse bepalingen, ingesteld door J.-M. Arnould en anderen;

(rolnummer: 3038)

- het beroep tot vernietiging van de artikelen 69, 71, 77 en 80 (dienstencheques) van de programmawet van 22 december 2003, ingesteld door S. Vandenbilcke en W. De Haes;

(rolnummer: 3040)

- de beroepen tot vernietiging van de artikelen 108 tot 112 van de programmawet van 22 december 2003 (farmaceutische heffing), ingesteld door de CVBA Centrale Afdeling voor fractionering van het Rode Kruis, door de vennootschap naar Nederlands recht Merck Sharp & Dohme BV en door de NV Pfizer;

(rolnummers: 3025, 3037 en 3041)

- het beroep tot vernietiging van de artikelen 356, 358, 359 en 361 van de programmawet van 22 december 2003 (verpakkingheffing), ingesteld door de NV Nestlé Waters Benelux en de NV Danone Water Brands Benelux;

(rolnummer: 3042)

- de beroepen tot vernietiging van de artikelen 375 en 376 van de programmawet van 22 december 2003 ("Wijzigingen van de artikelen 835 en 837 van het Gerechtelijk Wetboek"), ingesteld door S. d'Orazio en M. Jebari; de beschikking tot samenvoeging van deze zaken;

(rolnummers: 3010 en 3050)

- het beroep tot vernietiging van de artikelen 1 (partim) en 15 van het decreet van de Waalse Gemeenschap van 17 december 2003 "betreffende de werkgelegenheid in de sociaal-culturele sectoren houdende diverse bepalingen", ingesteld door de VZW "Fédération Interdiocésaine des

(FIBBC);

(n° du rôle 3062)

- le recours en annulation de l'article 5 du décret de la Région flamande du 7 mai 2004 "modifiant le décret sur l'électricité du 17 juillet 2000, en ce qui concerne le système des certificats d'électricité écologique, et portant interprétation de l'article 37, § 2, du même décret" introduit par la SA Sourcepower.net (en liquidation).

(n° du rôle: 3063)

Pour information

bibliothécaires et des bibliothèques catholiques" (FIBBC);

(rolnummer: 3062)

- het beroep tot vernietiging van artikel 5 van het decreet van het Vlaamse Gewest van 7 mei "houdende wijziging van het Elektriciteitsdecreet van 17 juli 2000, wat betreft het groenestroomcertificatensysteem, en tot interpretatie van artikel 37, § 2, van ditzelfde decreet", ingesteld door de NV Sourcepower.net (in vereffening).

(rolnummer: 3063)

Ter kennisgeving

Questions préjudicielles

En application de l'article 77 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, le greffier de la Cour d'arbitrage notifie:

- la question préjudicielle relative à l'article 6 de la loi du 2 août 2002 relative à la lutte contre l'arriéré de paiement dans les transactions commerciales, posée par le juge de paix du deuxième canton de Gand;

(n° du rôle: 3029)

- la question préjudicielle relative à l'article 12bis, § 1er, 2° de la loi du 28 juin 1984 concernant certains aspects de la situation des étrangers et portant introduction du Code de la nationalité belge, posée par le tribunal de première instance d'Anvers par jugement du 21 juin 2004;

(n° du rôle: 3030)

- la question préjudicielle relative à l'article 81 de la loi du 8 août 1997 sur les faillites, tel qu'il a été modifié par la loi du 4 septembre 2002, posée par la cour d'appel de Mons par arrêt du 21 juin 2004;

(n° du rôle: 3031)

- la question préjudicielle relative à l'article 459 du Code judiciaire, posée par le tribunal de première instance de Liège par jugement du 24 juin 2004;

(n° du rôle: 3032)

- la question préjudicielle relative:

. à l'article 19, alinéa 3, des lois coordonnées sur le Conseil d'Etat,

. aux articles 81, 104, 199 à 202, 217 et 728, §§ 1er et 3, alinéas 1er et 4, du Code judiciaire,

posée par le Conseil d'Etat;

(n° du rôle: 3039)

- les questions préjudicielles relatives aux articles 261, 265, 281 à 283 et 311 de la loi générale sur les douanes et accises, coordonnée par arrêt royal du 18 juillet 1977, posées par le tribunal correctionnel de Dinant par jugement du

Prejudiciële vragen

Met toepassing van artikel 77 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, geeft de griffier van het Arbitragehof kennis van:

- de prejudiciële vraag over artikel 6 van de wet van 2 augustus 2002 betreffende de bestrijding van de betalingsachterstand bij handels-transacties, gesteld door de vrederechter van het tweede kanton te Gent;

(rolnummer: 3029)

- de prejudiciële vraag over artikel 12bis, § 1, 2°, van de wet van 28 juni 1984 betreffende sommige aspecten van de toestand van de vreemdelingen en houdende invoering van het Wetboek van de Belgische nationaliteit, gesteld door de rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen bij vonnis van 21 juni 2004;

(rolnummer: 3030)

- de prejudiciële vraag over artikel 81 van de faillissementwet van 8 augustus 1997, zoals gewijzigd bij de wet van 4 september 2002, gesteld door het hof van beroep te Bergen bij arrest van 21 juni 2004;

(rolnummer: 3031)

- de prejudiciële vraag over artikel 459 van het Gerechtelijk Wetboek, gesteld door de rechtbank van eerste aanleg te Luik bij vonnis van 24 juni 2004;

(rolnummer: 3032)

- de prejudiciële vraag betreffende:

. artikel 19, derde lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, de artikelen 81, 104, 199 tot en met 202, 217 en 728, §§ 1 en 3, eerste en vierde lid, van het Gerechtelijk Wetboek, gesteld door de Raad van State;

(rolnummer: 3039)

- de prejudiciële vragen betreffende de artikelen 261, 265, 281 tot 283 en 311 van de algemene wet op de douane en accijnzen, gecoördineerd bij koninklijk besluit van 18 juli 1977, gesteld door de correctionele rechtbank te Dinant bij

2 juin 2004; l'ordonnance de jonction des affaires n°s 3028 et 3043 aux affaires déjà jointes n°s 2916 à 2925, 2944, 2946 et 2947;

(n^{os} du rôle: 2916 à 2925, 2944, 2946, 2947, 3028 et 3043)

- les questions préjudicielles relatives à l'article 24 du titre préliminaire du Code d'instruction criminelle (loi du 16 juillet 2002, telle qu'elle a été modifiée par l'article 33 de la loi-programme du 5 août 2003), posées par le tribunal de première instance d'Anvers, par la cour d'appel d'Anvers par arrêt du 25 juin 2004 et par la Cour de cassation; l'ordonnance de jonction de l'affaire n° 3044 avec les affaires déjà jointes n°s 3005, 3012, 3013, 3014 et 3016;

(n^{os} du rôle: 3005, 3012, 3013, 3014, 3016 et 3044)

- la question préjudicielle concernant les articles 20, 39, 1°, et 40, § 4, de la loi du 7 décembre 1988 portant réforme de l'impôt sur les revenus et modifications des taxes assimilées au timbre, posée par la cour d'appel de Gand, par arrêt du 22 juin 2004;

(n° du rôle: 3045)

- la question préjudicielle concernant l'article 39, § 2, alinéa 2, du décret du 22 décembre 1995 contenant diverses mesures d'accompagnement du budget 1996, posée par le tribunal de première instance de Bruges par jugements du 29 juin 2004; l'ordonnance de jonction de ces affaires;

(n^{os} du rôle: 3047 et 3048)

- les questions préjudicielles relatives à l'article 44 de la loi du 17 juillet 1997 relative au concordat judiciaire, posées par les tribunaux de commerce d'Ypres par jugement du 28 juin 2004 et de Furnes par jugement du 30 juin 2004; l'ordonnance de jonction de ces affaires;

(n^{os} du rôle: 3052 et 3060)

- la question préjudicielle relative à l'article 285bis, alinéa 3, du Code judiciaire, posée par le Conseil d'Etat par arrêt du 25 juin 2004;

(n° du rôle: 3054)

- la question préjudicielle relative à l'article 180, alinéa 3, de la loi communale du 30 mars 1836, telle qu'elle a été complétée par la loi du 11 février 1986 sur la police communale, posée par le Conseil d'Etat par arrêt du 23 juin 2004;

(n° du rôle: 3055)

- les questions préjudicielles concernant les articles 2, § 1er, alinéa 2, 1°, e, 40, § 3, et 44 de la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail, posées par le Conseil d'Etat par arrêts du 25 juin 2004; l'ordonnance de jonction de ces affaires;

vonnis van 2 juni 2004; de beschikking tot samenvoeging van de zaken nrs 3028 en 3043 met de reeds samengevoegde zaken nrs 2916 tot 2925, 2944, 2946 en 2947;

(rolnummers: 2916 tot 2925, 2944, 2946, 2947, 3028 en 3043)

- de prejudiciële vragen betreffende artikel 24 van de voorafgaande titel van het Wetboek van strafvordering (wet van 16 juli 2002, zoals gewijzigd bij artikel 33 van de programmawet van 5 augustus 2003), gesteld door de rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen, door het hof van beroep te Antwerpen bij arrest van 25 juni 2004 en door het Hof van Cassatie; de beschikking tot samenvoeging van de zaak nr. 3044 met de reeds samengevoegde zaken nrs 3005, 3012, 3013, 3014 en 3016;

(rolnummers: 3005, 3012, 3013, 3014, 3016 en 3044)

- de prejudiciële vraag betreffende de artikelen 20, 39, 1°, en 40, § 4, van de wet van 7 december 1988 houdende hervorming van de inkomstenbelasting en wijziging van de met het zegel gelijkgestelde taksen, gesteld door het hof van beroep te Gent bij arrest van 22 juni 2004;

(rolnummer: 3045)

- de prejudiciële vraag betreffende artikel 39, § 2, tweede lid, van het decreet van 22 december 1995 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1996, gesteld door de rechtbank van eerste aanleg te Brugge bij vonnissen van 29 juni 2004; de beschikking tot samenvoeging van deze zaken;

(rolnummers: 3047 en 3048)

- de prejudiciële vragen betreffende artikel 44 van de wet van 17 juli 1997 betreffende het gerechtelijk akkoord, gesteld door de rechtbanken van koophandel te Leper bij vonnis van 28 juni 2004 en te Veurne bij vonnis van 30 juni 2004; de beschikking tot samenvoeging van deze zaken;

(rolnummers: 3052 en 3060)

- de prejudiciële vraag betreffende artikel 285bis, derde lid van het Gerechtelijk Wetboek, gesteld door de Raad van State bij arrest van 25 juni 2004;

(rolnummer: 3054)

- de prejudiciële vraag betreffende artikel 180, derde lid, van de gemeentewet van 30 maart 1836, zoals aangevuld bij de gemeentepolitiewet van 11 februari 1986, gesteld door de Raad van State bij arrest van 23 juni 2004;

(rolnummer: 3055)

- de prejudiciële vragen over de artikelen 2, § 1, tweede lid, 1°, e, 40, § 3, en 44 van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk, gesteld door de Raad van State bij arresten van 25 juni 2004; de beschikking tot samenvoeging van deze zaken;

(n^{os} du rôle: 3056, 3057, 3058 et 3059)

- les questions préjudicielles relatives à l'article 2 du Code pénal et aux articles 29, 35 et 38 des lois relatives à la police de la circulation routière, coordonnées par arrêté royal du 16 mars 1968, tels qu'ils ont été remplacés ou modifiés par la loi du 7 février 2003, posées par le tribunal de police de Bruxelles, le tribunal de police d'Anvers et le tribunal de police de Liège par jugement du 7 juin 2004; l'ordonnance de jonction de l'affaire n° 3061 avec les affaires déjà jointes n°s 2967 et 3023.

(n^{os} du rôle: 2967, 3023 et 3061)

Pour information

Comptes 2003

Par lettre du 22 juillet 2004, les présidents de la Cour d'arbitrage transmettent le projet de comptes 2003 de la Cour d'arbitrage.

Renvoi à la commission de la Comptabilité

Budget 2005

Par lettre du 22 juillet 2004, les présidents de la Cour d'arbitrage transmettent le budget détaillé pour l'année 2005 ainsi qu'une note explicative relative à l'accroissement du budget 2005 par rapport au budget 2004.

Renvoi à la commission de la Comptabilité

COUR DES COMPTES

Observations

Par lettre du 4 août 2004, la Cour des comptes fait connaître qu'elle a reçu copie de la délibération n° 3196 du Conseil des ministres du 22 juillet 2004, autorisant l'engagement, l'ordonnancement et le paiement de dépenses à concurrence d'un montant de 2.314.000 euros en vue d'assurer le fonctionnement des organes stratégiques ministériels.

Son Collège n'a aucune observation à formuler à cet égard quant à l'application de la procédure prévue par l'article 44 des lois coordonnées sur la comptabilité de l'Etat.

La Cour a cependant constaté que les blocages de crédit instaurés par la délibération conduisent à un dépassement de crédit sur l'allocation de base 23.11.01.11.01 à concurrence de 13.931,91 euros.

Pour information et renvoi à la commission des Finances et du Budget

Budget 2004

(rolnummers: 3056, 3057, 3058 en 3059)

- de prejudiciële vragen betreffende artikel 2 van het Strafwetboek en de artikelen 29, 35 en 38 van de wetten betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij koninklijk besluit van 16 maart 1968, zoals vervangen of gewijzigd bij de wet van 7 februari 2003, gesteld door de politierechtbank te Brussel, de politierechtbank te Antwerpen en de politierechtbank te Luik bij vonnis van 7 juni 2004; de beschikking tot samenvoeging van de zaak nr. 3061 et de reeds samengevoegde zaken nrs 2967 en 3023;

(rolnummers: 2967, 3023 en 3061)

Ter kennisgeving

Rekeningen 2003

Bij brief van 22 juli 2004 zenden de voorzitters van het Arbitragehof de ontwerprekeningen 2003 van het Arbitragehof over.

Verzonden naar de commissie voor de Comptabiliteit

Begroting 2005

Bij brief van 22 juli 2004 zenden de voorzitters van het Arbitragehof de gedetailleerde begroting voor het jaar 2005 alsmede een verklarende nota met betrekking tot de stijging van de begroting 2005 ten aanzien van de begroting 2004 over

Verzonden naar de commissie voor de Comptabiliteit

REKENHOF

Opmerkingen

Bij brief van 4 augustus 2004 deelt het Rekenhof mede dat het een afschrift heeft ontvangen van de beraadslaging nr. 3196 die de Ministerraad op 22 juli 2004 heeft genomen en waarbij machtiging wordt verleend tot het vastleggen, het ordonnanceren en het betalen van 2.314.000 EUR, bestemd voor de werking van de ministeriële beleidsorganen.

Zijn college heeft, wat de aanwending betreft van de procedure voorzien in artikel 44 van de gecoördineerde wetten op de rijkscomptabiliteit, in het onderhavige geval geen opmerking te formuleren.

Het Rekenhof heeft wel vastgesteld dat de blokkeringen voorgesteld in de beraadslaging hebben geleid tot een overschrijving van het krediet op de basisallocatie 23.11.01.11.01 met 13.931,91 EUR.

Ter kennisgeving en verzonden naar de commissie voor de Financiën en de Begroting

Budget 2004

La Cour des comptes a transmis, pour l'année 2004, la situation budgétaire à fin juin 2004 de la Cour des comptes.

Renvoi à la commission de la Comptabilité

Arrêté royal du 12 juillet 2004 portant répartition du crédit provisionnel inscrit au programme 04.31.2 du budget général des dépenses de l'année budgétaire 2004 (M.B. du 12 août 2004)

Par lettre du 25 août 2004, la Cour des comptes fait connaître que certains des transferts de crédits prévus par l'arrêté royal du 12 juillet 2004 sont en contradiction avec des dispositions des lois coordonnées sur la comptabilité de l'Etat, fixant les prérogatives parlementaires en matière de contrôle budgétaire.

Un transfert de 32.800 euros est destiné au Service public fédéral "Sécurité sociale" pour l'amélioration des capacités des chefs fonctionnels dans le cadre des cercles de développement. Ce transfert s'impute sur un programme 24.40.1 qui ne figure pas dans le budget général des dépenses. En vertu de l'article 12 des lois coordonnées précitées, les programmes budgétaires ne peuvent être créés que par le législateur. A défaut d'une telle autorisation, ce transfert ne peut être actuellement réalisé.

Un montant de 20.000 euro est, par ailleurs, transféré à l'Agence fédérale pour la sécurité de la chaîne alimentaire (programme 25.54.3). La Cour rappelle que le budget des organismes de catégorie A au sens de la loi du 16 mars 1954, catégorie à laquelle ressortit cet organisme, est approuvé par le législateur. L'article 3 de ladite loi stipule à cet égard que cette approbation est acquise par le vote des dispositions qui les concernent dans la loi fixant le budget général des dépenses. Or, par ce transfert, l'arrêté royal du 12 juillet 2004 modifie le budget de cet organisme sans avoir préalablement obtenu l'approbation de la Chambre des représentants.

Il en découle que ces deux transferts ne pourront devenir exécutoires que par un ajustement budgétaire permettant de respecter le prescrit des lois coordonnées sur la comptabilité de l'Etat.

Enfin, à titre subsidiaire, la Cour remarque que le montant du crédit transféré repris dans l'article premier de cet arrêté (876.705 euros) ne correspond pas à l'addition des montants repris dans le tableau annexé (872.955 euros).

Pour information et renvoi à la commission des Finances et du Budget

Het Rekenhof heeft, voor het begrotingsjaar 2004, de begrotingssituatie einde juni 2004 van het Rekenhof overgezonden.

Verzonden naar de commissie voor de Comptabiliteit

Koninklijk Besluit van 12 juli 2004 houdende verdeling van het provisioneel krediet ingeschreven in het programma 04.31.2 van de algemene uitgavenbegroting voor het jaar 2004 (B.S. van 12 augustus 2004)

Bij brief van 25 augustus 2004 deelt het Rekenhof mee dat sommige kredietoverdrachten waarin het koninklijk besluit van 12 juli 2004 voorziet, strijdig zijn met de bepalingen van de gecoördineerde wetten op de rijkscomptabiliteit die de prerogatieven van het Parlement inzake budgettaire controle vaststellen.

Een overdracht van 32.800 EUR is bestemd voor de FOD Sociale Zekerheid voor de verbetering van de competenties van de functionele chefs in het kader van de ontwikkelcirkels. Die overdracht wordt aangerekend op een programma 24.40.1 dat niet in de algemene uitgavenbegroting voorkomt. Krachtens artikel 12 van de bovengenoemde gecoördineerde wetten kunnen begrotingsprogramma's enkel door de wetgever worden gecreëerd. Bij ontstentenis van een dergelijke machtiging kan die overdracht thans niet worden uitgevoerd.

20.000 EUR worden voorts overgedragen naar het Federale Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (programma 25.54.3). Het Rekenhof herinnert eraan dat de begroting van de instellingen van categorie A in de zin van de wet van 16 maart 1954, categorie waartoe die instelling behoort, door de wetgever wordt goedgekeurd. Artikel 3 van die wet bepaalt in dat verband dat deze goedkeuring geschiedt door de goedkeuring van de desbetreffende bepalingen in de wet tot vaststelling van de algemene uitgavenbegroting. Door die overdracht wijzigt de regering echter de begroting van de instelling zonder voorafgaandelijk de goedkeuring door de Kamer van volksvertegenwoordigers te hebben bekomen.

Dat heeft als gevolg dat die twee overdrachten pas uitvoerbaar kunnen worden door een begrotingsaanpassing die het mogelijk maakt de bepalingen van de wetten op de rijkscomptabiliteit na te leven.

In bijkomende orde merkt het Rekenhof tot slot op dat het bedrag van het overgedragen krediet dat in artikel 1 van het besluit in kwestie opgenomen is (876.705 EUR), niet overeenstemt met de optelling van de bedragen opgenomen in de bijgevoegde tabel (872.955).

Ter kennisgeving en verzonden naar de commissie voor de Financiën en de Begroting

**COMITE PERMANENT DE CONTRÔLE DES
SERVICES DE RENSEIGNEMENT**

Comptes d'exécution budget 2003

Par lettre du 20 juillet 2004, le président du Comité permanent de contrôle des services de renseignements transmet les comptes d'exécution du budget 2003 du Comité permanent R tels qu'approuvés en séance plénière du Comité R du 20 juillet 2004.

Renvoi à la commission de la Comptabilité

**VAST COMITE VAN TOEZICHT OP DE
INLICHTINGENDIENSTEN**

Rekeningen begroting 2003

Bij brief van 20 juli 2004 zendt de voorzitter van het Vast Comité van toezicht op de inlichtingendiensten de rekeningen van de begroting 2003 van het Vast Comité I zoals goedgekeurd in de plenaire vergadering van het Comité I van 20 juli 2004 over.

Verzonden naar de commissie voor de Comptabiliteit

RAPPORTS ANNUELS

Comité consultatif de Bioéthique

Par lettre du 27 août 2004, la présidente du Comité consultatif de Bioéthique transmet, conformément à l'article 17, alinéa 2, de l'Accord de coopération du 15 janvier 1993, le rapport d'activités 2003-2004 du Comité consultatif de Bioéthique.

Dépôt au greffe, à la bibliothèque et renvoi à la commission de la Justice et à la commission de la Santé publique, de l'Environnement et du Renouveau de la Société

Cour des Comptes

La Cour des comptes a transmis son rapport annuel 2003 "La Cour des comptes en mouvement".

Renvoi à la commission des Finances et du Budget

JAARVERSLAGEN

Raadgevend Comité voor Bio-ethiek

Bij brief van 27 augustus 2004 zendt de voorzitter van het Raadgevend Comité voor Bio-ethiek, overeenkomstig artikel 17, tweede lid, van het Samenwerkingsakkoord van 15 januari 1993, het activiteitenverslag 2003-2004 van het Raadgevend Comité voor Bio-ethiek over.

Ingediend ter griffie, in de bibliotheek en verzonden naar de commissie voor de Justitie en naar de commissie voor de Volksgezondheid, het Leefmilieu en de Maatschappelijke Hernieuwing

Rekenhof

Het Rekenhof heeft zijn jaarverslag 2003 "Rekenhof in beweging" overgezonden.

Verzonden naar de commissie voor de Financiën en de Begroting

Cour d'Arbitrage

Par lettre du 16 juillet 2004, le président de la Cour d'arbitrage transmet le rapport annuel 2003 de la Cour d'arbitrage.

Distribution

Arbitragehof

Bij brief van 16 juli 2004 zendt de voorzitter van het Arbitragehof het jaarverslag 2003 van het Arbitragehof over.

Rondgedeeld

Comité permanent de contrôle des services de police

Par lettre du 4 juin 2004, le président du Comité permanent de contrôle des services de police transmet, conformément à l'article 11 de la loi organique du 18 juillet 1991 du contrôle des services de police et de renseignements, le rapport d'activités 2003 du Comité P.

Dépôt au greffe et renvoi aux commissions spéciales chargées de l'accompagnement parlementaire des Comités P et R

Vast Comité van toezicht op de politiediensten

Bij brief van 4 juni 2004 zendt de voorzitter van het Vast Comité van toezicht op de politiediensten, overeenkomstig artikel 11 van de wet van 18 juli 1991 tot regeling van het toezicht op politie- en inlichtingendiensten, het activiteitenverslag 2003 van het Comité P over.

Ingediend ter griffie en verzonden naar de bijzondere commissies belast met de parlementaire begeleiding van de Vaste Comités P en I

Conseil supérieur de la Justice

Hoge Raad voor de Justitie

Par lettre du 30 août 2004, la présidente du Conseil supérieur de la Justice transmet, conformément à l'article 259bis-7 du Code judiciaire, le rapport annuel 2003 du Conseil supérieur de la Justice.

Dépôt au greffe, à la bibliothèque et renvoi à la commission de la Justice

AVIS

Comité consultatif de Bioéthique

Par lettre du 16 juillet 2004, le Comité consultatif de Bioéthique transmet les avis suivants:

- l'avis n° 28 du 21 juin 2004 relatif à la procréation après le décès du/de la partenaire;
- l'avis n° 29 du 21 juin 2004 relatif au don d'embryon;
- l'avis n° 30 du 5 juillet 2004 relatif à la gestation-pour-autrui (mères porteuses).

Renvoi à la commission de la Santé publique, de l'Environnement et du Renouveau de la Société

DIVERS

Conseil supérieur de la Justice

Par lettre du 20 juillet 2004, la présidente du Conseil supérieur de la Justice transmet le projet de budget du Conseil supérieur de la Justice pour l'année 2005.

Renvoi à la commission de la Comptabilité

Par lettre du 20 juillet 2004, la présidente du Conseil supérieur de la Justice transmet les comptes relatifs à l'exécution du budget 2003 du Conseil supérieur de la Justice.

Renvoi à la commission de la Comptabilité

Par lettre du 30 août 2004, la présidente du Conseil supérieur de la Justice transmet un rapport sur l'évaluation du premier mandat 2000-2004 du Conseil supérieur de la Justice.

Renvoi à la commission de la Justice

Par lettre du 9 septembre 2004, le président du Conseil supérieur de la Justice communique la composition du Bureau et des commissions ainsi que le tour de rôle des présidences du Conseil et des Collèges.

Renvoi à la commission de la Justice

Collège des médiateurs fédéraux

Bij brief van 30 augustus 2004 zendt de voorzitter van de Hoge Raad voor de Justitie, overeenkomstig artikel 259bis-7 van het Gerechtelijk Wetboek, het jaarverslag 2003 van de Hoge Raad voor de Justitie over.

Ingediend ter griffie, in de bibliotheek en verzonden naar de commissie voor de Justitie

ADVIES

Raadgevend Comité voor Bio-ethiek

Bij brief van 16 juli 2004 zendt het Raadgevend Comité voor Bio-ethiek de volgende adviezen over:

- het advies nr. 28 van 21 juni 2004 betreffende voortplanting na het overlijden van de partner;
- het advies nr. 29 van 21 juni 2004 betreffende embryodonatie;
- het advies nr. 30 van 5 juli 2004 betreffende zwangerschap-voor-een-ander (draagmoederschap).

Verzonden naar de commissie voor de Volksgezondheid, het Leefmilieu en de Maatschappelijke Hernieuwing

VARIA

Hoge Raad voor de Justitie

Bij brief van 20 juli 2004 zendt de voorzitter van de Hoge Raad voor de Justitie het ontwerp van begroting van de Hoge Raad voor de Justitie voor het jaar 2005 over.

Verzonden naar de commissie voor de Comptabiliteit

Bij brief van 20 juli 2004 zendt de voorzitter van de Hoge Raad voor de Justitie de rekeningen betreffende de tenuitvoerlegging van de begroting 2003 van de Hoge Raad voor de Justitie over.

Verzonden naar de commissie voor de Comptabiliteit

Bij brief van 30 augustus 2004 zendt de voorzitter van de Hoge Raad voor de Justitie een verslag met betrekking tot de evaluatie van het eerste mandaat 2000-2004 van de Hoge Raad voor de Justitie over.

Verzonden naar de commissie voor de Justitie

Bij brief van 9 september 2004 deelt de voorzitter van de Hoge Raad voor de Justitie de samenstelling van het Bureau en de commissies alsmede de beurtrol voor het voorzitterschap van de Hoge Raad en de Colleges mee.

Verzonden naar de commissie voor de Justitie

College van de federale ombudsmannen

Par lettre du 3 septembre 2004, les médiateurs fédéraux transmettent le projet de budget du Collège des médiateurs fédéraux pour l'année budgétaire 2005 avec commentaire.

Renvoi à la commission de la Comptabilité

Commission nationale d'évaluation de l'interruption
volontaire de grossesse

Par lettre du 30 août 2004, les présidents de la "Commission nationale d'évaluation de l'interruption volontaire de grossesse" instituée par la loi du 13 août 1990 visant à créer une commission d'évaluation de la loi du 3 avril 1990 relative à l'interruption de grossesse, modifiant les articles 348, 350, 351 et 352 du Code pénal et abrogeant l'article 353 du même Code, transmettent le rapport (1er janvier 2002 – 31 décembre 2003) de cette commission (n° 1324/1), conformément à l'article 1er de la loi précitée.

Impression et distribution

Bij brief van 3 september 2004 zenden de federale ombudsmannen de begrotings-voorstellen met begeleidend commentaar van het College van de federale ombudsmannen voor het begrotingsjaar 2005 over.

Verzonden naar de commissie voor de Comptabiliteit

Nationale Evaluatiecommissie vrijwillige
zwangerschapsafbreking

Bij brief van 30 augustus 2004 zenden de voorzitters van de "Nationale Evaluatiecommissie vrijwillige zwangerschapsafbreking" opgericht door de wet van 13 augustus 1990 houdende oprichting van een commissie voor de evaluatie van de wet van 3 april 1990 betreffende de zwangerschapsafbreking, tot wijziging van de artikelen 348, 350, 351 en 352 van het Strafwetboek en tot opheffing van artikel 353 van hetzelfde Wetboek, het verslag (1 januari 2002 – 31 december 2003) van de commissie over (nr. 1324/1), overeenkomstig artikel 1 van de voormelde wet.

Te drukken en rond te delen